

30904

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 15-వ తేది సోమవారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, చైత్ర శుక్ల పంచమి ౨.

No. 29
సంచిక ౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారడోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవంతిది

ఈమందును తక్కుగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

దక్కానిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజర్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసింది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీది మదరాసు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు నెక్యూరిటీ లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

బోర్డు డైరెక్టరులు.

సారాబి ఎజ్జి వార్డను, ఎస్టేట్స్, జె. పి., చీఫ్ మన్.
సర్ జామ్ సెక్ జీ జీబాయి, బాల్, కె. సి. ఎన్. ఐ.
సర్ పురుషోత్తమ్ దాసు థాకూర్ దాసు, కె.టి., సి. ఐ. ఇ.,
సర్ త్రమ్ మొరార్జీ, ఎస్టేట్స్, [ఎమ్. బి. ఇ.]

డిన్ హా బొమాంజి మాస్టర్, ఎస్టేట్స్, ఎల్. ఎమ్. & ఎస్.
మహామెడ్ భాయి కరింభాయి, ఎస్టేట్స్.
జె. పి. కె. ఎస్టేట్స్.
జేవిడ్ కిడ్, ఎస్టేట్స్.

1874 సంవత్సరము మే నెల 5-వ తేదిన ఈ కంపెనీ ప్రారంభించబడినది. 50 సంవత్సరములు గడచినది. గోల్డన్ జూబిలీ మహోత్సవము నేడు 5-5-1924 తేదిన జరుగును.

అభివృద్ధి జాపితా.

సంవత్సరము	మూలధనము	ప్రస్తుతము అమలులో వున్న భీమా మొత్తము	హక్కుదారులకు చెల్లించి చెల్లించిన మొత్తము	సంవత్సర ఆదాయము
1884 ... రు	14,41,420	రు 1,59,25,200	రు 3,07,448	రు 6,77,553
1894 ... ,,	91,61,014	,, 5,28,08,850	,, 42,10,150	,, 25,49,607
1904 ... ,,	2,37,58,377	,, 8,88,02,223	,, 1,77,46,386	,, 43,64,808
1914 ... ,,	4,72,88,840	,, 12,87,10,910	,, 4,33,16,851	,, 72,46,044
1924 ... ,,	6,12,23,922	,, 17,70,53,246	,, 8,07,53,864	,, 1,12,62,622

హిందూ దేశ నందు భీమా కంపెనీని స్థాపించి 50 సంవత్సరములునుండి కనిని నిర్వహించుచున్న మొట్టమొదటి కంపెనీ యిదియే యగుటచే "ఓరియంటల్" భీమా కంపెనీలకు అభివృద్ధిరమైన మార్గములను అవలంబించుచున్నది.

ముఖ్య కార్యాలయములు గల స్థలములు

అనుదానాదు	బొంబాయి	-	కరాచి	-	మద్రాసు	-	పూనా	-
అగ్రు	కలకత్తా	-	కాండి	-	మాడ్రె	-	రంగూన్	-
అలహాబాదు	కొలంబో	-	కోలాలాపూరు	-	మంగళూరు	-	రావల్ పిండి	-
బెంగళూరు	డెల్లి	-	లాహోరు	-	నాగపూరు	-	త్రివేంద్రము	-

ఓరియంటల్ పాలిసి బంగారుకు సమానమైన, అభారము దానవిలువ ఎక్కువైన తగ్గును.

ఈ కంపెనీని గుఱించిన వివరములకు అంగీకరించిన భీమా షరతులకు పైన తెలుపబడిన యే కార్యాలయమునకు వ్రాసినను సంవత్సరముతో పంపబడును. హెచ్. ఇ. జోన్ను, ఎఫ్. ఎఫ్. పి., ఐ. ఐ. పి., మేనేజరు, ఓరియంటల్ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

చతుర్థ గోదావరీ మండల సహకార సంఘ సభ

అలమూరులో 2 లేడి సమావేశమగుట

సన్మాన నిఘాన్యములగు జోషుల రామచంద్రరావు గారి యుపన్యాసమునం దీక్రింది భాగములు ముద్రితములు:—

(మొన్నటికంటె)

ఇక్కడ తొందరచేస్తే అక్కడ, అక్కడతొందరచేస్తే యిక్కడ అప్పుచేసి బాకీ తీర్చుకొనుచుండును. ఇందులో లాభసాటి అప్పుయేదో అది తీర్చక యుండును. ఇందుకు పినాల్టి వడ్డీ యున్నందున సొసయిటీబాకీతీర్చుటకు ప్రయత్నముచేసినను 1-9-9 లకు గూడ బదులు దొరకపోవచ్చును. కొన్నిచోట్ల ఈమితిగల్గ బాధలేకపోవచ్చును. కొన్నిచోట్ల బాకీకరముగా నుండవచ్చును. ఇది అన్నిచోట్ల వర్తింపజేయుటకు ప్రయత్నింపక భాగ్యలవోట్ల ఈమితి హెచ్చుచేయుచుండవలెను. సొసయిటీ బాగుగా పనిజేయుచున్నదని నమ్మకము కలిగినవడల దిపార్టుమెంటువారు హెచ్చుచేయుచునేయున్నారు. ఈవిధముగా వాయిదా మీరిన అప్పులేమైన నున్నయడల అప్పుతీయు నభికారము హెచ్చించజేసి కొంత స్వల్పవాయిదామీదను కొంత దీర్ఘవాయిదామీదను ఒదులుయిచ్చి యుక్తకాలములో బాకీ తీర్చుటకు అవకాశము కలుగజేయవచ్చును.

రెండవది:—దీర్ఘవాయిదా అప్పుల సౌకర్యము లేకపోవుట. ఈసౌకర్యము కొంతవరకు సెంట్రలుబ్యాంకులు కలుగజేయవచ్చును. మద్రాసు బ్యాంకునుండి వీటికి 7 సం॥ వాయిదామీద కొంతవరకు ఋణము దొరకుచున్నది. ఈబాధసామ్యమునుండి 5 సం॥తర్జునములో 5 సం॥వాయిదాప్రకారము ఋణము తీర్చుటకు సొసయిటీలకు బదులు యివ్వవచ్చును. ఇట్లు ఋణముయివ్వ గలమని సొసయిటీలకు తెలియపర్చుచు దరఖాస్తులను కోరినను, పంపుటలేదు. పరిసరము నిబంధనప్రకారము కావలసినసంఖ్యాయీ యిచ్చుటలేదు. సొసయిటీ కార్యదర్శులు కొంతశ్రమ తీసికొన్నయడల ఈలోటువలన గలిగే వాయిదామీరిన అప్పులమొత్తము తగ్గించవచ్చును.

మూడవది:—స్వల్పవాయిదాకు తీసుకున్న అప్పు, తీసికొన్న కార్యమునకు గాక యితర కార్యములకు నుపయోగించుట, సర్కారుపన్నులు యిచ్చుటకు, పెట్టుబడినిమిత్తమును చేసిన ఋణములు ఆసంవత్సరం పంట అమ్మి తీర్చవలెను. అందుకు మారుగా పంట అమ్మినప్పుడు సొసయిటీ బాకీకి యింకా వాయిదా యివ్వగలదా ముందు చూచుకొనవచ్చునని అప్పటి అవసరమని తోచే యితర కార్యములకు ఆసామ్య వినియోగించుచున్నారు. వాయిదా వచ్చేసరికి, సరకు చేతులో లేకపోవుటచేత వాయిదానాటికి తీర్చలేక పోవుచున్నారు. ఇందులకు మొదలకు నష్టముగాని లాభములేదు. వాయిదామీరిన అప్పుకు పీనుగవడ్డీ రు 100 కి 1—9—0 చొ॥ అనవసరముగా యిచ్చుచున్నాడు. దీనికి గాఢము కావలసినప్పుడు మొంబరుకు సొసయిటీ అప్పుయిక్కడ, ఇదినుండి కావలసినవరకు సెంట్రలుబ్యాంకికి దరఖాస్తుచేసి సొమ్ము తెప్పించకపోవుట అయియున్నది. ఇట్లు సొమ్ము తెప్పించుటలో తంతు చాలాయున్నందున ప్రతి మొంబరునిమిత్తము ఒక్కొక్కదరఖాస్తు చేయుటకు సెక్రటరీ గంజీహించును. యూనియనువ్వారా దరఖాస్తు పంపనక్కరలేదన్న కొంతతంతు తగ్గును. స్వల్పమొత్తములకు దరఖాస్తును ప్రాసోటున్న తెచ్చి సొమ్ము తీసికొనుటకు సెంట్రలుబ్యాంకి సౌకర్యము కలుగజేయవచ్చును. లేక యిట్టి అర్హులు కేసులు సవరణచేయుటకు కాంక్ష ను అయిన సొమ్ములో 1, 2 వేలు సెంట్రలు బ్యాంకినుండి తీసికొనక నిలువ యొంచవచ్చును. మొంబరుకు సొమ్ము కావలయునని చెప్పినతరుణములో సెక్రటరీ సొమ్ము యివ్వగలదను నమ్మకము మొంబరుకు కలిగినయెడల అవసరము తీరినవెంటనే అందినప్పుడు వసూలుయిచ్చుటకు మొంబరు సందేహించదు. ఆకారణముచేత కార్యదర్శి ఎప్పుడును మొంబరును ఈమధ్యములో సంప్రత్తిపరచుటకు సందిగ్ధుడై యుండవలెను. సెంట్రలుబ్యాంకియున్న సొసయిటీయొక్క కలసి తంతు కొంత తగ్గింపవలెను. స్వల్పమొత్తములకు 5 గురు పంచాయితీ దార్లు కలసి (వాసియిచ్చి)ప్రాసోటు రిజిస్ట్రీషను లేకుండ మంజూరు చేయవచ్చును. మృత్యుముగా పనిజేయుచున్న సొసయిటీలు అసలే ప్రాసోటు రిజిస్ట్రరు జేయ నక్కరలేదనవచ్చును. తనిఖీ అధికారము, తనిఖీనిబ్బంది సెంట్రలుబ్యాంకిచేతిలో నున్నప్పుడు ఈ సదుపాయములు జేయవచ్చును. ఏలనగా యిట్లు

సొమ్ముయిచ్చి వెంటనే తనిఖీచేయుటకు అవకాశము లుండును. ఇట్లు తనిఖీమీద సంచాయిటీదార్లయందు నమ్మకము కదురును. ఈవిధముగా కొంతవాయిదా మీరిన అప్పులమొత్తము తగ్గింపవచ్చును.

నాలుగవది కొన్నిచోట్ల వాయిదాకు చాలకాలము పూర్వము మొంబరు సొమ్ము వసూలుయిచ్చియెడల ఆసొమ్ము లోని మొటనే యితర దరఖాస్తుదార్లకు ఒదులు యిచ్చుచున్నారు. బ్యాంకి వాయిదాగుర్తులో నుండుకొని ఆవాయిదానాటికి వసూలుయిచ్చు పద్ధతిని కొత్తబదులు యిచ్చినవిక్రలేదు. ఆవాయిదా గుర్తులో నుండుకొనక, వాయిదానాటికి ఏవోకొన్ని పద్ధతులు వసూలుకమ్మననిన్ని అప్పులతో బ్యాంకివాయిదా బాకీ తీర్చవచ్చునని భవచేత ఈకొత్తదరఖాస్తుదార్లకు వాయిదాలు నిశ్చయించుచున్నారు. ఈవిధముగా కొన్నిఅప్పులు వాయిదా మీరుచున్నవి. ప్రైవిటుగా వసూలుయిన సొమ్ము సిద్ధముగా నుండుటచేత, అప్పటి అవసరము తీర్చుకొనుటకై సెక్రటరీ నియమించువాయిదాకు అంగీకరించి సొమ్ము వాయిదానాటికి వసూలు యివ్వలేకపోవుచున్నాడు. ఈవిధముగా కొన్ని అప్పులు వాయిదా మీరుచున్నవి.

బ్యాంకిఅప్పులు వాయిదాప్రకారం తీర్చుటకు సొసయిటీకి సామర్థ్యమున్నయెడల యావ్యాపారమునకు అడ్డుచెప్పువా రెవరున్నా లేరు అనగా సొసయిటీస్వతంత్రముగా డిపోజిట్ల నాకర్న ఖచ్చెయగలిగినప్పుడే యాకర్న యుండును. ఇట్టికర్న లేనప్పుడు యావిధముగా రకంమాన్సుగూడదు. సెంట్రలుబ్యాంకినుండి తెచ్చి యిచ్చినబాధకు బాకీలు వసూలు కాగానే యెంత యెప్పుడు వసూలుయితే అంతఅప్పుడు వెంటనే సెంట్రలుబ్యాంకికి పంపవలెను. అలాంటి దరఖాస్తుదార్లున్నయెడల, వారలకు వాయిదా నేర్పరచి ఆ వాయిదాకు అనుగుణ్యముగా నుండునట్లు సెంట్రలుబ్యాంకిలో వాయిదా కోరి సొమ్ము అలాపి దాగా తీసికొని రావలెను. ఇది అంతయు నవసరమైన తంతుఅనిన్ని శ్రమ అనిన్ని ఖర్చుకు కారణమనిన్ని అప్పటికి కనుపించినను చివరకు చాలలాభకారిక నుండును. ఎట్లనగా యిట్లు నమ్మకముగా పనిచేయుచున్న సొసయిటీలు సెంట్రలుబ్యాంకినుండి కావలసినప్పుడు వేరే అప్పుదరఖాస్తు కాంక్ష ను అవసరము లేకుండా కొంతవరకు సొమ్ము తెచ్చుకొనుటకు సెంట్రలు బ్యాంకిలో కాతా పెట్టవచ్చును.

ఈ విధముగా సొసయిటీ వ్యవహారము నడపినయెడల మరి కొంతవరకు వాయిదామీరిన అప్పులమొత్తం తగ్గింపవచ్చును.

అయినవది, దైవిక రాజకములవల్ల మనము మొదటియేర్పాటు చేసుకొన్న వాయిదానాటికి సొమ్ముయివ్వలేకపోవచ్చును. యెప్పుడైతే వసూలు యివ్వలేమని లోచనవో వెంటనే మొంబరు సొసయిటీకి దరఖాస్తుచేసి కొత్తవాయిదాను నియమించుకోవలెను. ఇట్లుచేసినయెడల పీనుగవడ్డీ తప్పును. మనయందు పంచాయితీ దార్లకు నమ్మకము కదురును. ఈకొత్తవాయిదానాటికి సొమ్ము వసూలుయిచ్చి తీరవలెను. లేనియెడల మనయందు నమ్మకము చెడును. ఇట్లే సొసయిటీలకూడ, అవసరమైనప్పుడు సెంట్రలు బ్యాంకికి దరఖాస్తుచేసి తాజావాయిదా పొందవచ్చును. కాని యీతాజావాయిదాకు సొమ్ము వసూలుయిచ్చి తీరవలెను. లేనియెడల నమ్మకము చెడును.

ఆరవది:—ఈమధ్య నేను ఒక సొసయిటీ క్లబ్బరీ గాత్రో వట్లాడుచు, తమ సొసయిటీ బ్యాంకికి కొంతబాకీ వాయిదా దాటినదనిన్ని చెప్పగా—తమ సొసయిటీ మొంబరు వాయిదా జ్ఞాపకము చేసినవెంటనే యిచ్చునటాలు గలవారనిన్ని, తాము యితరపనిలో నుండుటచేత మరచిపోమనిన్ని, అనవసరముగా మొంబరుకు తమ లోటువలన పీనుగవడ్డీ తగిలినదనిన్ని విచారించి, బాకీలవిషయమై సెక్రటరీలు మొంబరుకున్న, సెంట్రలు బ్యాంకులు సొసయిటీలకున్న తరుచు జ్ఞాపకము చేయవలసిన అవశ్యకమును ఈ సంఘావళి నూచించుచున్నది. కిస్తీ రోజులలో ధాన్యము అమ్ముటకు మొంబరు యివ్వవలదు. అలాంటి లోతలప్పును దీయుచుండురు. ఏప్రిల్, మే, జూన్ లలో ధాన్యము వగైరా సరుకులను కొంత విక్రయించురు. కొందరు ఊడుపులు అయినతరువాత విక్రయించురు.

ప్రతిసంవత్సరము ఏప్రిలునెల మొదటివారములోను సెప్టెంబరు నెల మొదటివారములోను పంచాయితీదార్ల సభ నొకదాని సెంట్రలు బ్యాంకులు సమకూర్చి, బాకీలు వసూలు చేయుటకై కార్యక్రమమును యేర్పాటుచేసినయెడల వాయిదా మీరిన బాకీలు యుండవచ్చుటకు సందేహములేదు.

ఎక్కడనున్నవారు అక్కడ చేపట్టినవనిని శ్రద్ధతో తేవకద్దుప్రకరి పనిచేసినచో సంస్థలు వృద్ధిలోనికి రాగలవు. స్వయంసహాయమే ప్రధానము. ఇది లేనియెడల మనం దియెవరు

యెంతచెప్పినను యెంత సహాయముచేసినను సంస్థలు వృద్ధిలోనికి రాజాలవు. ఇది సర్వవ్యాప్తమైన నీతి యావత్సభారము పంచాయితీ దార్లవైన నున్నది. సొసయిటీ వృద్ధిలోనికి తీసుకువచ్చినను క్షీణింపజేయగల దెచ్చినను వీరిగోభారము. వీరు యెక్కువ చదువుకొన్నవారగుటచేతను గ్రామములో పలుకుబడిగలవారగుట చేతను భారము యావత్తు వాడైనై వైచినారు. గ్రామము నంతయు ఒకవిధమైన కట్టుబాటుకు, ఒక విధమైన నీతికి ఒక విధమైన సాత్త్వికతకై తెచ్చుట వీరి చేతిలోనున్నది. అంతయు వీరి సత్ప్రవర్తన-శ్రద్ధ-పట్టుడల - ప్రజాభిమానముమీదను నిలిచి యున్నది.

నీరు యీసామర్థ్యము, యీశ్రద్ధ, యీపట్టుడల యీ గ్రామాభిమానము, యీసత్త్వసంధత, యీపట్టుడల పంచాయితీ దారుగా నుండుము. లేనియెడల వెంటనే విడిచిపెట్టి యింకొక పంచాయితీదారును చూచుకొమ్మని చెప్పుము.

పంచాయితీదార్లు, అందు ముఖ్యముగా కార్యదర్శి శ్రద్ధ వహించిన సొసయిటీని యెంతమంచిస్థితిలోనికి తీసుకురాగలరో రామచంద్రపురం అప్పునబ్యాంకివైపున చూచినయెడల కొంత తెలియగలదు.

ఈసంఘము 1918 న్నల్లో స్థాపింపబడెను. అప్పుడు పేరు ధనము 1800. డిపోజిట్లు 200. ఇప్పుడు పేరుధనము 9000 డిపోజిట్లు 12 00. ఈసంఘము అతిస్వల్పముగా మాత్రమే సెంట్రలుబ్యాంకినుండి బదులు తీసికొనును. మొంబరుకు గావలసినసొమ్ము డిపోజిట్లమూలమున నాకర్నించుచున్నది. ఈ జిల్లాలో నియమితప్రాచీన సంఘములు 25 గలవు. వీటి మొత్తము పేరుధనము 100 . ఇందులో 9000 ఒక్క రామచంద్రపురం సొసయిటీ. మొత్తం డిపోజిట్లు 24000 వేలు. అందులో రామచంద్రపురం సొసయిటీ డిపోజిట్లు 1200.

ఈసొసయిటీ యంతవృద్ధిచెందుటకు కారణము పంచాయితీ దార్ల శ్రద్ధ-అప్పులు యిచ్చుటలోను వసూలుచేయుటలోను వీరు చూపించినఖచ్చితమునిగ్గహేతుమిన్ని తప్ప వేరుగాదు. రామచంద్రపురగ్రామములోను చుట్టుపట్లగ్రామములలోను వీరు పరపతి స్థాపింపగలిగారు. ఈపరపతిని బట్టియే జిల్లాలో 21 సంఘములు 24000 డిపోజిట్లుమాత్రమే సంపాదించగా ఈఒక్కసంఘము 12000 డిపోజిట్లు మూలముగా సంపాదించగలిగినది చక్కగా పనిచేసినయెడల అన్నిసొసయిటీలు యీపున్నతస్థితిలోనికిరాగలవు. ఒక్కపంచాయితీదార్ల శ్రద్ధమాత్రమే చాలదు మొంబరు తమసామర్థ్యయావత్తు సొసయిటీలోనే డిపోజిట్లు చేయవలెను. ఇట్టిసొసయిటీలోని పంచాయితీదార్లకు, మొంబరుకు కలుగు ఆనందము వర్ణించనలవిగాదు. మనయందు నమ్మకము కలిగి మనసొసయిటీలలోను మనబ్యాంకులలోను ధనవంతులు తమసొమ్ముకు డిపోజిట్లుచేసినప్పుడు కలుగు మనగర్వమునకును ఆనందమునకును మితిలేదు. ఇట్టిసొసయిటీలో మొంబరుగా నున్నవాని గౌరవము వర్ణనాతీతము. అతను అప్పుపుచ్చుకొనువాడుమాత్రమేగాదు. తానువృద్ధిపరచువాడు, ఇతరసొమ్ము భద్రముగా కాపాడి డిపోజిట్లకు లాభము కలుగజేయువాడు. సొసయిటీని యిట్టిస్థితిలోనికి దెచ్చుటకు సహకారుడైన కార్యదర్శికి యెంతపాటితోషిక మిచ్చిన నేమి.

5000 జనాభాగలిగిన రామచంద్రపురం గ్రామములో అగ్నునబ్యాంకి యంతవృద్ధిలోనికి వచ్చినప్పుడు కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరం, పెద్దాపురం, అవలాపురంవగైరా పెద్దపట్టణములలో అగ్నునబ్యాంకులు స్థాపించినయెడల యెంతవనిచేయవచ్చును. ఈపట్టణములలో అగ్నునబ్యాంకులు లేకపోవుట విచారకరము.

మానవకోటియొవత్తు

- 1 అప్పుయిచ్చువారు.
- 2 అప్పు తీసికొనువారు.
- 3 అదియనిదియు చేయనివారు.
- అని మూడు తరగతులుగా విభజింపవచ్చును. ఈమూడు తరగతులవాడిని పరపతిసంఘములు లాభము చేయగలవు.
- మానవకోటియొవత్తు మరెందువిధముల విభజింపవచ్చును.
- 1 అమ్మవారు
- 2 కొడుకవారు.
- 1 పండించువారు.
- 2 భక్షించువారు.

నిజముగా పండించువారు అమ్మవారుగాను భక్షించువారు కొనువారుగాను నుండవలెను. వీరిద్దరికి మధ్య కొందరు వ్యాపారముచేసి పండించువారికి తక్కువ ధరలు భక్షించువారికి యెక్కువధరలు కలుగజేయుచున్నారు. ఎక్కువ భాగ్యవంతులు యీధర లేదా అంతగా పరిగోరింపరుగాని సాధ్యమే

కుటుంబీకులను, బీదలను, యాధర తేదాలు బాధించును. వీరికి అమృతపూజ యెక్కువధర కావలెను. కొనువపూజు తక్కువధర కావలెను.

అనగా లాభము యావత్తు పండించు వారు భక్షించువారు పొందవలెను. అమృతపూజుగాని కొనువపూజుగాని మధ్య వాడగుచుండును. పండించువారు యేబజారులో యెక్కువ భజనము చేయుచున్నట్లయితే అమృతమును సావకాశము కలుగజేయువలెను. ఏబజారులో తక్కువధరకు కొనుట లాభమే అబజారులోనే కొనుటసావకాశము భక్షించువానికి కలుగజేయవలెను. ఈవ్యాపారములో మధ్యవారికి లాభము పోకుండా కట్టుబాట్లుచేసి పొందగలిగినంతలాభము పండించువారు, భక్షించువారు పొందవలెను. భక్షించువారు పండించువారివద్ద మాత్రమే కొన్నప్పుడే మీరు పొందగలిగినంతలాభము పొందవచ్చును. పండించువారు భక్షించువారిమాత్రమే అమృతపూజు, పొందగలిగినంతలాభము పొందవచ్చును. అలమారు గ్రామములో కంటే ద్వారాపూడి గ్రామంలో ఒకబుట్ట మిరపకాయలు రు 1.0-0 ధర ఎక్కువ అని తెలిపినప్పుడు, ఈబుట్టమిరపకాయ ద్వారాపూడి పంపుటకు 0.12-0 అగును. పదిబుట్టలు పంపుటకు రు 2 లుకు బండివచ్చును. అప్పుడు బుట్టకు 0.2-2½ అగును. పది మిరపకాయలు పండించిన రైతుకు ఏమిడిక్కులేదు. బుట్టకు 1.0 0 ధర తేదాయున్నది. అని తెలిపినవెంటనే రు 2.0-0 కు బండికుర్చి వెంటనే ద్వారాపూడిగ్రామంతుకు పంపును. బుట్టమ్మి మాత్రమే పండించిన రైతు తొలుతపడవలినప్పుడు, తానుచెప్పే సంతకుపోతే ఒకపావలా లాభముమాత్రమే పొందగలడు. ఇప్పుడితడు చేయకలసినది ఏమి. తనవలె తక్కువపంటపండించు చిన్నరైతులను కొందరు ప్రోదించి పొందరికి కలిపి 10 బుట్టలున్న సంతకు పంపవలెను. పదిమందిపనిచేడి గ్రామంతుకు కంటే ఒకరిద్దరుపోయి సరుకు అమ్ముకురావచ్చును. ఇకకలిసి అమ్ముట ఇచ్చేకలిసికొనుట ఈవ్యాపారమువలన చిన్నరైతుకు చాలాలాభము. ఎప్పుటికప్పుడు బుట్టకుమరుట కష్టము. ఈవ్యాపారము చేయుటకు సంఘముస్థాపించి రిజిస్టరుచేయించుకున్న యెడల కావలసినప్పుడు ఈసంఘమువ్యాపార కొనవచ్చును. అలమారునుండి 20 బళ్ల ధాన్యం యేలేళ్లగ్రామం తీసుకెళ్లి ఎక్కువ ధరకు అమ్ముకొని తమకు కావలసిన చింతపండ్లు, కుంకుమకాయలు, పులవలు చవుకధరకు, తెచ్చుకొనవచ్చును. ఇది సహకార వ్యాపారము.

మానవకోటిలో అందరు పండించువారు కాకపోయినను అందరు భక్షించువారు అయియున్నారు. మానవులందరు తమకు కావలసిన భోజనపదార్థములు యితర వస్తువులు, అన్నిగాని కొన్నిగాని కొనువలసినవాతే. వీరికి కావలసిన సరుకులు చవుకధరలలోగాని నిలవ చేయుకొని ఎవరికి ఎప్పుడు కావలసినది, అప్పుడు కొనుట వీటిని ప్రోద్బలించు రు లేక చిల్లరుకాణములను కలిపి అమ్ముట కలిసికొనుట చిల్లరుకాణములు ఈమాడుబావతల వ్యాపారమున్న సాగించుటకు యాజ్ఞాలో 1918-19 సం॥లో నాంబిండిరి. ఆసంవత్సరములో 16 సంఘములను స్థాపించిరి. 42000 నిలువల వ్యాపారముచేసిరి రామరామ సంఘములు సంఖ్యలేగినది. వ్యాపారమువలన లిగిరి. ఇప్పుడు 8 సంఘములుమాత్రము నామావత్తు మైయున్నది. ఏమిన్ని వ్యాపారము చేయుటలేదని చెప్పవచ్చును. కో ఆపరేటివు చిల్లరు కణములు ఆసలే

అంతరించుచి

ఈవ్యాపారములో కొంచెమైనను జయము గాంచలేక పోతిమని చెప్పవచ్చును. దీనికి కారణములు కొంతవిచారించెదము. 1. పరపతి సంఘములు మాత్రమే యున్నవి. వ్యాపార సంఘములు లేవు. అని రిజిస్ట్రారు రిమాండ్ చేయుటతోనే ఇప్పుడు పంచపాసయిట్లు లేబరు డిపార్టుమెంటువారు స్థాపించునట్లు అప్పుడు అసీపైట్లు రిజిస్ట్రారులు మెప్పువడయట వై వ్యాపారసంఘముల స్థాపించిరి. కాని ప్రజల తీవ్రవాంఛను బట్టి స్థాపించబడినది గావు, ఇది ఓటిపునాది. గట్టిలేదు. 2. ఈసంఘములు స్థాపించి మామూలు పరపతి సంఘములలో పనిచేయుచున్నవారికి వప్పగించుట మీరు చేసినది వ్యాపారముగాని సహకారవ్యాపారము గాదు. స్థాపించిన సంఘము సరించిపోకుండ యేవోయొక వ్యాపారము చేయవారంబి చిరి. మీరు వ్యాపారము చేయుటలో అవి వరకు ఏమిన్ని అనుభవమున్నవారు కాదు. వైగా వీరిలో చాలమంది యిక్కడ చదువుకొన్నవారై యుండిరి. 3. పోనీ మీరు చిన్న వ్యాపారముతో తృప్తిపొందక, పెద్ద వ్యాపారము జేయుట ఉట్టికెగరలేని ఆమె స్వర్గమున కెగురుగలుగునా?

ఫలితము. దండుగలు సంఘము యెత్తి నేడడుము. ఇటువంటి పునాదులమీద, యిటువంటి బోహదులతో బయలుదేరిన సంఘ సరించక వృద్ధిచెందునా? ఈవ్యాపారము నడపించుటకు అనుభవము గలవారు కావలెను. ఇంకొక చదువుకొన్నవారికి ఈ సంఘము నడుపుటకు అనుభవము నున్న. ఇతను యిచ్చుటకే కాదు. బల్లగర తప్ప యితరపోట్ల నున్నయే. పరపతిసంఘములపట్ల యితను సామర్థ్యముతో పని జేయుటలేదా అని అందుచేమో అచ్చటగూడె యిత

నిపని "వెపసయే" గర్భవైద్య వద్దకువచ్చునది, ఒకవైపు మూడు వైపులు చేసెడువారు. ఈయన కానక నింకొకరున్నారని గ్రహించవచ్చును. అయినను మనమందరిలోను యావత్తి వ్యాపారం వాసన కొద్దిగకా గొప్పగకా యున్నది.

రు 10 లు చేరినప్పుటినుండి రూపాయకు దేవు ఛాయి దా వ్యాపారములు జరుగుచున్నాయుండెను. ఈపాటి సంఘములలో చూపు సామర్థ్యము వర్తకసంఘములలో చాలదు. వ్యాపారికగర్భవైద్యవద్దకువచ్చువారి సామర్థ్యముగూడజాలదు.

1. తిరుమలనుండి వర్తకము చేయుచున్న వైశ్యులను కొందరునుడునయుద్దయములలోనికి నాకర్చింపవలెను. ఇది ప్రభు కర్తవ్యము.

2 ఈసహకారవర్తకతత్వ లాభమును ప్రజలకు బోధించుట మాత్రమే రెండవది. ముందుసంఘములు స్థాపించ గూడదు. పదిమందికి బుద్ధిపుట్టి వారేస్థాపించుకోవలెను. రెజిస్ట్రేషను లేకుండగనే వారు కొంతకాలము సహకారవ్యాపారము చేసికొని రెజిస్ట్రేషనుపట్ల కలిగే, లాభములుగోరి రెజిస్ట్రేషను చేయించుకొనుటకు వచ్చిన మరీమంచిని.

3 ఆరంభములోనే పెద్దవ్యాపారముతో సంత్వప్తిచెందవలెను.

4 ఏ విధమైన సహకార వ్యాపారము చేయుటకు సంఘము స్థాపించు దినదో యావిధమైన వ్యాపారమునే చేయవలెను గాని దానితోపాటు యింకొక వ్యాపారముచేయుట కూడదు. 10 వంద రైతులుకలిసి తమచేలో పండే మిరపకాయలు సంతకు తీసుకెళ్లి అమ్ముచుండేకేసుతో సంఘముస్థాపించునప్పుడు ఆపనిమాత్రమే చేయవలెను గాని మెంబర్లకు లాభముకలుగజేయు తలంపుతో సంఘముద్దేశములో లేని యితర వ్యాపారములుచేయరాదు. దీనివల్ల ముప్పువాటిల్లును. ప్రత్యేకము అమ్ముదలసంఘము కొనుబడి వ్యాపారము చేయ గూడదు. ప్రత్యేకము కొనుబడిసంఘములు అమ్ముదల వ్యాపారము చేయగూడదు.

5 కొనుబడిసంఘములలో ఏమెంబర్లకు యెంతగరకు కావలెనో అంతమాత్రమే కొనవలెను ఇతరులకు అమ్మువచ్చును గదా యని యెక్కవసరుకు కొనరాదు.

మెంబరు కానివానివిషయమై యేపనిచేయుటకు పూనుకొనరాదు.

6 కొనుబడిసంఘములకంటే అమ్ముదలసంఘములు నడుపుట ముశ్యుత. సాసముటికి సరకు వప్పగించినప్పుడే యావ్యాపారము జరుగును. అమ్ముగావచ్చినసొమ్ము మెంబర్లకు యిచ్చెదవు. పనిముగియును.

7 కొనుబడిసంఘములలో నట్లుగాదు. మెంబర్లందరు తమకు యెంతకావలెనోచెప్పురు. ఏనలుగురైదుగురో చెప్పెదరు. మిగతా మెంబర్లకుగూడ కావలసియుండునగదా అని యెక్కువసరకు కొండము తెచ్చినతరువాత సరకు నచ్చకపోయినచు లాభనాటిలేకము కాకపోయినను యితర మెంబర్లు కొనకపోవుట తటస్థించుచున్నది. మరికొన్నిచోట్ల అడ్డంబుచియు కొనుట మానుచున్నాడు. వీనివల్ల తెచ్చినసరకు విడుదలకాదు. నష్టము సంభవించును. కొనుబడిసంఘములలో తెచ్చినసరకు అరగంటలో విడుదలకావలెను. ఇంతకు తగిన కట్టుబాట్లు చేసికొననిదే సరకుకొనరాదు.

8 అమ్ముదల కొనుబడి సంఘములలో పట్టిపోచేదన మెంబర్లకుమాత్రమే లాభముకలుగజేయుతలంపుగాని ఆపట్టిపోచేదని సంఘపుమెంబరుకు లాభముచేయుట యుద్దేశముకాదు. ఏపట్టిపోచేదనవారు ఆపట్టివ్యాపారములో లాభమునొందవలెను. నష్టమువచ్చిన అనుభవించవలెను.

9 అమ్ముదలసంఘములు స్థాపించునప్పుడు చిన్న వైపునానుదారులతో నారంభింపవలెను. ఇవి చిన్న కృతసాహాయ్యాలతో వృద్ధిపొందునట్లు పెద్దవైపునానుదారులతో వృద్ధిపొందనేవు.

10 సానుకుకావలసిన సరకులు చాలమట్టుకు ఒకేసారి కొని తక్కువధరకులు అప్పుడప్పుడుకొనువారితోను వ్యవసాయదారులతోను విద్యాధికులతోను, ప్రోద్బలించిన వృద్ధిగావు. తమకు కావలసినసరకులు నిత్యము కొనువారితో ఆరంభించవలెను. ఈతరగతివారిని ప్రతికోజు సంత్వప్తి పరచవచ్చును. వీరికి ప్రతికోజు లాభము చూపించవచ్చును. మొదటివారికంటే వీరికి ప్రోదనందు యెక్కువ విశ్వాసముండును. వీరినిజూచి పై తరగతులవారు తరువాత క్రమముగా నేర్చుకొందురు.

నేను ఒకరోజున కట్టెలఅడితీవద్దకు పోయితిని. ఒకజిల్ల వచ్చి 0.0.6 వైసయచ్చి ఒకపేకు పుచ్చుకొన్నది. నేను పుచ్చుకొన్న పేకు తెక్కపెట్టితిని. పేకుభరితు 0.0.4అయినది. ఇదిపుట్టి 1 కు 5.0.0 చొప్పు ధరయున్నప్పుడు యాపేకుకు చెల్లినవాయము చేసికొని రెండుపూటలు యాపేకుతో నంట

చేసికొనునట. ప్రోద్బల తరగతివారినిమి త్తమై స్థాపించిన వీరికి చాల లాభము కలుగజేసినవారమగుదుము. భాగ్యవంతుడు ధనముండుటచేత అన్ని పనులు యితరుల సహాయములేకనే చేసికొగలడు. చదువుకొన్నవారు తమ తెలివిలేటలు ఉపయోగించి వాగుపడెదరు. ఇచ్చటధనములేదు. చదువులేదు. ఉదయముమొదలు సాయంత్రమువరకు కష్టపడి పనిచేసి 0.8-0.1 లు సంపాదియరు. తాను భార్య ఒకరిద్దరుపిల్లలు ముసలితల్లి ముసలితండ్రుని పోషించుకోవలెను. ఉదయం సోడిఅంబలి, మధ్యాహ్నము నరిగంజి, రాత్రి అన్నము-వీరికావలసిన యితర వస్తువులు. ఉప్పు మిరపకాయ, పుల్లిపొయ్యి, చింతపండ్లు, కావలసిన గరకు యేక ముగాకొని నిలవచేసికోలేదు. ఏరోజుకాకోజు సరకులు కొనవలెను. సహకారోద్యమవ్యాప్తికి నిచ్చటనే చాల అవకాశము గలదు. ఇచ్చటనే చాలముఖ్యము. ఈతరగతివారిలో మనయుద్దయము వ్యాప్తిచేయ గలిగితిమేని ఉద్దయము నకపరిమితమైన బలముచేకూర్చినవార మగుదుము. ఈజిల్లా జనాభా 14,70,868. వీరిలో 81,254 గరు మాత్రమే సహకారోద్యమ లాభము పొంగులగుచున్నారు. సహకారోద్యమ తత్వము యింకను 14,69,609 కు చేరవలసియున్నది. ఈగారము మిక్కిలన్నది. ఇప్పటివరకు నీయుద్దయములో చేరినవారు 81,64 గరు. తమను శీలత, సత్యసంధత, వ్యాపారవైఖ్యయు సహజభావము, నికమత్వమువల్ల రు 2,85,676 లు డిపోజిట్టుమాలమునను బ్యాంకులనుండి రు 1,66,288 లు అప్పులమూలమునను ఆకర్షింపగలిగిరి. ఇంతవరపటి స్థాపించగలిగిన ఈ 81,254 మెంబర్ల చే బంపబడిన ప్రతినిధులు మిరు. జిల్లాలోని క్యాభారమంతయు మీదైనన్నది. మీరు పూజీయులు. మీకు స్వాగతమునోసగుభాగ్యము, మీ సోదరసహకారులమైన మాకు లభించుటవలన ధన్యమైతిమి. మాస్వాగతము గైకొని మాకార్యభారము వహించుడు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మే నెల 5 వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి	రు 81.0-0	మెడలు 45.0-0	కజకు
లియ్యము బస్తాలు		మెడలు, వాకు	
కునుమ తెనాలివి	ప 48 గలవి	రు 18.0-0	14.0-0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 16.8-0	17.0-0
డిల్లీవి	,, డిటా 45 గలవి	,, 16.8-0	17.0-0
రాగులు బా. 164 బస్తా 1-కి	,,	12.0-0	9.0-0
నువ్వులు	,,	24.0-0	26.0-0
(2) వస్త్ర ధాన్యములు			
బస్తాలు బస్తా 1-కి	ర 205	రు 12.0-0	రు 18.4-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 9.8-0	10.4-0
పెనలు	,, డిటా	,, 10.12.0	11.0-0
మినములు	,, డిటా	,, 12.8-0	13.12.0
ఉలవలు	ర 164	,,	7.8-0 8.0-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నువ్వులు నూనె బా 1-కి		రు 15.0-0	170.0-0
నెయ్యము 1-కి		,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం నేరునెగవస్త్రబా 1-కి		60.0-0	62.0-0
యితర ప్రజేశము	,,	55.0-0	58.0-0
నేరునెగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 188	మెడ.కానూనె 129	
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 160.0-0	165.0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
బాంబుకుపు బా 1-కి		రు 165.0-0	170.0-0
నూరపకుపు	,,	రు 185.0-0	190.0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	రు 40.0-0	98.0-0	
గుంటూరుపొయ్యట్లు నీలిమయ మణాగ			
కాళహస్తి పొయ్యట్లు			
తెలము బా 1-కి	రు 35.0-0	37.0-0	
చింతపండ్లు బా 1-కి	రు 25.0-0	26.0-0	
(5) కనుము			
వట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 82.0-0	14.0-0	
వడవం	,, 82.0-0	16.0-0	
కవుండు	,, 81.0-0	87.0-0	
(6) లోహములు			
వెండి 100 కులంకు	రు 74.0-0	8.0-0	
యంగారము, తులము 1-కి	రు 27.6-0	1.0-0	
సవరను 1-కి		16.0-8	
ఇక్కిడి బా 1-కి	రు 295.0-0	300.0-0	
కాగి డిటా	రు 255.0-0	260.0-0	
అస్కా గుక్కర బా 1-కి	రు 48.0-0	49.0-0	
(7) రంగులు చలిజరైగు			
కొట్టి కృష్ణాడు			డిటా

గోదావరిమండల సహకార సంఘసభ-ఆలమూరు

(స్వగీయవిలేఖరి)

తీర్మానములు

1వ తేది యువయము 12 గంటలవరకు ప్రాధుటిసభ జరిగెను.

మరల సహకారసంఘసభ శ్రీ తిరుపతిరాజుగారి యధ్యక్షులను 3 1/2 గంటల సమావేశమై యాక్రింది తీర్మానములు చేయబడెను.

1. (క) ఈ కాన్ఫరెన్సు ఆక్టోబరు ఆదిమిచేయుట కున్న నిలువసాము తీసికొనుటకున్న, యింతటినుంచి ప్రతి సంవత్సరము జిల్లాసభలు తాలూకాసభలు జరుపుటకున్న, వాటాకొంటుగూడ తనిఖీచేసి సామ్యులు వశపరచుకొనుట కున్న సభాతీర్మానముల ననుసరించి పెట్టుటకున్న సభలరిపోర్టులు ప్రచురించుటకున్న నిల్వసాములు ఖర్చుపెట్టి ఉద్యమ జ్ఞానవాల్మీకి గలగడేయటకున్న యాక్రిందివారిని సభ్యులు గా నెన్నుకొనవలెననిది.

1. మాంధాత నరసింహరావు 2. జోన్నల రామచంద్ర రావు 3. గోటి వెంకటచలం 4. ఇవటూరి గౌరీపతిరావు 5. చొంతరాజు వెంకట్రామయ్య 6. గొర్రి లక్ష్మీనారాయణ 7. పంకాయలపాటి కామేశ్వరరావు 8. పాపవల్లి వెంకట్రామయ్య 9. నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు. వీరిలో 1-వ వారు కార్యదర్శిగను కోశాధిపతిగను నుండుటకు తీర్మానించడ మైనది. దీనికి అన్యాయసంఖ్యనుగర్చు. కరెస్పాండెన్స్ సమగ్ర లేవనవల్ల మొందర అభిప్రాయము బడయవచ్చును.

(చ) డిప్యూటీ కాన్సిల్ ఆఫ్ నూవర్టిజను ఫ్లాపింపు వరకు యాకమిటివారు పైవిధముగా పనిచేయుటకున్న అట్టి కాన్సిలు ఫ్లాపించిన వెంటనే వీరి యావత్తు కార్యభారము వారికి విడుదలకున్న యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. ఈజిల్లాలోని లేబరుసంఘములకు వీలునుబట్టి తన సహాయము చేయవలెనని సెంట్రలు బ్యాంకులను యూనియను లను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

బాకీలు వసూలుచేయుటకు తనిఖీచేయుటకు లేబరు డిపార్టుమెంటువారు పూచీపడినయెడల యాసంఘములకు బురూ ములు యివ్వవలెనని సెంట్రలు బ్యాంకులను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

పై పరిస్థితులు సందర్భముగాని ఫీచులలో క్రిస్టియను బ్యాంకికి లేబరుసంఘములు పంపు వైకములను స్వల్పకవిమ నకు తీసికొని సదరు క్రిస్టియను బ్యాంకుకు పంపు ఏర్పాట్లు సెంట్రలు బ్యాంకులు చేయవలెననిదిగా యాసభవారు కోరు చున్నారు.

ఉ|| ఎం. పల్లంరాజుగారు.

ఆ|| శాస్త్రులగడ్డ శంకరయ్యగారు.

3. మెట్టతాలూకాలలో ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు లను నియమించుకొనుటకు ఈ తాలూకాలలో ఉద్యమవాల్మీకికి తగిన అవకాశము లేకపోయినదని యెంచుచు, 4 మెట్ట తాలూకాలలోను సహా 4 గురు ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు లను నియమించి ఉద్యమవాల్మీకి గావించుమని డిపార్టుమెంటు వారిని యాసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులను నియమించుటలో ఉద్యమములో నుత్సాహముతో పనిచేయువారిని మాత్రమే నియమించుట కుంచినది డిపార్టుమెంటువారికి యాసభవారు నూచించుచున్నారు.

ఉ|| కంభంపాటి చలపతిరావుగారు.

ఆ|| కార్లకూరి కృష్ణమూర్తిగారు.

4. ఉన్న ఇన్స్పెక్టర్లలో ఆడిటు పని, తనిఖీ పని పంచిపెట్టుటకు, రెండు పనులుగూడ చేపరును సంత్కృష్టికర ముగా జరుగుట లేదని ఈ సభవారు తమ అభిప్రాయమును డిపార్టుమెంటుకు తెలియజేయుచున్నారు.

పూర్వమువలెనే తాలూకా కోక యిన్స్పెక్టరును నియ మించి రెండు పనులు నెరవేర్చుకొని వారిపైన యుంచవలెనని యు, ఇట్లు చేయుటలో తాలూకాలో 50 లకు ఒక్కొక్క ఇన్స్పెక్టరును నియమించుమనియు డిపార్టుమెంటువారిని కోరు చున్నాము.

ఉ|| పి. బాపిరాజుగారు.

ఆ|| గొర్రి లక్ష్మీనారాయణగారు.

5. సెంట్రలు బ్యాంకిని, యూనియనులకు సాసయ టీలు యిచ్చు నూపరుజను ఫండుపై అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుకు నధికారముండుట నవసరమనియు అట్టి అధికారమును తొలగిం చుటకై నిబంధనలు వెంటనే సవరణ చేయుమని యూనియను లను సెంట్రలు బ్యాంకులను యా సభవారు హెచ్చరించు చున్నారు.

ఉ|| కె. వి. అర్చ, రాజేశ్వరరావుగారు.

ఆ|| అయ్యగారి వెంకటసుబ్బారాయణగారు.

6. ప్రతికొనుట, నిల్వయుంచుట, అమ్ముటకున్న, నూ లువడుకుటకు, ఖర్చుపెట్టుటకు సేయుచుట విక్రయించుట వ్యాపా రముచేయుటను లెమ్మును విరివిగా సంఘములను ఫ్లాపించుటయు నిదివరకుండునట్టి సంఘములకు తన సహాయము చేయుట మొ దలుగాగల తన ప్రయత్నములుచేయుమని డిపార్టుమెంటువారిని యూనియనులవారిని సెంట్రలు బ్యాంకులవారిని యా సభవా రు కోరుచున్నారు. ఇదిగాక యితర గృహపరిశ్రమలను ఫ్లాపిం చుటకు అవకాశములను పరిశోధించి అట్టి సంఘముగూడ ఫ్లా పించవలెననిదిగా యాసభవారు కోరుచున్నారు. ఉ|| పాపవల్లి వెంకట్రామయ్యగారు ఆ|| ఆర్కల్ సుబ్బారాయణుడు, చొం. వెంకట్రామయ్య, గో. వెంకటచలం గారు.

(ఎ) వాయిదా మీరిన అప్పలు వెంటనే వసూలు చే యుటకు సాసయికి పంచాయితీదార్లు తగినప్రయత్నము చేసి జాక్ నెలాఖరులో పున వాయిదామీరిన బాకీలన్నియు వసూ లు చేయవలెనని సంఘపంచాయితీ దార్లను యా సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(బి) వాయిదా మీరిన అప్పలు వసూలుగాక నిల్వయు న్నయెడల సంఘములపరపతికి భంగము వాటిలుననియు, అట్టి పరపతి చెడినయెడల ఇప్పుడున్న వడ్డీరేటుకు సామ్యుదొరకదని యు యా సభవారు నమ్ముచు, వెంటనే బాకీలు వసూలు యియ్యవలెనని మొందర్లను యా సభవారు హెచ్చరించుచు న్నారు.

(సి) యా సంగిరం మెట్ట తాలూకాలలో పంటలు సరి గా పండవందున ఆతాలూకాలలో మొందర్ల యియ్యలేనిపద్దు లు పంచాయితీదార్లు, యూనియన్ వారు, పరిశీలించి సెంట్రలు బ్యాంకినుండి వాయిదా పొడిగించుటయు, యా విధముననే జరుగు అవసరములు తలపడుమనియు అట్టి పొడిగింపు జ రిగించుటకుమాడ యా సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| డి. వి. దేశాయిగారు.

ఆ|| బి. బాపిరాజుగారు.

8. జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు యూనియనుబోర్డుల తాలూకు నిలువసాములు సెంట్రల్ బాంకులలో డిపోజిట్టు చేయుటకు గవర్న మెంటువారి ఆర్డర్లు పున్నను యా విషయ మై ఆచరణయందు సరిగా జరుగుచుండుటలేదని తలచుచు యిక ముందునుండి బోర్డులతాలూకు నిలువసాములు యావత్తు ఆయా సెంట్రలు బాంకులలో డిపోజిట్టు చేయవలెనని తాలూకా బో ర్డు జిల్లాబోర్డువారిని యా సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు.

ఆ|| ఎం. జానకిరామయ్యగారు.

9. సామెటిల (సముదాయపు నిధి) కో. ఆపరేటివు విద్యాప్రచారమునకు యూనియనుద్వారా యిచ్చి జరిపించు టకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| న. సత్యనారాయణగారు,

ఆ|| పరేలుఖానా సుబ్బారావుగారు.

10. జిల్లా, తాలూకా, యూనియన్ బోర్డులయొక్క యు, మ్యునిసిపలు సంఘములయొక్కయు, డి. పి. డబ్లియు వారియొక్కయు, లేబరు డిపార్టుమెంటువారి యొక్కయు పనులు నెరవేర్చుటకు కో ఆపరేటివు లేబరు యూనియనులను (అనగా, కూలీలు, వడ్డంగులు, తాపీ పనివాండు మొ|| వారు గల సంఘములను) తాలూకా కోకటి వంతున ఏర్పరుచుట ముఖ్యమనిన్ని ప్రస్తుతము అమలాపురము తాలూకాలోగల లేబరు యూనియనుకు సర్వవిధములను సౌకర్యములు పనులు యిచ్చుట విషయములో కలిగింపవలెననిదని వైన ఉదహరించిన సంఘల అధికార్లను యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| గోటి వెంకటచలంగారు.

ఆ|| న. సత్యనారాయణగారు.

11. గోదావరి జిల్లాలో లాండ్ మెరైజీ బ్యాంకును వెంటనే ఫ్లాపింపవలెనని డిపార్టుమెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| ఆ. వెం. సుబ్బారాయణుడుగారు.

ఆ|| అయ్యగారి వెం|| సుబ్బారాయణుడుగారు.

12. అది యాంగ్లము కడు దరిద్రులగుటచే యితరైక్తు లతో పోటీకి రాజాలనివా రగుటచేతను లంకల వేలంపాటల విషయములో పోటీలు పుట్టకుండు సంఘపు పంచాయితీదార్లు దరఖాస్తుమీదనే లంకలు యిచ్చున ట్లేర్పాటు చేయుటకు గాను ప్రభుత్వమువారిని కోరుట.

లంకల పండకపాడైనప్పుడు వాటిని పరీక్షించి తగిన ట్టు రెమిజ్ యిచ్చనియెడల మొందర్ల సాహకార్య యొక్క పోయి యొక్కవ వడ్డీకి నోట్లు వ్రాసి పన్నులు చెల్లింపవలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి అట్టి రెమిజ్ యిచ్చుటగాను ప్రభు త్వమువారిని కోరుట.

ఈజిల్లాలో ప్రతిగ్రామముందును ఆదియాంగ్లముల పరపతి సంఘములను సెంట్రలు బ్యాంకుగాను తగినంత ప్రయత్నములు చేయుటకు తీర్మానించడమైనది.

ఉ|| ఎ. నరసింహంగారు.

ఆ|| కె. పి. డేవిడ్ గారు.

13. ఇదివరలో అమలులోనున్న గవర్న మెంటు వ్యవసా యపరిశోధనను కో. ఆపరేటివు యూనియనులద్వారా మొందర్ల యొక్క స్వంతఖర్చుమీదను మొందర్లు సొలములలో ఆపరిశో ధనలను జరుపునట్లు వ్యవసాయదార్లను ప్రోత్సహింపరచుటకు యూనియనుల హెచ్చరించడమైనది.

ఉ|| 1 భారతి లక్ష్మీనారాయణ.

ఆ|| 2 పాలిపూడి వెంకట్రామయ్యగారు.

14. సంఘములలో మొందర్ల అప్పటియు నధికారము గల మొత్తమును 2000 లకు మించని మొత్తముగావలయు కట్టుబాట్లతో మంచి సంఘములకు వృద్ధిచేయునట్లు డిపార్టు మెంటువారిని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉ|| కె. పట్టాభిరామయ్యగారు.

ఆ|| గో. వెంకటచలంగారు.

ఈదిగువతీర్మానములు అగ్నయ్యనిచే నుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను.

15. గోదావరిజిల్లాలో డిప్యూటీ కాన్సిల్ ఆఫ్ నూవర్టిజ జరు యూనియను ఫ్లాపించుటకు తగినప్రయత్నములు వెంటనే చేయవలెను.

16. జాయింటుగా కొనుటనంటి నూతనపరపతికార్యము నుగరించి శ్రద్ధవహించవలెనని యూనియనులను ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

17. డిపోజిట్టు:—ముఖ్యముగా నేవింగ్సు బాంకి డిపో జిట్టుపొందుటకు అధికముగా ప్రయత్నములుచేయుటకు ప్రైమ రీసాసయిటీలు హెచ్చరించబడుచున్నవి.

18. సొలముకూలీలసంఘముల స్వూపరువిజనునిమిత్తము కమిటీలనుఏర్పరుచుటలో యూనియనులను సెంట్రలు బ్యాంకు లనుసహాయపడవలెనని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

19. సాసయిటీల అప్పదరఖాస్తులను గురించి అసిస్టెం టు రిజిస్ట్రారు సిఫారసులతో నిమిత్తములేకుండు నుండవలెను.

20. లోకల్ బోర్డులు మ్యునిసిపల్ ఆక్టులప్రకారము సహకారసంఘములనుండి పన్నుల వసూలు చేయకుండు నుండు టకు ప్రభుత్వమువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

21. సబ్ ట్రైజరీలద్వారా చెల్లించే సామ్యు రూ 25 ల కు తక్కువచేయుటకు గవర్న మెంటును ఈ సభవారు కోరు చున్నారు.

22. జిల్లాలోని సాసయిటీలు ఆంగ్రసహకారసంఘము తో అప్లికేషన్లు అనుటకు హెచ్చరింపబడుచున్నవి.

23. ఒకేజిల్లాలో సెంట్రల్ బ్యాంకులు ఒకటికంటె అప్పు లిచ్చుకొనుట కూడదని ఈసభవారు అభిప్రాయ పడు చున్నారు.

24. బాంబాయిలో కో. ఆపరేటివు సంఘములకు మనిఆర్డరు కమిషనుమీద నూటికి 75 వంతున రిజేటు కన్వెషను యిచ్చుట ఈ రాష్ట్రమునకు వర్తింతునట్లు చేయవలెనని ఈ సభ వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

25. టీచర్ల గవర్న మెంటు ప్రోవిడెంటు ఫండును పో స్టు ఆఫీసునేవింగ్సు బాంకిలో వేయకుండు కో. ఆపరేటివు సెంట్రల్ బాంకులలో వేయుటకు ఈసభవారు సిఫార్సు చేయు చున్నారు.

26. సెంట్రల్ బాంకులలో బ్రట్టుఫండ్లు వేయబడేట ట్లు ఇండియన్ బ్రష్టి ఆక్టు సవరణచేయుటకు సిఫార్సుచేయు చున్నారు.

27. పాతకాలలో సహకారములనూత్రములను నేర్పు టకు ఈసభవారు సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

28. ఇప్పటికంటె ఎక్కువ నేర్పుగా సెంట్రల్ బాం కులు పెద్దవాయిదా అప్పలును యివ్వవలె నని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

29. రాబోవు కో. ఆపరేటివు కాన్ఫరెన్సు రాబోలు తాలూకాలో ఆరుద్రగ్రామములో జరుపుటకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకుడు:—ఉపాధ్యాయుల రామచంద్రంగారు ఆమోదకులు:—గోటి వెంకటచలంగారు

అగ్రాసనాధిపతి వెంకటపతిరాజుగారు సభను సమాప్తి చేయుచు పరపతిసంఘముల ఉపయోగమును ప్రజలు చక్కగా గమనించి అన్యోన్యముగనుండి ఒకరి కొకరు సహాయము చేసి కొనవలెననియు, ప్రతియూర అవసరము వెంటడిని సంఘముల ఫ్లాపించి ఎక్కువలాభమును పొందుచు ఆంగ్రదేశమునకు ఈ జిల్లా ఆదర్శముగానుండవలెననియు, అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగారు హోయమును తీసికొనవలెననియు చెప్పిరి

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడగు జోన్నల రామచంద్రరావు గారును కార్యదర్శియగు నృసింహదేవర సత్యనారాయణగారును వందనములు సమర్పించినతర్వాత 4-30గంటల సభ ముగిసెను.

17 వ గోదావరి మండల మహాజనసభ

ఆలమూరు లోన మా వేశ మగుట

డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారి అధ్యక్షకొనన్యాసము

తీర్మానములు.

స్వరాజ్యపురి, ఆలమూరు, మే 2:—నేటి మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు 17 వ గోదావరి మండలమహాజనసభ అధికారతాపామలో స్వరాజ్యపురియందు మిగుల విశాలమగు ప్రత్యేక పందిరియందు సమావేశమయ్యెను. సుమారు 5000 మంది వరకు సరిపోవు సభామంటపము యానత్తును నిండెను. అనేక గ్రామములనుండి రైతులు, వర్తకులు యీనాందార్లు, రాజకీయవేత్తలు మొదలగు ప్రముఖులు దయచేసి ఆనందమయము గావించిరి. సభామంటపము ఆలమూరు మంటపేట రహదారి మార్గము ప్రక్కన సుమారు 2,500 చ. గ. విస్తీర్ణమున నిర్మింపబడెను. పతాకములతోను, పటములతోను, కాకితపు గొలుసులతోను చక్కగా నలంకరింపబడి, వేసగి వేడిమినడుచునట్లు చల్లదనము నొసగుచు మంటపము శోభాయమానముగ జేయబడెను. సేలవై చక్కని గడ్డివేయబడి చాపలు పరుపబడెను. విశాలమైన వేదిక నొకటి ఎత్తుగ నిర్మింపబడి మెత్తనిపరుపుగా చేయబడెను. ఖద్దరువస్త్రములు పరుపబడెను. ఈవేదికపై ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడును సభాధ్యక్షుడును వేదికముఖమున స్థానముల నలంకరించిరి. మరియు, మండల కాంగ్రెసు సభ్యులును, కొందరు ప్రముఖులును, స్త్రీలును ఆసీనులైరి. ప్రేక్షకులైన స్త్రీలు వేదికకుదిశగామున గూర్చుండిరి. సభకు దయచేసినవారిలో యీక్రిందిప్రముఖులు గలరు.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య, ఆంధ్రరత్న దుర్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, సురేంద్రనాథ్ ఆర్య (బల్లారిజిల్లా), భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు, శ్రీరాజా పశేలుఖానా వెంకటసుబ్బారావు, గజవిల్లి రామచంద్రరావు, బులుసు సాంబయ్యారెడ్డి, కావ్యకంఠం గణపతిశాస్త్రి (విశాఖపట్టణము జిల్లా), చల్ల నారాయణశాస్త్రి (కాకరపల్లె), లక్కరాజు సుబ్బారావు, జోగ్గెల రామచంద్రరావు, శ్రీరాజా పశేలఖానా రామస్వామి, నాళం పట్టాభిరామయ్య, బ్రహ్మజోగ్గెల సుబ్రహ్మణ్యం, పారుపల్లి వెంకట్రామా రావు, చావలి రామసోమయాజులు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య (బెజవాడ పాలకోడెటి గురుమూర్తి, చావలి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి (అమలాపురం) దేశభాంధు దువ్వారెడ్డి సుబ్బయ్య, వేదాంతం కమలాదేవి, ఉన్నవలక్ష్మీబాయిమ్మ, వే. పాపాయమ్మ, తల్లాప్రగడ సుందరమ్మ, పొణకా కనకమ్మగార్లు సుమారు 200 మంది స్త్రీలు గలరు.

సభ జాతీయగీతముతో ప్రారంభింపబడెను. కావ్యకంఠం గణపతిశాస్త్రిగారు ఋగ్వేదమునందలి ఋక్కునుపఠించిరి. చల్ల నారాయణశాస్త్రిగారు దేశమాతకు ఆశీర్వాచనముచేసిరి. నరసింహదేవర పేరికాశాస్త్రిగారును వెంపరాల సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారును పద్యముల రచించి వినిపించిరి. క్రమక్రమము పెంపునొందుచున్న ఉత్సాహము ఆంధ్రరత్న దు.గోపాలకృష్ణయ్యగారి వ్యుదయధుర ఆశీర్వాచనశ్రోకముతో ఇనుమడించి సభ సంతోషభరితమై యొప్పెను. జగన్నాథదాసుగారు మహాత్మా గాంధీగారిగూర్చి పద్యమును చదివి హిందీలో నొకకాతీయగీతము పాడిరి.

అంతట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు డా. శ్రీయంత వెన్నేటి సత్యనారాయణగారు ప్రతినిధుల సన్మానించుచు తమ యువన్యాసమును జదివిరి. అది యీప్రతికలలో ప్రచురింపబడియేయుండెను.

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఈమధ్య అధ్యక్షుని ఎన్నికచేయుట మానివేసినప్పటికి ఈపర్యాయము ఏలనో పూర్వపు ఆచారమును తెచ్చిపెట్టిరి. డాక్టరు బ్రహ్మజోగ్గెల సుబ్రహ్మణ్యంగారు (జిల్లాకాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు) డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారిని యీ మహాసభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనవలసినదని తీర్మానమును నుపపాదించిరి. వరదరాజులు నాయుడుగారు రాజకీయరంగములో అసహాయోద్యమమునకు బూర్వము ప్రముఖులైనట్లు తెలిసినను తెలియకపోయినను అసహాయోద్యమప్రారంభము నుండియు, ఆయన పేరు తెలిసియుండకపోయెను. కారాగారమునందు తామును (ఉపపాదకుడు) నాయుడుగారును కొన్నిమాసములు కలిసి

యుండుటచేత నాయుడుగారిని గురించి తమకు బాగుగా తెలియును. సాధారణముగా ఆయనను ఏజైలునందు గవర్నమెంటు వారు ఒకకలకంపై ఎక్కువగా నుంచుట యాచారము లేకపోవుట చరిత్రయే తెలుపును. దీనినిబట్టియే ఆయన ప్రాముఖ్యము తెలిసికొనవలసియుండును. జైలులో నాయుడుగారికిని అసహాయవాదులకును నుండిన పరిచయమునకన్న ఆయనకును సేరస్థులకునుగల పరిచయము ఎక్కువగ నుండెడిది. జైలులో సేరస్థులైన కైదీలను బాధపెట్టు బాధలకు పరిమితలేదు, వారికిచ్చు ఆహారము అతిపేయమైనదియు, ఆయాహారమునందు పురుగులకుడ నుండును. అట్టిభోజన మిచ్చుచుండేవారు. ఇట్టి బాధలు, కొట్టడములు జరిగినపుడు ఆసేరస్థులైన కైదీలు జైలు రుదగ్గరకుగాని వార్డురదగ్గరకుగాని వెళ్లిచెప్పకొనకుండ యీ నాయుడుగారియొద్దకువచ్చి చెప్పకొనుచుండెడివారు. నాయుడుగారే జైలువార్డు. జైలు, న్యూపరింటెండెంటు. అన్నియును. ఇట్టిసందర్భములు జైలులో నాయుడుగారికి యుండేవి. ఆయన ఎక్కువ సానుభూతితో వారిని చూచెడివారు. జైలు గాని న్యూపరింటెండెంటుగాని ముందు నాయుడుగారివద్దకు వచ్చి ఆయన తేమును కనుగొనినప్పుడు, ఆయన యీయితర కైదీలను గుఱించియే మాట్లాడితమ తేమును చెప్పకయే పంపించెడివారు. ఇతరులకు గౌరవమిచ్చి తాము ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుచుండెడివారు. ఈయన యెప్పుడును జైలునే కోరుచుండేవారు, స్వరాజ్యస్థాపన మైనతర్వాత కడలూరు జైలును ఆశ్రమముగా జేతును అని చెప్పేవారు. ప్రభుత్వము పారికికూడ యాయనను విడుదలచేసినవెంటనే తిరుగ జైలుకు పంపుట ఆచారమైనట్లు చరిత్ర చెప్పెను. ఇప్పటికి యాయన వైకంఠశాస్త్రగ్రహములో జైలునకు వెళ్లినయెన్నారను. నాయుడుగారు ఉబ్బుపద్యంతో బాధపడుచుండి ఎక్కడో ఆరోగ్యమునకై కొండలమీద నివసించుచున్నవారు యిప్పుడు నాయకత్వమును వహింపనిధులగుచున్నారు. ఆయనకున్న కార్యదీక్ష, పట్టుదల, దేశసేవాత్మకమీరే తెలిసికొనగలుగుదురు. విశేష భాగ్యవంతు డయ్యను జైలునుండి విడుదలచెచ్చిన తర్వాత ప్రభుత్వమునకు పన్ను చెల్లింపనెను. ఆయనకు రూ. 2500 సుమారుగా నుండును. ఒక్కడమ్మిడియైనను చెల్లింపనప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఆయన ఆస్తులను సేలంవేయింప నారంభించిరి. ఏమి చేసినను సరే తమకు నిమిత్తము లేకుండ నుండెడివారు. అట్టి వరదరాజులనాయుడుగారు నేటిసభకు అధ్యక్షులుగ నుండుటకు కోరుచున్నాము. ఆయనయును ఆంగ్రుడే. ఆయన సర్వవిధముల యీసభకు అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనదగినవారు. ఆయనను చూడగానే, ఆయనవలెనే మిరందరును జైలునకు వెళ్లుతారే, ఆయననే అంతదూరమునుండి తీసికొనివచ్చి మీ ఎదుట పెట్టుడివారు. ఈమూరినైన చూచి ప్రాణమైన ఆర్పింపవలసి వదని వారి యాదర్శమును గూచి నడుచుకొందురని ఆయనను ఎన్నుకొనుచున్నాము. కాబట్టి నేను ఉపపాదించు తీర్మానమును అంగీకరింతురుగాక అనికోరుచు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీబిక్కిన వేంకటరత్న చాదరీగారు (ఎం. ఎల్. సి. యు, జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ ఉపాధ్యక్షుడును, రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడును)భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు (జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శి)తీర్మానమును బలపరపగా సర్వాంగీకృతమయ్యెను.

అంతట అధ్యక్షుని ఖద్దరు పూలహారములతో నాదరించిరి. ఆయన తాను ఆంగ్రుడైనప్పటికిని తమిళుల మధ్యనుండుటచే ఆంగ్రమున మాట్లాడు అలవాటు తగ్గినదనియు, ఆంగ్రమున యితరులు మాట్లాడునపుడు తమకు అర్థమగునుగానిమాట్లాడ లేననియు అందువలన ఇంగ్లీషున చెప్పవచ్చునందులకు మింపవలసినదనియు, తాము యిదివరలో సుమారు 60 పత్రములు వ్రాసిన తెలుగు ఉపన్యాసము శత్రువులపూర్వక మగుటచేత యిప్పుడు ఇంగ్లీషున ఉపన్యసించుచున్నా ననియు చెప్పి తమ యువన్యాసమును జదివిరి. వాక్యము తర్వాత వాక్యమును తెలుగున ఆంగ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పిరి.

తలతివార్తలు

అధ్యక్షుని యువన్యాసమునకు బూర్వము సభకు రాతేకంఠిలునున్నవారి తలతివార్తలు చదువబడెను.

ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు(మదరాసు), టంగుటూరి ప్రకాశంగారు (మదరాసు), కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు (మదరాసు)మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు (ఏలూరు), రామారెడ్డిగారు (నెల్లూరు) మొదలగువారి వార్తలు చదువబడెను. శ్రీకట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు రాజేనందులకు విచారింపుచు సభ చేయవలసినకార్యమును విపులముగా నొక పెద్దఉత్తరమును పంపిరి. నాగేశ్వరరావుగారి తలతివార్తయందు గాంధీ పూజానిధి పనుల్లు జ్ఞాపకము చేయుటయు.

అధ్యక్షుని యువన్యాసము

డా॥ వరదరాజులనాయుడుగారి

అధ్యక్షకొనన్యాసము

17 వ గోదావరిమండలమహాజనసభకు అధ్యక్షులుగానుండిన డా॥ వరదరాజులనాయుడుగారి హాసంగీత ఉపన్యాసమునందలి ముఖ్యభాగము లీదిగున ముద్రితములు.

“నేను ఆంగ్రుడను”

ఆంగ్రసాహర సోదరీమణులారా! నేను, ఆంగ్రుడను కానినామాత్యభాషాఆంగ్రముకాకుండుటచే తెలుగుభాష బోధపరచుకొనగలేనను మాట్లాడజాలను. నేనుప్రథమమున నాఉపన్యాసము ఆంగ్రభాషలో 10 పేజీలు వ్రాయించి పోస్టుద్వారాపంపితిని గాని అయ్యది మనశత్రువుల చేతిలో బడినట్లున్నది. కవున వేరొకటి ఆంగ్రభాషలో వ్రాయవలసివచ్చినది.

నేను ఆంగ్రుడనేగాని తమిళులమధ్య పరిగినవాడను. మా పూర్వీకులు 200 యేండ్ల క్రిందట స్వస్థలముపేడి దక్షిణమునకుబోయి ద్రవిడుల మధ్య వాసమేర్పరుచుకొనిరి. నేను ఆంగ్రులకై పాటుబడినకేమియు లేదు. కడలూరు జైలులో ఆంగ్రనాయకుల పరిచయముగలిగిన నాటనుండియు ఆంగ్రదేశముయడల భక్తి, ప్రేమ, ఉత్సాహము పెంపొందెను. ఆంగ్ర నాయకులలో ఉత్తములగవారి పరిచయము నాకు జైలులో గలిగెను. మీరు యీ సభాధ్యక్షులకు నన్నుగోరి నాకడల యంత గౌరవముజూపుటకు కారణ మెరుంగజాలవంటిని. నేనీ గౌరవమునకు అనర్హుడను. మీ వారిలోనే యిందుకు నాకంటె అర్హులైన స్త్రీపురుషులనేకులు గలరు. నాకీ గౌరవమొసంగినందుకు మనఃపూర్వముగ అభినందించుచున్నాను. నన్ను గౌరవించుటచే నా కేంపకపు తిల్లియైన తమిళనాడును గూడ మీరు గౌరవించుచున్నారు.

సోదరులారా! మనప్రజల యవస్థలనుగూర్చిచాించుటకు మీరు ప్రతియేడును 16 వత్సరములనుండి యిట్లు సమావేశ మగుచున్నారు. నేనిప్పుడధిష్టించిన యాపీతమునందలివరకు భాగవికారదులును సమర్థులునుగా గలంకరించి యుండెడి. వారియొక్క శక్తిసామర్థ్యములు నాకు లేవు. కాని వారి జేతాభిమానమే మనకు నిదర్శనమై వారి యాశీర్వాద బలమే మనల సుధరించుగాక. కేనిప్పుడు ఆంగ్రదేశపుకు మౌనము కీరుల యొక్క అధికృతమ విడుదలప సత్ప్రయోమకొనలేదు. ఇతరరాష్ట్రముల కలెనే మనరాష్ట్రము గూడ భారతమాత నామము అందుకు గుఱు జేయుటకై తోడ్పడినది. అంగులకై మనముండము గర్వపడవలసియున్నది. ఇప్పుడు మనము గొప్పకార్యము జేయవలసియున్నది మన మిసమరమునందు ధీరులవలె నెగ్గవలెను. మనబాధ్యులకు భయపడకూడదు. మన ప్రార్థన జేసివల్లను తగ్గుతుండుగాక. మన మనసులోని కెట్టి భీతియు చొరకుండుగాక. ఎట్టి యిక్కట్లులు వచ్చినను ఉత్సాహము తగ్గుకూడదు. స్వాతంత్ర్య సమరమునందు స్వాతంత్ర్యగమొనర్చి ప్రాణము లిప్పించియైన కీర్తిగడించుటకు నిశ్చయించుకొనవలెను గాని బానిసలవలె హీనమానము బడుచు సుఖశ్రవులమై యుండగోరుటకు దలంపరాదు.

వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము

రాజకీయోద్దేశము లెంతమంది కెన్నివిధములు గాగలిగినను వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మనునది నిర్వివాదాంశము. పరమ పవిత్రమైనది. అత్యవసర మైనది. స్థిరస్థాయిగా నుండవలసినది. వ్యక్తియొక్కఆత్మ తలవెంట్రుక మొనరుండు నూరోపంతులలో నూరోపంతెటి నూత్నముమయనదయినను అనంతమైనది. అది జైవస్వరూపమనియు, దైవమేయనియు మన శాస్త్రములలో చెప్పుబడినది. శాస్త్రములలో యిట్లు చెప్పుబడి యుండుటచేత నేతత్వయొక్క జౌన్నత్యమున ప్రాముఖ్యమును సౌందర్యమును చెడగొట్టునట్టి సంఘటన గాని సర్వత్రలను నొందగగకు చేరనీయకుండును. ఆత్మయొక్క గౌరవము కాపాడుకొనిన పిదపనే యేజాతయొక్క ఉద్దేశములైన సుఖములు జీవితములుగ నుల్లుక. వ్యక్తియొక్క ఆత్మ గౌరవమును నిర్మత్తము జేసికొని

యిత సేవ పదలచినచో యిసుక తో మేడలు కట్టుటయగును. కలకాలమునుండి మనవారు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును, దానియొక్క పరిత్రేకను చూచుచున్నారు. ఇప్పుడు ప్రతివ్యక్తియు పరమాత్ముని ప్రతిబింబములుగా గణించుటలేదు ప్రభుత్వమువారు మానవుని బుద్ధిహీనునిగా మొదటనే దలంచుటతో మానవుల ప వి త్ర త యే న కించును. అప్పుడు జాతిభేదములు, అసమత్వములు, రంగుభేదములు, మున్నగునవి వోడమును. జాతీయ స్వాతంత్ర్యమును ముస్సాపి మొదలై నిశ్చయించిన మనము వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యములోని సత్వమును గ్రహించవలెను. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునగా సంఘసేవకు విరుద్ధమని గాని, ఆత్మహత్యనుగాని దలంపవలదు. ప్రతిభువునుయందు స్త్రీయందు కుటుంబమునందు మానవజాతియందే జీవించి యిమిడియున్న పరమసత్వములను కాపాడుకొని యిది యిమిడియున్న మనము తలపెట్టిన స్వరాజ్యసంస్థయందు స్త్రీ పురుషులు, గొప్పదీద, జూని అజూని, నల్లవారు తెల్లవారు, అను తారతమ్య ముండదు. అందును పరావృత్తిని ప్రతిబింబములే. తన జాతీని ఉత్సాహ మైనదిగాజేయుటకై విశేషము లభ్యుపగలవారు. కావున మనము ప్రత్యేకవ్యవస్థలతో ప్రారంభించి స్వరాజ్యమును గవ్యస్థానము చేయకొనెదము.

స్త్రీలు

మిత్రులారా! నేనొక్క సంకల్ప జెప్పచున్నాను. మీరు స్త్రీల పరిత్రేకను గుర్తించి గౌరవించుటకు నిశ్చయింపనిది మీ బానిసత్వమును వదల్చుకొనజాలరు. ఏదేశములోను స్త్రీలను యిచ్చుటలే 'దేవి'యని పిలువరు. ఏదేశములోను వారిని యిచ్చట మాచినంత హింసముగా జూడరు. మన స్వదేశమును మనకు తోచినరీతిని పాలించుకొనటకు జన్మకామ్యములను విశేష యులనుండి సాధింపవచ్చు మనము అట్టి హక్కులనే మన స్త్రీలకు యెట్లు నిరాకరింపగలము. పవిత్రులును ఉత్సాహము పురికిల్లెదువారును అగు స్త్రీల సహాయము నును మనజాతీయ ధర్మములకును నిర్వర్తింపజాలకుంటిమనుట లజ్జాకరముగ నుండును. మంజీని చేతబట్టుకొని బంగారము కావలెనని గోరింట్లున్నది. మీజేశపు జ్ఞానమధురగు స్త్రీల సహాయము లేనిది విశేష యులపరిపాలననుండి విముక్తియగుటకుగాని తమ దేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యప్రతినిధుల మనిషించుకొనటకుగాని పీలండదు. మీ స్త్రీల యాశీర్వాదముతో కార్యము ప్రారంభించినచో తప్పక విజయము కలుగును.

అప్పత్వము

పరమాత్మునియందు మనమందర విమిడియున్నామనియు, మనమందరిలోపరమాత్ముడున్నాడనియు శాస్త్రములనుండి శ్లోకముల అనేకసారులు చదువుచుండుము. కొందరు దయాభివృద్ధి యులు ప్రపంచమంతయు తమకుటుంబములోనిదే యని కాలించి, అన్నియు చేతునివలెనే జరుగునని ఊహింపవలె. మన జిజ్ఞాసముగూర్చి సంకుచితభావము గలవానిగానన్న దలంపకుడు. ప్రపంచమంతటినీ దలపెట్టుటకన్న ముందు తమలోతమకు జాతి, మతరంగుభేదములు లేకుండ యత్నింపవలెను. మనదేశములోని ప్రజలందరు యేకకుటుంబీకులవలె మెలంగవలెను తమప్రజలలో కొందరిని అంటరానివారుగా ప్రత్యేకించి, వారికిని తమకు గొప్ప వ్యత్యాసము గలదని భావించువారే నిజముగా అంటరానివారు. వైకములో నేమిజరుగుచున్నదో యెల్ల రకు చెలియను. అందు మనవారవిజయము గాంచినచో విదేశీయులకుద్దవిజయము గాంచి నట్లే. అందు అపజయముచచ్చినచో విదేశీయులపాదములకడ గూడ అపజయము గలిగినట్లే. ఈవిషయము మరుగుపడదు. మన యావచ్చుకొని దినియోగించి దక్షిణదేశమున తిర్యాలకు, పులహాలకు విముక్తిగలిగెనుట కిదియే మించియదను. ఈయన కాళము వడలుకొన్నచో ప్రపంచమంతటిలో మనము హింసపు జాతిగా గణింపబడుదునుట తథ్యము. వాగరికులగు స్త్రీపురుషులెవరను మనతో కలిసియుండుటకుగాని, మన స్వాతంత్ర్య సమరమునందు తోడ్పడుటకుగాని యిష్టపడకుండురు.

విద్య

మన బాలలలో పిన్ననాడు పాఠశాలలద్వారా యెట్టి భావములను అభివృద్ధి చేయుదుమా వానిబట్టియే జాతీయ జీవనము అభివృద్ధియగును. మనదేశపు పూర్వ చరిత్ర యందలి అధ్యుతము మంచిని మెచ్చుకొనునట్లు జేసి వాటినే అడర్చుములుగా నొకొనకుట ప్రస్తుతపాఠశాలలపీఠాసంగుట లేదు. హిందూమతానుష్ఠానములకు యెట్టివైత్రి పూర్వముండెదో తెలియజేయవలెను. మనబాలకులకు మన పూర్వుల శాస్త్రజ్ఞానమంత యాధికముగా యేరితిగా నుండెనో తెలుపు గ్రంథముల నీయవలెను. మన విద్యాలయములన్నిటిలో విద్యార్థులకు మనము భారతీయులమనియు భారతపతీయులగనే వివరముననుండవలెననియు నచ్చుతెప్పవలెను.

దేహస్వాస్థ్యము

దృఢమైన శరీరము లేనివా రెవ్వరు తమదేశమును సంరక్షించున దగునైకమనిగా నుండజాలరు. శరీరముదృఢముగానుండకుండిన ఆత్మ బృహత్తుగా నుండవచ్చునుమాత్రమునందు నాకు నమ్మకములేదు. లాంఛన బాగులేదన్నచో కాంతితక్కువగాను

డును. ఊజించియున్న శరీరమునందు దివ్యమైన ఆత్మ యుండనేరదు. దృఢముగ కండబలిమి పటుత్వముగలిగి తమ నైతిక ఆత్మశక్తి సామర్థ్యముల నుపయోగించి ప్రజలలో ఉత్సాహము నెలకొల్పగల స్త్రీపురుషులు కావలెను.

కిలాఫతుసమస్య

అసహాయోద్యమ ప్రారంభమునకు కారణభూతమై కేవలము రాజకీయ మగునదియే గాక మతవిషయమున సంబంధించినదిగా జేసిన కిలాఫతుఉద్యమము గూర్చి నాకు తెలిసినంతవఱకు చెలిపెదను. దీనికిగూడ ఆరశ్యకత లుండెను. లాసేను సంధివలన టర్కీవారికి రాజ్యపాలనాధికార మొసంగుటవలన రాజకీయావసరము తీరినది. ఇది మనకుగూడ రెండువిధములుగా సంతోషకరమే. ఇండియాదేశములో కలరమగుగలిగి అసహాయోద్యమమునకు కారణమగుటచే టర్కీని గ్రీకుదేశము అణచివేయుటకు బ్రిటీషువారు తోడ్పడుటకు జేసినది. గాని జిజ్ఞాసలూరబను మహమ్మదీయ శ్రేత్రమును మహమ్మదీయేతరుల ఆధీనమునుండి తప్పింపవలెనను ముఖ్యోద్దేశ్యమునకు యీదేర లేదు. ఈ విషయము యావద్దహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు సంబంధించినది. ఈదేశము చివరవరకు మహమ్మదీయులపక్షమున పాటుబడును. భారతదేశమునం దేజాతివార్యులను సతే వారి మతధర్మములకగు పాటుబడునపుడు సహాయపడుట హిందువులకు కర్మయ్యెనున్నది. పార్శ్వలకుగాని క్రైస్తవులకుగాని మహమ్మదీయులకుగాని రక్షణ మొసగుట యీ దేశమునం దాచాగమై యున్నది. మహమ్మదీయులు తమ మతధర్మములు నెలకొల్పబడినవని సతీనిప గల్గినచో వారిలోబాలు మనముగూడ సంకలించెదము. సాల్వేషనుండి మనము జేయు ప్రయత్నములు సఫలమైనందుకు సర్వేశ్వరునికి కృతజ్ఞత చెలిపెదము.

మహమ్మదీయులు మత స్వాతంత్ర్యము చేపూరినచో వారు హిందువులకన్న తక్కువదేశాభిమానము గలవారని భావింపవలెనా? మహమ్మదీయులకు కిలాఫతు నందేగాని స్వరాజ్యాభిమానము లేదని మనవిద్యార్థులు ప్రచారము ననుట ఆశ్చర్యముగనుండును. గ్రీకుదేశమును తిరుగద్రోలి యూరోపుఖండము నందలి మిత్రముడలి నెదుర్కొనునట్లు టర్కీ వారిని పురికొల్పినట్టి స్వదేశాభిమానము భారతదేశ మహమ్మదీయుల కేవల కొనవలెను? ఒక జాతీయంతటి పైని నిందమోపుటకు పీలులేదు. ఆవిధముగ నే మతమునే యెక్కువగా ప్రేమించి పాటుబడు వారిపై నిందనారోపించుటగూడ అసంభవము. ఒకరియెడల నింకొకరు మర్యాదగలిగియుండుట నాగరికతలక్షణము. హిందువులకు మాత్రమే దేశాభిమానము గలదనుట అసత్యమగును. ఇతర మతస్థులకు అగౌరవ పరచినట్లుగును. ఆంధ్రసాదరలలో నిజమైన మహమ్మదీయులు గలరు. వారికిగూడదేశాభిమానముదైర్ఘ్య సహనములు గలవు. జాతీయప్రయత్నములందు మహమ్మదీయులు గూడ సహాయము జేయుటకు సంసిద్ధులుగా నుండుననియే నమ్ముచున్నాను.

కెన్యాతగాదా

కెన్యాతగాదా పట్ల ప్రభుత్వమువారి తీర్పు నాకు వింతలుపలెను. చాలకాలమునుండి ఆచరణయందున్న దానినే శ్వేతపత్రము సుస్థిరము జేసినది. మాంటేగువారు ఇండియా మంత్రయైనవాటినుండి మాటల గంభీరమేగాన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు భారతదేశము నకు గౌరవ మేమియు లేదు. బ్రిటిషు కామనుకొలునందు ఇండియాకు స్థానమున్నందుచే నది యితరరాజ్యములతో సమానమైనదనియు, రాజకీయ సంఘటన రంగుభేదములేక యెల్లరు యేకముగా నుండునట్టి పరిణామము జెందుట కవకాశ మున్నదనియు జెప్పబడినది. ఈపరిణామమునందు ప్రభుమెట్లు మాంటేగువారు యేర్పరచిన కాసములు, సామ్రాజ్యగభయందు, ప్రివీకౌన్సిలునందు భారతీయులకు స్థానమొసంగుటయే ముఖ్యవిషయములు. వీటి యాడంబుగ మంతయు సామ్రాజ్యనిర్మాతలు పశ్చాత్తాపపడి మార్పుజెందునేమోయన్నట్లు జూపట్టును. ఈవిషయమున మంత్రదర్శమువారి తీర్పు రాలేదు. ఈ సమస్యకు ముందు కెన్యా యను పదము చేర్చబడినను యిది చాల విశాలమైన క్షిప్తమైన సమస్యయే కాదు. భారతీయులు యితర స్వతంత్రరాజ్యములనుండి తరిమి వేయబడుచుండ సామ్రాజ్యమాతీయగు బ్రిటిషుప్రభుత్వము సహాయము జేయుటకు దుర్బలత్వము వెల్లువచ్చుచున్నది. కెన్యాదేశము పాలనము కలొనియు అధినువారి యాధీనమైయున్నది. అన్యాయము జరిగినచో ఇంట్లాండుకు అయిష్టముగ నుండుటకన్న నేగాని, అధికారలేమిచే గాదు.

సామ్రాజ్యమునందు యితర రాజ్యములతో భారతదేశమునకు సరిసమానమగు గౌరవము గలదా లేదా, యను విషయము పరిశీలించుకొనుటకు కెన్యాసమస్యయే మంచి యవకాశమని కాశ్రిగారు చెప్పియుండిరి. ఇప్పుడా పత్తి తేలికది. భారతీయులు ఉన్నతప్రదేశములకు ఆటంకపరుపబడిరి. అదేశమును పాలించు శ్వేతజాతివారి యభిప్రాయమున వీరు చేరుగనుండక తీగరు. కాసనసభలో 10000 మంది విరోధియులకు 11 మంది 28,000 భారతీయులకు 5 గుండ ప్రతినిధులు గలరు.

నేని తీర్పును మెచ్చుకొనెదను. ఏమన ఆది సత్యమువై వాధారపడియున్నది. సామ్రాజ్యమునందలి సత్యమును ప్రకటించినది. ఇండియానుమితవాదులు, అంగేయలేమరుపక్షమువారుమాంటేగువారు నమ్మియుండిన జాతికములను అసత్యములని చెలిపినది. ఇండియాదేశముగూడ తూర్పుఆఫ్రికావలెసామంతరాజ్యమే భారతీయులు తమతో సమానులని ఆంగ్లేయు లంగీకరింపవలెను.

ఇతరద్వంద్వప్రభుత్వములలోగూడ యీతారతప్రభుత్వముండవలెనదే. దీనిని త్వరలో రూపుమాపవలెను. అయ్యది బహుటముగా నెదుర్కొని కష్టములకొల్పియుండుటవలన సాధ్యమగును. కెన్యాలోని శ్వేతజాతివారు దృఢకాయము లగుటచే అధికారము గలదని విశ్రవించుచున్నారు. అదేశమంతటిలో రమ్యమగునట్టి ఉన్నతప్రదేశములనుండి భారతీయులను, ఆఫ్రికనులను యెంతకాలమైన తరిమివేయవచ్చునని దలంచుచున్నారు. వారి ఆధికారము అట్లే దుర్బలపడకుండ నుండునంతకాల మియ్యభిప్రాయముతో నుండురు. వీరి దౌర్బల్యత్రయము విరోధియును లందరిపై ప్రతిఫలించినది. అన్ని విషయములలోను అంత్య తీర్పు జెప్పకలిగినది ఖడ్గ మేలనియు అట్టిఖడ్గము గలిగియుండు అకాశము విరోధియునల కొసంగబడుట దైవికమనియు కెన్యా శ్వేతముఖులు దలంచుచున్నారు. అందుచే పశుబలము నెదుర్కొనజాలనివారిని హింసముగా జూచుచున్నారు. ప్రపంచమంతయు విజయలక్ష్మిని ఆరాధించును. అందు దైవికమగు న్యాయము ప్రస్ఫుటమగును. విరోధియునల వృద్ధియందు ఖడ్గమే దైవముగానున్నది. దానినిమించిన బలముచేనది కూలబడవరకట్టేయుండును. భారతదేశమునందు ఆఫ్రికాలోను ఖడ్గముకన్న మానవశక్తియే బలవత్తైర్పమైనదని మనము రుజువుజేయ గలిగినచో కెన్యాసమస్య పరిష్కరింపబడుట యెంతయో కాలము పట్టదనియే నానచ్చుకము. 25 వేలమంది ఆఫ్రికనులు భారతీయులు ఆశీరితులును దౌర్జన్య రాహిత్యముగా నుండినచో ఉన్నత ప్రదేశములందు తప్పక ప్రవేశింపగలరు నామాటయే వారు పాటిచినచో వారిని తప్పక సత్కారమునకు బూనుకొనమని నేను జెప్పెదను వారు ఖైదుజేయబడువరకు ప్రత్యేకింపబడి. ఉన్నతప్రదేశములోనికి బోవుచుండవలెను. ఒకవేళ యుద్ధకాసనములు ప్రవేశపెట్టబడి తుపాకులతో కాల్చుచున్న అట్టి ఘోరములకు సిద్ధమై ప్రాణము లర్పింపవచ్చును గాని చిరకాల మిహిసమానముతో బ్రతుకగూడదు.

మన యాశయము మన యాశయము న్యాయమైనది. మైనది. అందుచే సత్కారమును తప్పక జయించును. కాని యీసందర్భమున ఆఫ్రికనులు, అరేబియును సహాయము బడయవలెను. వారుండుటచే అహింసాతత్వమునకు భంగము రాకుండవలెనుట కష్టము. కాని, భారతీయు లొక్కరే పోరవల్ల వచ్చినను, యెంతవచ్చును గలిగినను అహింసనే యవలంబింపవలెను.

చివరకు నేజెప్పబోవున దేమన యీనిదత్తాహుస్థితిలో మన మెక్కువకాల ముండజాలము మన మాతృభూమినిగోర్చి సమరములో విజయము గాంచవలెను. లేదా స్వార్థిత్వాగులవలె సమరేపావలెను. ఇతరులకు బానిసలవలె జీవించుటకన్న మరణముమేలు. అపఖ్యాతితో జీవించువాడు అట్లే మరణించును.

నేను ముగించులోపున స్వరాజ్యమున నాయభిప్రాయములు చెలిపెదను. ఏప్రభుత్వముగూడ ప్రజల సేవ జేయనిది ప్రభుత్వమనబడదు, దేశముయొక్క శాఖుర ప్రభుత్వము కాని మనదేశములో ప్రభుత్వము ప్రజలపై నధికారియైనది. మనము దానికి వ్యతిరేకముగా లేము. వారిత్వము నుండవచ్చును గాని మనకు సేవకలుగా నుండవలెను. కావున మనకు వెంటనే గావలసినదేమన వాధ్యతాయుతప్రభుత్వము అది తప్పక సాధింపవలెనని నిశ్చయించు కొంటిమి. మనకు ప్రభుత్వమువారికన్న యెక్కువ బలముగలదు. ఇది వట్టిమాటగాదు. ప్రభుత్వమువారి తమప్రకటన సరి జేసికొనవలెనని ముందుగా చెలియబరచితిమి. మనము వ్యవహార రీత్యా నుండగోరెదము.

అనేక గ్రామములనుండి వచ్చి సమావేశమైన యీ చిన్న గ్రామమునందలి యీగొప్ప సభను రీడింగు ప్రభువు వచ్చి జూలినచో మనశక్తి గూర్చి తెలిసికొన గలుగును. మిగిలిన విషయములు అంత్యోపన్యాసమునందు చెలిపెదను.

తీర్మానములు

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసానంతరమున యీక్రింది తీర్మానము లామనచే నుపసాదించబడి సర్వాంగీకృతమయ్యెను.

స్వరస్తులనవారిని గూర్చి

1 రష్యాప్రజాస్వాతంత్ర్యనిర్మాత తెలికాగారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక అని యీసభవారు చేవుని ప్రార్థించుచున్నారు.

2 స్వార్థత్యాగులును దేశసేవానిరతులును నగు శ్రీయుత కస్తూరి రంగయ్యంగారు, పండిత వాజ్డేయి, నూలానా అబ్దుల్ వరారుగార్ల పరణములకు యీసభవారు విచారించుచు వారి గుటుంబములకు తమసానుభూతిని చెల్పుచున్నారు.

కృతజ్ఞత

3 గాంధీమహాత్ముని దారుణవ్యాధినుండి రక్షించు మున్నేస్వచ్ఛ నొనగూర్చిన ధర్మశక్తులని కీసభవారు కృతజ్ఞత

పూర్వకమున సందేశము లిప్పించుచున్నారు.

4 మహాత్మాజీను శత్రుత్వవ్యతిరేకమును జయప్రదముగా నెరవేర్చినట్లు మేడకోగారి నీసభవారి భిన్నమందుచున్నారు.

5 తరచుకొని కిక్కిరించుచున్న డౌర్లవలన అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

6 నిర్మాణ కార్యక్రమమునుగూర్చి (దిగువ వ్రాయబడినది.)

7 భిన్నమందుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

8 సాధారణమైనది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

9 విశేషమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

6. నిర్మాణకార్యక్రమము—శాసనోల్లంఘనము

శ్రీయుత మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు యీ క్రిందితీర్మానమును సమర్పించిరి:—

శాసనోల్లంఘనమునకు వలసిన శిక్ష నిర్మాణకార్యక్రమమునకు వలసినది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

ఈతీర్మానము అందరకు అర్థమగుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

విషయమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది. అసహనమును కలగించుచున్నది.

సవరణతీర్మానము

పై తీర్మానమునకు సవరణను పులకరించి భీమలింగమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి, “శాసనోల్లంఘనమునకు” అనుటకు బదులుగా “స్వరాజ్యపాపిని” అని తమ గమ్యస్థానము స్వరాజ్యపాపినిగాని, శాసనోల్లంఘనము కావనియు. శాసనోల్లంఘనమునకు నిర్మాణకార్యక్రమము చేయవలసినదనుట అభిప్రాయము కాదనియు. శాసనోల్లంఘనము లేకుండానే స్వరాజ్యస్థాపన చేయవచ్చుననియు, స్వరాజ్యస్థాపనకు నిర్మాణకార్యక్రమ మొకసాధనమనియు, అట్లే అసహనమైనట్లయితే అట్టి కట్టడపురికిలు వచ్చినప్పుడు శాసనోల్లంఘనముకాదు ఒకసాధనమనియు అనియు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు శాసనోల్లంఘనమునకుట తటస్థమనియు. ఒకదానికొకటి కారణకార్యములు కావనియు, రెంటికీని ముడిపెట్టగూడదనియు అందునల్ల తనసవరణను ఆమోదించవలసినది చెప్పిరి.

ఆయనచేత పండిత వీటూరి వాసుదేవశాస్త్రిగారు తీర్మానము నామోదింపుచు స్వరాజ్యపాపిని ఆదర్శముగను గమ్యస్థానముగాను నుండవలసినదియు, శాసనోల్లంఘనము కాదనియు. దానికి నిర్మాణకార్యక్రమము కారణము కాదనియు, స్వరాజ్యపాపిని ఏది సాధనమో దానినే చూచుకొనవలసినదియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు సవరణకు వ్యతిరేకముగను. తీర్మానమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి. శాసనోల్లంఘనము నిర్మాణకార్యక్రమమునందున్నదని యింతవరకు అంగీకరింపబడినదేమియు లేదనియు, 1921 వ సం॥లో రీడింగ్ ప్రభుత్వనొద్దకు డిఫ్యూజును వెళ్లినప్పుడు. నిర్మాణకార్యక్రమమునందు శాసనోల్లంఘనమొట్టమొదట తీయించివేసినగాని ఏమి చేసినట్లు లేదనియు, ఇట్లేదనియు సామాన్యశాసనసభలో ప్రశ్నించినట్లు చెప్పిరి.

లో ప్రశ్నించినట్లు శాసనోల్లంఘనమే ప్రభుత్వమువారు సమాధానము చెప్పినదియు, నిర్మాణకార్యక్రమములో యీ శాసనోల్లంఘనముకాదు నుండుటచేతనే విలీనము అంగీకరించవలసినదియు, గయాకాంగ్రెసులో కూడ తీర్మానించినట్లు మరల నిరూపించబడినదియు, పిమ్మట కాకినాడ కాంగ్రెసులో కూడ ప్రతిపాదించినదియు చెప్పి కాకినాడ తీర్మానమును చదివెరి.

ఈకాంగ్రెసు తీర్మానము కివ పేరాననుసరించియే తానీ తీర్మానము చిత్తుతీర్మానములలో పెట్టినదియు, ఈవిధముగా చేయుచుని రాష్ట్రసంఘములకు హెచ్చరిక యిచ్చబడినదియు, కనుక యీతీర్మానము నంగీకరింపక పోయినయెడల కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా నుండుట యర్హమగుననియు, తీర్మానము నంగీకరింపవలసినదని తిరుమలరావుగారు కోరిరి. శ్రీ చేదియ్యం సోమయ్యగారు (పోలవరం) సవరణను బలపరచిరి.

దేశబాంధవి దువ్వూరు సుబ్బయ్యగారు సవరణకు వ్యతిరేకముగ సుపర్యసించి తీర్మానమును బలపరచెను.

గునుపూడి కామోజీరావుగారు సవరణను బలపరచుచు, మనము కోరుచున్నది స్వరాజ్యమనియు, అందుకు నిర్మాణకార్యక్రమము ఒక సాధనము అనియు, అసహనమైనచో శాసనోల్లంఘనము సాధనము కావచ్చుననియు, ఈరెండును కాక శాసనసభాప్రవేశముగూడ నొక సాధనమనియు, శాసనోల్లంఘనము పెట్టుటవలన అన్నిపక్షములవారును అట్టి మాత్రమునకు అ, గౌరవించ జాలరను కారణముచేతనే శాసనోల్లంఘనము అనునది తీసివేసి వట్టి నిర్మాణకార్యక్రమము చేయవలసినదని చెప్పవలసియున్నదనియు, కనుక సవరణ నామోదింపవలసినదని కోరిరి.

సవరణను ఉపపాదించిన భీమలింగమూర్తిగారు సమాధానము చెప్పటకు అగత్యుత్పాది అంగీకారమును బడసి లేచినపుడు భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు యితరులనుసవరణను పాదించినవారికి మరల సమాధానము చెప్పకొనుటకు లేదనియు, అసలు తీర్మానమును సమర్పించినవారికే కలదనియు, అభిప్రాయముల జెప్పిరి. ఇంతకులోపున లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు (కాకినాడ) తానుగూడ మాట్లాడుటకు అగత్యుత్పాది అంగీకారమును కోరియుండిరి. సవరణ ఉపపాదకుడు మ నివేసిన యడల సుబ్బారావుగారు మాట్లాడ నంగీకరింతునని అగత్యుత్పాది చెప్పగా ఉపపాదకు డంగీకరింపలేదు. సమాధానపుమాట్లాడుట ప్రశ్నివచ్చినప్పుడు, ఉపపాదకుడు మాట్లాడుటకు అంగీకారమును యిదివరకు వాగ్దానముచేసి యుండుటచేత ఆయనను మాట్లాడ నిత్తుననియును, ఆయనకు పూర్వము ఇద్దరు మాట్లాడుటకు అనుజ్ఞ నిచ్చెదననియు అగత్యుత్పాది తీర్మానించెను.

అంతట శ్రీలక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు (స్వరాజ్య పక్షవాది) సవరణను బలపరచుచు, తిరుమలరావుగారు చూపించిన కాంగ్రెస్ తీర్మానములో,

“The Congress.....appeals to the nation to carry out the programme of constructive work as adopted at Bardoli and prepare for the adoption of Civil Disobedience.” “And” అనుపదముయొక్క అర్థమును ఆలోచింపగా ఒకదాని కొకటి అధారాధేయములుగా ఆర్థము చెప్పుకొనుటకు విలులేదనియు, నిర్మాణకార్యక్రమము చేయవలసినదని ఒకభాగముగను, శాసనోల్లంఘనమునకు తయారు కావలసినదని మరొకభాగము అని అర్థము అనుచున్నది కాని వేరువిధముగా విలులేదనియు, కనుక శాసనోల్లంఘనము వేరు, నిర్మాణకార్యక్రమముచేసి స్వరాజ్యమును బడయవలెను కాని దానికి శాసనోల్లంఘనము ఫలితము కానేరదనియు చెప్పిరి. శాసనోల్లంఘనము ఒకసాధన శాసనోల్లంఘనము లేనిచే స్వాతంత్ర్యము చేపూర దని నమ్మువారిలో తానొకడననియు శాసనోల్లంఘనమునకు వలసిన శిక్షనియే తమ నిర్మాణకార్యక్రమము కావనియు చెప్పిరి.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు సవరణకు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడిరి. లక్ష్మరాజు సుబ్బారావుగారు చెప్పిన “and” కు అర్థము సరికావనియు, ఆయనమునకు తానంగీకరింపలేదనియు, నిర్మాణకార్యక్రమము అని మాటచెప్పటయేగాని యెవరును అది అనగా నేమో చెప్పలేదనియు, దానినినిగించి విచక్షణచేసినయెడ శాసనోల్లంఘనమునకు వలసినశిక్ష ఉన్నదియు లేదనియు చెప్పిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమును గురించి ఒక్కొక్కకార్యమే విశేషపరచిరి. నిర్మాణకార్యక్రమము చేసినట్లయితే స్వరాజ్యము వస్తుందని అందరు అంగీకరింతురు, అందులోనుండి త్యాగమే, నిర్లభ్యమే, శిక్షయిచ్చును. అప్పుడే శాసనోల్లంఘనమునకు తయారగుటయు సంబంధము రెంటికీని ఏర్పడును ఉన్నదని చెప్పిరి.

భీమలింగమూర్తిగారును, రంగయ్యనాయుడుగారును మరల వాదములకు సమాధానములు చెప్పినట్లయితే, సవరణ తీర్మానముపై సమ్మతులు తీసికొనగా, అధికసంఖ్యాకులచే నది ఓడింపబడినది. అసలు తీర్మానము (రంగయ్యగారిది)ను వోటుకు పెట్టగా, నది అధికసంఖ్యాకులచే జయముగాంచినది.

సభ 7 గంటలకు ముగింపుకాబడెను. రాత్రి 11 గంటలకు వివరనిర్ణయకసభ మరల సమావేశమయ్యెను. రేపు ఉదయములో మహాసభాకార్యము ముగింపు కాబడును.

వ్యాత వరణ స్థితి

1924 సం॥ మే నెల 5-వ తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	మే 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము	మే 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	83.7	82.0	...	1.90	41.96
కోల్హాపుర్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్టణము	83.8	84.8	...	0	87.09
కాకినాడ	100.2	84.6	...	0	87.09
మచిలీపట్టణము	94.7	84.0	...	0	41.59
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	106.9	81.6	...	0.04	26.01
బళ్లారి	103.9	76.1	...	1.14	70.51
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	119.7	87.2	...	0.09	81.33
నెల్లూరు	105.9	86.0	...	0	87.93
నల్గొండ	10.0	88.2	...	0	70.74
కడపూరు	97.2	82.2	...	0	82.84
కల్లూరు	...	...	...	...	...
సీలూరు	103.8	74.2	0.82	2.42	89.80
కోయంబట్టూరు	93.0	8.5	0.06	2.72	22.29
తిరుచనాపల్లి	105.5	79.5	...	1.52	88.18
నాగపట్టణము	92.1	82.5	...	1.20	54.98
పురుకోట	...	...	...	...	...
మధుర	108.8	81.8	...	1.22	88.58
పాంబూర్	95.4	83.7	...	0.10	87.00
తిరుపత్తేరి	...	...	...	1.41	28.84
తిరువేండ్రము	88.1	79.7	...	4.18	64.51
కొచ్చిక్	92.6	75.1	1.17	7.75	114.51
కాలికట్టు	94.3	74.5	1.87	9.86	117.16
మంగళూరు	95.5	81.1	...	0.72	125.68
బెంగళూరు	94.8	72.6	...	1.50	85.87
హన్మస్	...	...	...	...	...
మేర్ కార	83.6	88.4	...	2.81	121.46
రైచూరు	...	...	...	...	...
మైదాపాట్	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కొడేకనాల్	72.7	83.5	1.01	3.41	62.18
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులు:— ఆకసము ఒకమాస్త్రముగ మేఘవృత్తులైయున్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు లేకున్నవ. కాకినాడ, విశాఖపట్టణములో 2 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 $\frac{1}{2}$ నుండి 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

దిక్క:— ఆకసము కొంచెము మేఘవృత్తులై యున్నది కర్నూలులో అద్భుత చాల తక్కువ. పగటివేడిమి 3 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— ఆకసము కొంచెము మేఘములతోగూడుకొన్నది. మద్రాసులో పగటివేడిమికి 3-9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మద్రాసు, నెల్లూరులో 3, 4 $\frac{1}{2}$ డిగ్రీలు ఎక్కువ. స్థానికచినుకులు తుపానులు రాజధాని దక్షిణార్ధమున గలగవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామర్లు, సాంకేతిక శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ మే 5 వ తేది

సోమవారము

హిందూ దేశము: బాల్మీనిగారి ప్రాస్వద్యపి

క్రొన్సెట్టేవు పక్షనాయకుడును, వెనుకటి ప్రధాన మంత్రియు నగు బాల్మీనిగారు, కామన్వెల్త్ లో క్రమగించుచు, హిందూదేశ సమస్యను గూర్చి తమ యభిప్రాయమును వెల్లడిజేసిరి. బాల్మీనిగారి యభిప్రాయ మే తీరు ననుండు నో యూహించుకొనవచ్చును. స్వపరిపాలనమును పొందుటకు తాము ద్రోక్కిన కఠినమార్గముననే భారతీయులను నడిపించుటకు, వీరు పూనుకొనిరట. కఠినమార్గ మనిన వీరి యద్వైత మేదియో కనుగొనవచ్చును. ఇంగ్లండు అనేకవందల సంవత్సరములకు బిన్నుట ప్రస్తుతస్థితికి వచ్చెనుగాన, హిందూదేశము నకు గూడ స్వపరిపాలనము లభించుటకు అంత కాలము పట్టునను ధ్వని వీరి భావమునందు లేకపోలేదు. ఏదేశమున కయినను స్వపరిపాలనమే, అంత్యలక్ష్యము గాజాలదు. వివిధజీవితశాఖలం దభివృద్ధిగాంచుటకు, స్వపరిపాలనము మూలాధారము. స్వపరిపాలనముగల జాతి యేది యైనను సత్వరాభివృద్ధిగాంచుట కవకాశము గలదు. స్వపరిపాలనము లేనిది, ఏ వైపునకు దిరిగినను క్రతిబంధకము లెవ రొనచుండును. నిజ మాలోచించిన, స్వపరిపాలనము గమ్యస్థాన మగుటకు మారుగ, జాత్యభివృద్ధికి ప్రాతిపదిక మనియే గనుపట్టును.

ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనమును చిరకాలము నుండియు అనుభవించుచుండెను. ప్రభుత్వపద్ధతులు మార్పుజెంది యుండవచ్చును. క్రజల సామంత్యములు నానాటికి అభివృద్ధిజెంది యుండవచ్చును. నేడు కార్మికులస్థితిగూడ చక్కబడుచున్నది. వారికి కరిషాలనాధికారము చేకూరినది. స్త్రీలు గూడ పరిపాలనమునందు జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారు. ఇంకను వెక్కురీతుల సభివృద్ధిగాంచుటకు, ఇంగ్లండునకు విశాలావకాశము గలదు. హిందూదేశపు స్థితి యిటుల గదు. అసలు ప్రాతిపదికమే లేదు. విజాతీయపరిపాలనము ప్రాబల్యము వహించి యున్నది. క్రజలకు స్వపరిపాలనము లభించుట, పాలకుల కృపాకటాక్షమువై నాధారపడియున్నది. స్వపరిపాలనము మొదటిది, ఆపివృత్తు అభివృద్ధి మూట జూచుకొనవచ్చును. ఇంగ్లండుకును హిందూదేశముకును పోల్చి జూపుట యనుచితము. ఇంగ్లండు వ్యవహారము కడుపుండినభేరము. స్వపరిపాలన వెల్లపుచును కిరసింపుచునే యుండును. అశ్చర్యకరముల దాల్చుచుండును. ఇంగ్లండునందు పాలకులును పాలితులును ఏకజాతివారగుటచే, సంఘర్షణమున కవకాశ ముండదు. ప్రజాభిప్రాయము నెరవేర్చుటకు, పాలకులు సహజముగ కుతూహలము జూపెదరు. హిందూదేశమునందు పాలకులకును పాలితులకును సంయోగము లేకువ. ఉభయులును భిన్నజాతులకు చెందినవారు. దృష్టి కథములు భిన్నములు.

హిందూదేశము జీవించవలె నని, స్వపరిపాలన మత్యవసరము. దీనికొరకై నమ్మదిగ వేచి యుండుట కవకాశములేదు. ఇదివరకే హిందూదేశము ఇటులేమి వెలుపలనేమి తలయెత్తుకొనలేక యున్నది. భారతీయు లేప్రాంతమునకు బోయినను, అవమానములపాలగుచున్నారు. స్వదేశమున గౌరవములేనివారిని, వెలుపల నెవ్వరు గౌరవింతురు? బాల్మీనిగారు రెండు బలికెనను, హిందూదేశము మాతము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై తన సర్వస్వమును ధారబోయక మానదు. ఇతర దేశము లన్నిటికీని, ఇంగ్లండు స్వపరిపాలనము నెక్కమా రిచ్చివై చెను. పాక్షికస్వపరిపాలన మిచ్చినటులగాని, అంతరములను నిరూపించినటులగాని నిదర్శనములు గానరావు. దక్షిణాఫ్రికా కేమి, కెనడా కేమి, ఐర్లండు కేమి, ఈజిప్టు కేమి, స్వరాజ్య మొక్కటి ప్రసాదింపబడెను. హిందూదేశముపట్ల మాత్రము ఇంగ్లండు వేరువిధముగ నేలప్రవర్తింపవలెను? స్వపరిపాలనమును కకలములక్రింద నేల విభజింపవలెను? హిందూదేశము నకు స్వపరిపాలన మిచ్చినప్పటికీ, సత్వరాభివృద్ధి చేకూరుట కవకాశములు మిక్కిలముగ గలవు. ప్రపంచ మంతయు నూతనపరిణామము గాంచుచున్నది. స్వాతంత్ర్య మూతులము ప్రపంచమందంతటను తన పౌరభమును వెదజల్లుచున్నది. దాని నావ్రూణింపకుండుటకు సాధ్యమగునా? భారతవర్ష మింకను మేల్కొనకుండుటకు వీలగునా?

స్వయంనిర్ణయధత్తము వ్యాపింపవలె నని మావనకోటి కుతూహలముజూపుచున్నది. హిందూదేశము మాత్రము ప్రాతమార్గమున తాబేటిపడకల నడువవలయు ననుట, అప్రకృతము. హిందూదేశము ఇంగ్లండునుండి విడిపోవుటకు జేసెడి క్రయత్నములను తాము నిరోధించెదమని బాల్మీనిగారు బెదరించుచున్నారు. విడిపోవుటకు జేసెడి ప్రయత్నములనేగాక, సామ్రాజ్యస్వరాజ్యసంపాదనాప్రయత్నములనుగూడ, వీరు నిరోధించుచునే యున్నారు. అందుచే బాల్మీనిగారి బెదరింపులకు విలువ యుండదు. భారతదేశనాయకులలో వలుపురు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు నిలిచియుండవలెననియే కోరుచున్నారు. సాధ్యమగునంతవరకు, సామ్రాజ్యస్వపరిపాలనమును ఖంపాదింపవలయుననియే పాటుబడుచున్నారు. వారి కృషిని సఫలపరుచుటకు, ఇంగ్లండు వెంటనే పూనుకొనుచో, రెండుదేశములకును ఎడతాటు గలుగదు. ఇందుకు వీలులేకుండజేసి, దేశాభిమానుల ప్రయత్నములను ఎవ్వడను అడ్డగించుచుండుచో, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును వారు అభిలషింపక తప్పదు. హిందూదేశము సామ్రాజ్యమున నుండుటయో, లేక వెలుపలకు బోవుటయో, అను ప్రశ్నకు, సమాధానము జెప్పవలసినవారు బ్రిటీషువారుగాని భారతీయులు గారు.

సామ్రాజ్యములో భారతీయులు గౌరవముతో జీవించుట, ఇంగ్లండు ప్రవర్తనపై నాధారపడియుండును. బాల్మీనిగారు క్రజల సక్రమవాంఛలను నిరోధించి స్వాతంత్ర్యము బడయుటకు అవకాశముల దొలగించిన, వారు సామ్రాజ్యమును విమవనలసి వచ్చును. అటు గాక, క్రజలమనోరథములను వెంటనే గౌరవించి, వారి స్వాతంత్ర్యపు హక్కును గుర్తించిన, క్లిష్టపరిస్థితులు దొలగును. సామ్రాజ్యమున హిందూదేశము గౌరవముతో జీవించుటకు వీలగును. హైందవస్వాతంత్ర్యము, భారతీయుల భావ్యభివృద్ధికే గాక, సామ్రాజ్యసౌఖ్యమునకును లోకకల్యాణమునకునుగూడ లోడ్పడగలదు. భారతీయులు గౌరవి సామ్రాజ్యస్వపరిపాలనము నొన

గక, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసంపాదనప్రయత్నములను తాము నిరోధించెదమని, బాల్మీనిగారు కలుకువలన, తమ లోకమును కప్పిపుచ్చజాలరు. నిజము ప్రపంచమునకు వెల్లడియగుచునే యున్నది. క్రజల, రాజభక్తి సామర్థ్యముల ననుసరించి, స్వాతంత్ర్యములు ప్రసాదింపబడుచుండునని బాల్మీనిగారు కలుకుటబట్టి, వారి ప్రాస్వద్యపిని గ్రహింపవచ్చును. క్రజలకు స్వపరిపాలనాసామర్థ్యము లేదనుట కల్ల. స్వపరిపాలనాసామర్థ్యములేని జాతి యుండజాలదు. అది జాతుల జన్మస్వత్వ మగునపుడు, దానిని నిరాకరించుట కెటుల సాధ్యమగును? ఏదేశపు ప్రజలైనను తప్పుల జేయవచ్చును. వానిని సవరించుకొనవచ్చును. తప్పుల జేసెదరని భయపడి, క్రజలకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలదనుట అసభ్యమగువాదము. తప్పుల జేసి నిర్దుకొనుస్వాతంత్ర్యమే స్వపరిపాలనము. భారతీయు లెట్టి సామర్థ్యము జూపినను, బాల్మీని ప్రభుత్వము దానిని గుర్తించరనుట తథ్యము. అందుచే పార్లమెంటు సభకు సంతృప్తి గలిగించి స్వపరిపాలనము బడయుట, అసంభవ మగుకార్యము. రాజభక్తి కడర్చునాతి శయము ననుసరించి క్రజలకు హక్కులు లభించుననుట కల్ల. భారతీయులను స్వరాజ్యోద్యమ విమఖుల జేయుట కిట్టి యాశ గల్పింపబడినది. రాజభక్తికి పేరెన్నికగాంచిన మితవాదుల విన్నవము లెటుల నిరాకరింపబడెనో జూచిన, ఇందలి సత్యము తెలియగలదు. పట్లకు సర్విసు యుద్యోగులకు తగినసహాయము జేయవలయునని, బాల్మీనిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. దీని కేమియు కొరత యుండదు. రాజ్యాంగసంస్కరణములవలన వేరులాభము లేకున్నను, సర్విసు యుద్యోగుల వేతనములును పలుకుబడియు హెచ్చుచేయబడుచున్నవి. సర్విసు యుద్యోగులకు ప్రత్యేక పౌరకర్మములు కలిగించునిమిత్తము పట్లకుసర్విసు కమిషను నియమింపబడియుండెను. భారతదేశాభివృద్ధి సర్విసు యుద్యోగులసహాయమువలననే సాధ్యమగునని, బాల్మీనిగారి తలంపు. భారతస్వపరిపాలనమునకు సివిలు సర్విసు అను ఉక్కుచట్టము ఆధారముగ నుండవలెనని, లాయడుజార్జి గారికివరకు చాటియుండిరి. సర్విసు యుద్యోగులు స్వపరిపాలనాభివృద్ధికి మారుగ, తద్వ్యతిరేకస్థితికి లోడ్పడుచున్నారని, భారతీయుల కనుభవము తెలుపరుచుచున్నది. బాల్మీనిగారు, సర్విసుల నొత్త పొగడినను, నిజస్థితి మరుగుపడజాలదు. మొత్తముమీద, హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యము విషయమై, కన్సర్వేటివుపక్షమువారును, లిబరలుపక్షమువారుగూడ బాల్మీనిగారి యభిప్రాయముతో నేకీభవించెదరా? ఇదివరకు వీరెండు బలికెనను, క్రియయందు వీరును ఇతరుల మార్గమునే దొక్కుచున్నారు. హైందవ శాసనభవారి కోర్కెలను వీరు నిరాకరించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి డిపార్టుమెంటులు విచారణను వీరమోడించిరి. వికటరులుగారును రిచర్డ్సుగారును, హైందవ సమన్వయమును చేతులగలుపుచున్నారు. పీలు ప్రభువుగారును ఆలివియరు ప్రభువుగారును, ఒకరి నొకరి బలపరుచుచున్నారు. బాల్మీనిగారును రాష్ట్రమాక్తనాల్లుగారును సరిసమాను లని యనిపించుచున్నారు. ఇటీవలేని నమ్మకొని హిందూదేశము తరింపగలదా? ఇంగ్లండు కెన్నిరాయబారముల నంపిన నేమి ఫల ముండును? భారతీయులు తమను తామే రక్షించుకొనగలరు. ఈ సత్యమును మఱచిన, హిందూదేశమునకు ముక్తి గలుగుట దుర్లభము.

కద్దరు ప్రచారకులు

(వటములను అభిలభ్యత కద్దరు సంఘమువారు దయతో నొసంగిరి.)

నెల్లూరు జిల్లా చాటుపాలెం గట్ట గ్రామస్థుల కట్ట కింద నూలు వదులుట

శంకర్ శేట్ కబీ బి.ఏ., (ఇరండల్, కర్నాటక), కద్దరు ప్రచారకుడు

ఉటిపర్తి శ్రీ చిన్న వేళురు విల్లంబుతో ఏకులు; దీముట

ఉటిపర్తి శ్రీ చిన్ని రాటయ్యతో వదులుట

పచాళూరు (కర్నాటక) లో సుప్రసిద్ధుడగు నేత గాడు

వీజులూరు కాపురముడు, యస్. వి. మాచారీ (పరుతోల్ గోల్లమును వదిలి కదరుపనికి జీదితము వర్షణ జేసెను.)

ఎన్నెన్ని నేరములు!

గాంధీమహాత్ముడు 'ఎంగుళిడియా'లో నిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

నేరముల పట్టిక

1. తిలకు స్వరాజ్యనిధికి విరాళము సంగుట.
2. అసహాయవాదులతో సాహచర్యము.
3. అసహాయవాద పత్రికల దెప్పించుట.
4. అసహాయాద్యము విధానానుసరణము.
5. ఖద్దరు ధారణము.

ఇకన్నియను నేరములని మౌదాను పోస్తూపురు జైలు గారు 1922 ఏప్రిల్ లో కలదిరి. ఈ కారణములమీదనే 17 యేండ్ల స్వరాజ్యనిధికి విరాళము ఇవ్వక గుర్తువ్రాపు గారిని ఉద్వేగమునండి తొలగించిరి. నువ్వారావు గారిని మరల ఉద్వేగములో నుంచిన పాతకు దూహించుకొనలేదు. అట్టిదేమును జరుగలేదు. పాప మాడిస్తేనే ప్రభుత్వోద్వేగి రాజప్రతినిధికి దాఖలు చేసినగా, 1923 అక్టోబరు 3 తేదీన ప్రభుత్వ తీర్మానము జరుగెను. రాజప్రతినిధి గారు ఆయన ఇజ్జతిని తీరగొరెంప తీర్మానించెరి. దీనిని తేనె ఉత్తరువునందు చేసి ప్రెసిడెంటులకు అప్పటికిందయ్యె గలదు. ఒక్కొక్క నేరము కింద దానివర్తనము చేయబడెను. తిలకు స్వరాజ్యనిధి కిచ్చిన విరాళము 5 రూపాయలు మొదలగునగున చేరి ఈయన దేను. విష మింకొక్క యెక్కడా, అట్టిదేనియును జూడగా ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవా రెవరును ఖద్దరును ధరించరాదని గూడ తేలుచున్నది. కలలుగీతతో మనకు గృహకాంతి గల్గుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నుఖముగ నుందురు. కాననరలకు పాపలేనవారను కద్దనవారనుగూడ నుఖముగ నుందురు. ప్రభుత్వమువారు నేరముల క్రిందించెందుతున, కాననరలకు పాపలేనవారను అక్కడనే లేకుండ గొప్పవారగుటచే ఖద్దం ధరించియు నువ్వారావు గారికి మాన్యునవారి గహాయము చేయలేకుండయు, కాననరలకు పాపలేనవార ఖద్దము విశ్వ వ్యాప్తిగాంచునటుల చేయవలగ స్వరాజ్యవాదము నిర్మూలనము చేసియుండుటలన యిప్పుడున్న ప్రకారము నువ్వారావు పండివారికి ప్రతివారి యెడను కష్టమునొది కాంతియే యంద బాటును.

గాంధీమహాత్ముని

కారాగృహవాసము

కాన్సిక్టు అఫీసరు ప్రవర్తనము

గాంధీమహాత్ముడు యావారపు 'ఎంగుళిడియా'లో కలకు కారాగృహవాసములన పట్టి యింకభవించు నున్నా మూడవ అధ్యాయమును చిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

ఫైవీల అక్కడనున్నాను విచారించుటను, ఫైవీల లాక్కతో నొకడు పోరాడుకొనడంన, పాపపోవడము చేయుటలోను జెయులు అధికారము లిచ్చి విడుదలచేసి తలం చెదరు. అట్లు తలంచుటలని ఫలితములను గూర్చి యాఅధ్యాయములో చర్చింపబడుచున్నాను. కారాగృహమును మించి నో ఐదేవో పశువుల దొడ్లని చెప్పి యెడల నే జీవకాంతి బహుటలేదనియే నాభావము. ఫైవీలకు ముఁతకొర్రుననిచ్చుచు, కారణములేనిదే శిక్షి పని నూపరించెడల ప్రభుత్వము వారిని ఫైవీలకుగూడ అదర్శ ప్రాయమున నూపరించెడల గనుండును. ఇంకలో యెవరును గాని అంతకన్న యెక్కువ కా పలేనని కోరరు. ఎవరైన నూపరించెడల ఫైవీలయెడల కొంచెము దయతో మెలగుచుండు నెడల ఫైవీలు ఆయనను జూచి అనుమానపడెదరు. ప్రభుత్వమువారుగూడ యెట్లుండుట పనికిరాదని అవిశ్వాసముతో నుండవచ్చును.

కావున కారాగృహముల నీవధూరీణమానముల కాట పట్టెను. వానిలో నెన్నొక్కరినీ ఫైవీలు వారి జీవితమునందు మంచికాదు గావాలరు. ప్రపంచమంతటనుగూడ యాకారా గృహములను సంస్థ ప్రజలచే అలక్ష్యము చేయబడుచున్నదని చెప్పవచ్చును. అందులకు వాని కరిపాలనమునందు ప్రజలయే విధమైన అడుపున చేయబడెను నన్నాని చెప్పవలయును. ఎవరైన నుప్రసిద్ధుడను రాజకీయ బంధితుడు కారాగృహమునందు జరుగు విషయములగుర్చి ప్రజలకు చికిర్యముగను.

ఫైవీలను తరగతులకింద విధించుట పరిపాలనా సౌకర్యముల నాలోచించిగాని ఫైవీల సౌకర్యము నాలోచించి గాదు. ఇందులకు వానారణ్యమునూడు. ఎన్నడును దొంగకన ము నాత్మ మన్నున నేరములకేముట కలగదీన వారిని, నైతికముగ నెట్టి నేరమునకేముట కాననరలధర్మము నేరమున చేసినవారిని, ఒకేబావలో ఒకేబంధిలో ఒకేగదిలో నుంచెదరు

అనేకరకములవారిని 40, 50మందిని ఒకచిన్నకొట్లో ఎన్నెన్ని మోరాల్నియేముటయెట్టియోచింపుడు. ముద్రతనక స్త్రాంపును మరల నువయోగించి సంయుక్త స్త్రాంపు అట్లు కింద శిక్షించబడిన విద్యార్థులను దీసికొనివచ్చి, యెన్న మూ మహాపూరముల జేయుట కలవ టుబడిన యువకులతో కేర్చి ఒకేబావలోనుంచి. నాంత కు లు, అవ మో ర కు లు, వో రు లు, కాననరల నేరము గావించినవారల అందరనుగలసి ఒకచోట్ల కట్టివేయుట అసామాన్య విషయముగాదు. వీరలచే చేయ యునము కొన్ని పంపుపనికేయుట మొదలగునవి చాలమందిగలసి చేయవలసియున్నవి. అట్టిపనులను జేయుటకు దృఢకాయలనే నియోగించవలయును. అట్టి గుంపులలో కొందరు రోషముగల వారిని కేర్చెదరు. అగు పులనందు ఫైవీలు సాధారణమైన వాడు వివరాని మాటలాడుచుండురు. ఇట్లు బూతులాడువారికి అట్లు జేయబడునను జ్ఞానముండదు. కాని అట్టిమాటలు విన్నపుడు కొంచెము ఇంగిలజ్ఞానము కల్గి రోషముగలవారికి చాలకష్టముగనంపను. అగుంపులనై తిఖికి కాన్సిక్టు వార్డులను నియమించబడుదురు. వారు తమ భుల నిర్వర్తి యటలో ఫైవీలను కడ్డమైన దుర్బావలాడెదరు. వాగాపని జేయించలేనన్న వారు కష్టప్రపరణలకు గూడ వెయితురు. ఇట్టికేటలను జేయుటకు అధికారిల ఉత్తరువు లేకపోవుటయే గాక అవి చాల అవ్యాధులుగా గూడాను. కారాగృహములలో అధికారులకు దెలిసియు, వారికుటలో నూడ జూగు అవ్యాధులులకు యెన్నెన్నిటివో పట్టిపెనుగలను, నేను వైజెప్పిన దానిలో అన్ని రకజ్ఞానము రోషముగల ఫైవీ యాదుర్బావలను పోషింపలేపోయెను. అకంపులలో పనిజేయించుటను మూలమున యెడల పని జేయుటలేదని అయన తిరస్కరించెను. మేజరు జోన్సుగారు ప్రకారమున అప్పుడే దున్నకపరిస్థితులు గలగతుండ జేసిరి. కాని అనివారణము తాత్కాలికముగ నే యుండెను. అట్టిప్రమా మరల కలగకుండ అప్పుడలజేయుటకు ఆయన 1914వరకులేపోయెను. ఫైవీలను వారి నైతికపరిమాణమును బట్టియు, వారియెడల దయతో నెట్లుండవలయునో దానిబట్టిగాక పరిపాలనా సౌకర్యములబట్టి విధించుచుండునంతరమున యట్టి ప్రమాద గల్గుచునే యుండును.

జెయులులో ప్రతిఫైవీయను. లాటియన్లు కాపుడలలో నుండుటలను నేరములేమి యను జరుగకుండునని తలంపవచ్చును. కాని దుర్బుద్ధులకావు యాజెయుల్లో అన్నివిధముల నైతిక విరద్ధములను నేరములను జరుగుట సాధ్యముగలయే గాక బహు ని పుణముగ జేయ బడు ను. చిన్న చిన్న దొంగతనములు, మోసములు, దెబ్బలాటుల మొదల నేమిగాని అస్వాభావికము భూకములు దెల్పెదరు. నేను యును వివరములు దెల్పి పాతకునకు కష్టము లుంజేయను. నేను జెయుల్ నేరములలో అసభ్యముల గాంచెను, ఇట్టిపూరము జెయులలో సాధ్యముగనని నేను తలంపలేదు. కాని ఎవరూడ జెయులలో గాంచిన యసభ్యములు వృద్ధులు విచారములుగ నుండెను. వాని విషయమై నాతో మాటాడిన అధికారుల దరు ను యెప్పటి విధానమునందు మీ నివారించుట సాధ్యముగాదని జెప్పెరి. ఈకేసు లకేములలో యెట్టిప్రమాదలకు బలియైన వాని యాగీకారములేదనియే పాతకుడు దెలిసికొనవలయును. జెయులు పరిపాలనమునందు మానవకారణమును ప్రవేశపెట్టి ప్రజలకుండు అభిరుచ్చినయెడల యెట్టిపూరములు జరుగకుండ జేయుట సాధ్యముగాలదని నాభిప్రాయము. భారతదేశములోని జెయుల్లో ఫైవీలసంఖ్య మూర్త కేలకొంది గలరు. వారిల నందెట్లున్నాతో ప్రకారము నివృత్తులు దెలిసికొనుచుండవలయును. శిక్షించుటలో నుద్దేశము సంస్కరణము దప్ప మరేమియును లేదు. వీరలకు నిధించిన శిక్షలకుల వారిని దుర్బాగృహమునండి వైదొలగజేయుటకును, అట్టి శిక్షలకుల దీర్ఘకాలము యొక్క వాసమునందుండుటలకు మనసిక కారీకకష్టములుగల్గుట మాట యెట్లుండ అందులకున కష్టత్రాపము కల్గినయెను, కాననరల, న్యాయాధికారియు, జెయులరును తలంచెదని నవ్యులయెను. కాని యిప్పుడు జరుగుచున్నది యాశిక్షలను ఫైవీలు కరుపాయై పోవుచున్నారరు. జెయుల్లో వారు కష్టత్రాపము నొందుటకు సంస్కారము గాంచుటకు ను నెట్టి యవకాశము నిచ్చుటలేదు. అచట మానవకారణము లేదు. ప్రతివారము మరణోభయము కల్పింపవుట నిజమే. నన్నీ కథల కెత్తుడును పోసి జులేదు. కాని అవియన్నియను బూటకములని నాకు దెలియును. మరణోభయము దాంభీకులని నేను నూచింపగోరుటలేదు. వారమున కొకసారి కొన్ని నిమిషములు మాత్రము మరణోభయములను నేరములు జేయుటలో కష్టమేదని తలంపవారిమనస్సునకు నాటున జేయియనుతేను. ఫైవీలనున్న నెడుగరము నహిమ ముచియింపజేయు గలగటకు తగిన వాతావరణముగ గల్గున జేయుట అవసరము.

కాని శిక్షింపబడినవారికి యెక్కువ భాగముల పని కొప్పులందు కద్దతి జరుగుచుండు సరికాలము సంస్కారములకు గిన వారలకుగల గలగజేయుట సాధ్యము గానేరదు. ఈ

జెయుల పాలనాధికారము జన భూకము కాన్సిక్టు అఫీసరు నియమించుటయే. వీరల కిచ్చి కేర్చి విధించినవారుగ నుండురుల కావున వారు మహాపూరనేరముల గావించిన వారైయుండురుని సాధారణముగా ఈ వాతావరణము వార్డుల నియమించబడుదురు. వారే ధర్మములకు పోగెరు. జెయుల్లో జరుగునేరములు దాపు అన్నిటికీ వారేకావలెను. వద్దకు వార్డులు ఒకటి నొకరు పోట్లాడుకొని ఒకే బెదిరించింపెరి. జెయులలో నేను జరుగించెనో అందరను దెలియను అధికారులు తుడికు వద్దకొచ్చి మనస్సులు పోట్లాడుట కష్టపాతము గలగకుండ మాత్రము జేసిరి. ఈ కాన్సిక్టు అఫీసరుల యితర ఫైవీలు జేయవలసిన పనులను కదిచెదరు. వారుజేయు పనులను తగిభి జేసెదరు. వారికింకొన్ని ఫైవీల సర్వీసులనుజూతు వారే కావలెను. ఈ కాన్సిక్టు అఫీసరులద్వారానే కర్పయెట్లు అఫీసరుల యిచ్చ నెరిపెబడెను. ఇట్లును నాకాశ్చర్య మేమనగా జెయులు జరింగి యెక్కువ పూరముగా లేదు. దానిని దున్నకధానమునకు వార తి మించియున్నాలో మంచివెత తగి యున్నాలో మంచి వెలది యెయ్యెను. ఏదో మధ్యమార్గమును జూచుట మానవస్వభావమైనటుల గావించుచున్నది.

కుటకనిగూడ ఫైవీలకే కదిలివేయబడును, అందు ఉడికి ఉడ కుండుటయు, అనుమానరకు పోగా వెట్టుటయు గల్గుచుండెను. ఫైవీ లే ధాన్యము కంచుట యు, కూరగాయలు తి గుటయు, అప్పుచుండుటయు, శిక్షించుటయు జేయుచుండురు. అప్పుచు చాలను ఉడకకుండును శిక్షించుచుండున ఫిగూడీ లెన్నిసారులో జేయగ కచ్చేజవాబు లెలిసి యెయున్నది. ఏదో నివారణము మీదతులలోనే గలదు, మీలే కుండుకొనువారు. మీలో మీరు ఒకరినొక రెండుదురు. ఒకరి భాధ్యత నొకరెవరయ్యె అని యందురు. నేనీవిషయము పూర్తిగా వదిలకా యే పరిపాలనముగాని యాభిరుచ్చు భరింప దాడెల్లె. అనాదించెపుడు ఆయిభిప్రాయముతో నేనేకేభవింప పోవలెను. ఏదో అలోచింపగా మంచి నిర్మాణముగల కద్దతి మై జెయులు పరిపాలనము కష్టములను నుండగలదని నాకు దృఢభావమునొచ్చెను. జెయులు అధికముల గూర్చి ఒక అధ్యాయమునందు ప్రత్యేకముగ దెలిసెను. కాని ప్రస్తుతము యామాత్రము జెప్పెనను, నైతికదూషణముల విచారించునెడల భిరుమాట అలోచింపనే గూడదు. మూరము చెప్పి యింకొక ర్చిప్పజె దెదరు.

వైకంసత్యాగ్రహము

కొందరువిలేఖకులకు ప్రత్యుత్తరములు

సత్యాగ్రహ ధర్మప్రవచనము

గాంధీమహాత్ముడు యావారపు 'ఎంగుళిడియా'లో నిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

వైకంసత్యాగ్రహము ఒక చిన్నప్రదేశమునందుమాత్రమే జరుగుచున్నను వ్యాప్తిగాంచి ప్రజల అందరవృద్ధి నాకర్షించి నది. అందు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలు చాలగలవు. కావున నేను పదేపదే పాతకునిదృష్టి నద్దానిపై మరలచున్నందులకు యెట్టిక్షమాపణముగాని కొర నవసరములేదు.

నేనీవ్యవహారమును మరొకవిధముగ నెట్లుగాని జూడ వలదని యాత్రేపించుచు చాలలేఖలు ముఖ్యములైనవి నాకుగ నాలోచించి వ్రాసినవి నాకుజేరెను. అట్టిలేఖలలో నొకటి నన్ను నాకుగల పలుకుబడిసంతను వినియోగించి దానిని పూర్తిగా నూన్చింపవలెనని కోరుచున్నది. ఈలేఖలన్నిటిని ప్రచురించుట సాధ్యముగానందులకు విచారమగుచున్నది. కాని యా లేఖలయందును యితరత్రాను నాకుదెలిసిన విషయములన్నిటినిన్ని యందు చర్చింపగోరుచున్నాను.

ప్రప్రథమ విషయమును వెంటనే పరిష్కరించెదను. క్రైస్తవుడైన జూర్జో నెప్పు గారిని మీననుగారిస్తానే నాయకునిగను నేతగను పనిజేయరానిచ్చినందులకు ఆత్రేపణదేబడెను. ఈఆత్రేపణ సరియైనదనియు యుక్తమే యనియు నాయభిప్రాయము. జో నెప్పు గారిని నాయకత్వమునహింపుమనిఅస్వానించిననియు, ఆయన దాని నంగీకరించు నుద్దేశముతో నుండెననియు నాకు దెలియగనే నేను యాక్రొందివిధముగ ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని వ్రాసియుంటిని.

“వైకం విషయములో మీరాపనిని హిందువులచేతనే జేయనిచ్చెవరని నేను తలంచెదను. వారలే పవిత్రులు గావలయును. మీరు సానుభూతిజూపియు, వ్రాతపూర్వకముగను వారికి సహాయము జేయవచ్చునుగాన ఉద్యమమును వదుల నక్కరలేదు. సత్యాగ్రహమును బూననక్కరలేదు. ఈఅన్నల శ్వేతా దోషమును హిందువులైనవారే తొలగింపవలసిన భాధ్యతగలదు. ఈరోగము నీరియూ క్రైస్తవులలోగూడ వ్యాపించినదని ఆంధ్రులుగాని ద్వారా విన్నపు దాశ్చర్యముగలెను.”

దుర్బుద్ధులకావు యాజెయు అయనను జేరకముందే మీ ననుగారిని అరెట్టు జేయుటయు అయనను జూర్జో నెప్పు గారు వచ్చుటయు తప్పించెను. కాని హిందువులందరును

మా పాపములను గాంధీజీగారు యున్నట్లు ఆయన కట్టియును లేదు. మోక్షాభిలాషిగా వచ్చి నాయకత్వము వహించుటలన హిందువుల స్వాభావిక బోధనలను బానిస బోధనలను జేసిన త్యాగము హిందువులకు పాపము. హిందువులకు ఆకర్షకము. అస్పృశ్యత హిందువుల జీవిత పాపము. వారు అందులకుగాను కష్టములనుబడుచును. పవిత్రత గాంచుటయును. నిమ్మజాతివృక్షముగండిన సోదరసోదరీమణులకు వారి భావనలను దీర్చివేయును. వారిజే మహాదోషము. ఈ ఘోరపాపమునండి విముక్తులైనయెడల ప్రతిభ వారి కేదగును. ఒక్క పవిత్రహిందువుడు శాంతిముగ యిష్టముగ కష్టముల ననుభవించి బూజునైన లక్షలకొని హిందువుల హృదయము కరుగగలదు. కాని హిందువులుగానివారు నేల కొలది మంది అస్పృశ్యులగునైతే కష్టపడినను హిందువుల మానసములు ద్రవింపనేరవు. బైటివారలు వచ్చి బోధించు గలుగజేసికొనుటలన అందెంత సదుద్దేశ్యమును బాధార్యముండినను వారి నేత్రములు అంధప్రక్రియనుండినవి తెరువజాలవు. కారణము వారుజేసిన తప్పు వారికి దెలియజాలదు. అట్లు బైటివారలు బోధించుగలుగజేసికొనుటలన వారాపాపమును మరింత పెరిగింపజేయును. ఏ సంస్కారమైనను పరిశుద్ధముగ కాశ్యతముగనుండవలెనన్న లోపలనుండియే రావలయును.

ఏకే వైకంఠత్యాగములకు హిందువులు, బైటివారలు ధనసహాయమును బంపునెడల యేల గ్రహింపరాదు? హిందువులు కానివారు జేయు సహాయములో న్యక్తి సహాయమెట్లు పనికిరాదు? వారుజేయు ధనసహాయమును అన్యే పనికిరాదు. హిందువులుగానివారి డబ్బుతో చేసే హిందూ ఆలయమును నిర్మించుకొనుటను, ఏదైనా ప్రాజాగృహమునిర్మించుకొనుటను నేనాదానికి డబ్బునీయవలయును. ఇట్టికార్యమును సున్నముతోను గట్టు నీదేవాలయముకన్న అస్పృశ్యతానివారణ మెక్కువైనది. హిందువులందులకు రక్తము నర్పింపవలెను. అందులకు త్యాగముజేయవలయును. ఈమహాదోషమును తొలగించుటకు భార్యను, పిల్లలను అందఱును సర్వమును త్యజించుటకు వారు సంసిద్ధులుగ నుండవలెను. ఇతరచోట్ల హిందువుల సహాయము నంగీకరించుట యనగా ఆచారమును హిందువులు ఈ సంస్కారమునకు సిద్ధముగాలేదని తెలియగలదు. సత్యాగ్రహములకు అచటిహిందువుల సానుభూతి యుండునెడల వారికి గాఢమైన ధనమంతయును అచటనే సమకూరవచ్చును. వారి కట్టిసహాయము రాకుండిన యెడల సత్యాగ్రహముజేయు ఆకొలదిమందియే ఉపవాసము జేయుటతో తృప్తిపడవలయును. వారట్లుజేయజాలక పోయినయెడల వారు మార్పు చేయవలసిన అచటిహిందువులకు సానుభూతియేమాత్రముగలుగజేయజాలదు. సత్యాగ్రహము సంస్కారమార్గము. సంస్కారము వారియభిప్రాయములను యేజాతియైగాని బలవంతముగజోషింపజాలదు. వారువారి మనసు ద్రవించునట్లుమాత్రమునే జేయవలెను. బైటివారలు ధనసహాయముజేయునెడల ప్రేమమార్గముగ సత్యాగ్రహమార్గమునకు ఆటంకముగలుగవచ్చును. ఈవృత్తితో జూచునెడల సిక్కులు ఉచితముగ ఆహారము నొసంగెదమని గావించిననూచన వైకమునందు భయవిహ్వలైన హిందువులకు ఆటంకముగ నుండగలదని చెప్పవచ్చును.

దేశాధిపతి జేయువారలు తోటిమిత్రులను స్వల్పించుట అసంగతమనియు, మతసిద్ధాంతములనుసరించి జీవించుట యనగా నదీన్నానములును అర్హములును, మరియొకరినితాకి మెలబడకుండుటయు నని తలంపు పూర్వాచారపరాయణులగు హిందువులు వైకములోని ఉద్దమభివృద్ధినిగాంచి భీతికొందెదరనుటకు నాకట్టిసంజ్ఞామునులేదు. వారిమతమున కేమియో ఉపద్రవము సంభవించినని వారికినన్యుకము. కావున ఈ ఉద్దమము నడుపువారు ఇట్టి పూర్వాచారపరాయణుల కట్టికష్టమునుగలుగజేయకుండ ఈసంస్కారమును నిర్బంధపెట్టినయెట్లు లేదని వారికి హామీనిచ్చుట ధర్మమైయున్నది. వైకం సత్యాగ్రహము విజయోత్సవమై ముందుకు బోవలయును. ఈపూర్వాచార పరాయణులవలన గల్గుకష్టముల కెన్నిటికేని వారు లొంగవలయును. వారు తమహృదయమునందు పరివర్తనము గాంచునెడల వారిని ప్రేమించవలయును.

కాని నానాకాలతంత్రవార్యం దిట్లువచ్చెను. “అధికారులు రోడ్డు కట్టకటాగట్టి ఆతంకములు తెచ్చుచున్నారు. మేమారకంచెలను దూకిగాని విరచిగాన చేయరాదా? మేముపవనింపరాదా? నిలననగా ఉపవాసము జేయుట ఫలవంతముగనుండునని మేము దలంచుచున్నాము.”

ఇందుకు నేనిచ్చుప్రత్యుత్తర మేమనగా, మనము సత్యాగ్రహమునకునెడల ఆకంచెలనువిరగగొట్టుటగాని మాకుటగాని పనికిరాదు. ఇట్లుకంచెలను విరగగొట్టి యు ముక్తియు త్రాడుకుబోవుట తటస్థించును. కాని యిట్లు విరగగొట్టుకొననోలంపునముగాదు. అయ్యది అసాత్వికమును ఘోరమైనదనియు. మన ముపవనింపనారదు. నేను బోధించుచున్న ఉపవాసమునుగూర్చి వ్రాసినలేఖ కపాఠములు గల్పించినట్లు దెలియుచున్నది. ప్రస్తుతమునకు సంబంధించినంతవరకు అధికారిభాగము నుద్ధరించెదను.

“ఉపవాసము మానుడు. ఏలే అరెట్టుజేయువరకును లొంగియుండియే నిలచియుండుడు లేదా యిటునటు తిరుగుచుండుము.”

మీరు పంపినదానికి ప్రత్యుత్తరముగ యీ తంత్రవార్త పంపితిని. సత్యాగ్రహములో నుపవాసమునకు కొన్ని నియమాలుగలవు. ద్రోహికోరకు నీవు ఉపవాసముజేయరాదు. అందువలన నతనియెడల దౌర్జన్యముజేయుటయగును. ఆయన ఉద్దమవులనులంఘించుటలన శిక్షనుగోరెనవు. కాని ఆయన నిన్ను శిక్షించుటలేదని, నీవాయన ఉద్దమవులనులంఘించి శిక్ష జూచుటను సాధ్యముజేయవలెను నీయంతటనీవే నీపై శిక్షలను విధించుననాలవు. ఉపవాసముజేయుట ప్రేమకునియెడ నే ననుష్ఠింపవలయును. ఆయననుండి యేవోహక్కులను బొందుటకుగా నతనిని సంగ్రహించుటకు ఆపని జేయవలయును. తండ్రి మనుషాసముజేయునపుడు కుమారుడు ఆయనదుర్భాసమును మాన్పుట కుపవాసముజేసిన అట్టిజేయగును. నేను బొంబాయిలోను పిదప బాగ్దాద్లోను చేసిన ఉపవాసవిధియే. నన్ను ప్రేమించిన వారిని సంగ్రహించుటకే అట్లుజేసితిని. కాని జైలునానివంటివారిని నన్ను ప్రేమించక పోవుటయొక్కా తాను నాకు శత్రువని నలంచువానిని సంగ్రహించుటకు నే నుపవాసముజేయును. నేను జెప్పినది విశదముగా నున్నదా?

సత్యాగ్రహ సహాయము

వైకమునందలి విషయములు సామాన్యముగ సర్వత్రాతదరణీయములైనవి. ద్రోహిప్రేమకును అనుమానముగూడ సామాన్యముగ నుపయోగించినవే. నీయెంత సానుభూతి గలవాడే ప్రేమకుడు; వైకం సత్యాగ్రహోద్దమములో సంస్కారమునకు ప్రతిజ్ఞలుగల మన్నవారు ద్రోహులు, సంస్థానముజేడిగా వచ్చును కాకపోవచ్చును. ఈసందర్భమున సంస్థానము తాంత్రిక భద్రపదం యత్నించు పోలీసువంటిదిగ దలంచెదను. ఎటుచూచినను సంస్థానముగాని, ప్రతిజ్ఞలుగలగాని ప్రేమకుని స్థానమున లేదు. వైకం సత్యాగ్రహముయెడ సానుభూతి గలిగి బలమునిచ్చు వారే అట్టి యున్నత స్థానమున నుండగలవారు. సత్యాగ్రహ ఉపవాసమునకు రెండు వరకులుగలవు. ప్రేమించువాడు సంస్కారమును గాంచుటకు దానిని వినియోగింపవలెనుగాని అతనినుండి స్వత్యముల గుంజుటకుగాదు. వైకం ఉద్దమమునందు అచటి సహాయసంపన్నులు సహాయము జేయక వెనుకతగినపుడే ఉపవాసము న్యాయముగను. నాతండ్రియం దేదైన దుష్టమున్నయెడల దానిని మాన్పుటకు నేనుపవనింపవచ్చును గాని అయినవద్దనుండి పిత్రియమును బొందుట కట్లు జేయరాదు. తమకు తృప్తికరముగ ధర్మము నీయలేదని అప్పుడపుడు మనసించు భారతదేశ భిక్షులు తండ్రి మంచి గడ్డలను కొనిపెట్టలేదని అన్నము దినుట మానుకొను పిల్లలకన్న యెక్కువ. సత్యాగ్రహము గాజాలరు. అభిక్షుకులు జేసినపని మార్గత్యమును పిల్లలు జేసిన పని చిన్నతనము నగును. నేను బాగ్దాద్లో జేసిన ఉపవాసము నాతోటి ప్రచారకులు చారిచారాలో అగ్నిని ప్రజ్వల్లిజేయ వారిని సంగ్రహించుటకై యుండెను. అధికారులు తమను అరెట్టుజేయలేదని వైకం సత్యాగ్రహము ఉపవనించునెడల, అయ్యది పై దెప్పిన భిక్షుకుని ఉపవాసముజేడియగునని జెప్పిన మన్నించెదమగాక. అది ఫలవంతమునెడల అధికారుల మంచి తనమును చాటునుగాని ఉద్దమముయొక్కగాని తనమస్థాతలయొక్కగాని క్రేస్తమునుజూచుదు. సత్యాగ్రహి యేవనిజేసినను దానియొక్క ఫలితమునుగాక, దాని యోచితిని ప్రభుమున ఆలోచింపవలయును. ఆయనకు తన ఉద్దమమునందును సాధనములందును నమ్మకముండి తుదకు విజయము జేవారుననుజ్ఞానముండవలయును.

కొంచు విశేషములు భారతసంస్థానములో సత్యాగ్రహ మేలయని పూర్తిగానే ఆశ్చర్యించుచున్నాను. ఈ విషయమున గూడ బోధించుటకై వ్రాసినలేఖనుండియే మిగిలిన భాగము నుద్ధరించెదను:

“మీరు సహాయముతో నుండవలయును. మీరు భారత సంస్థానములో నున్నారు. కావున దివానుగారిచేదకును మహారాజాగారి వద్దకును రాయబారము నెడలవచ్చును. ఈ ఉద్దమమునెడల సదుద్దేశ్యముగల పూర్వాచారపరాయణులగు హిందువుల సంతకములతో నొక మహాజను తయారుజేయుడు. ఇందులకు ప్రతిజ్ఞలుగలవచ్చువారి మాటగూడ ఆలోచించుచు. ప్రత్యక్షముగ నెమ్మదిగ జేయు కార్యమునకు అనేక విధముల సహాయము జేయవచ్చును. ప్రభుమున సత్యాగ్రహమును జేసి యీ వ్యవహారమును అందరదృష్టికిని దెచ్చిరి. అన్నిటికన్న ముఖ్యము అదిచూచుండను, సహాయము లేకపోవుటలన దౌర్జన్యముక్రింద పరిణమించుకొండను జూచుదు.”

భారతసంస్థానములో కాంగ్రెసు తన ఆదర్శమునుబొందుటకు సత్యాగ్రహముననుష్ఠించుకొని షేధింపబడినదని తలంచెదను. కాని అచోటనుండి దోషములు నివారణకొరకు మిగిలినవరకు లన్నియును పూర్తియగునెడల యెప్పుడైనను సత్యాగ్రహము నవలంబించుట న్యాయమేయగును. భారతసం

స్థానమునందు అసహకార మునయింపదుగావున విశ్వప్రభులును రాయబారములును చేయవలసియుండుటయే. అట్లుజేయుట విధ్యుక్తమైయున్నది. కాని కొంచువిశేషములు వైకంలో న్యాయప్రకారము సత్యాగ్రహమునడుపుటకు లెగిన పరిస్థితులు లేననుచున్నాను. వారిట్లుచుచున్నారా?—

1. అస్పృశ్యులని దగ్గరకురానీయకుండుట ఒక్కవైకములోనేనా కేరళదేశమంతటను గలదా?
2. అంతటను ఉండునెడల, కేరళదేశములోని (బెటిమ) ప్రదేశములన్నిటిని వనల్పైకమునందు ప్రారంభించుటకు ప్రత్యేకకారణమేమి?
3. సత్యాగ్రహము మహారాజాను, అచటి ఆంగ్లేయికిని విజ్ఞప్తిచేసికొనిరా?
4. పూర్వాచారపరాయణుల సహాయంతో సంగ్రహించిరా?
5. రోడ్డు నుపయోగించవలయుట జాతిమత విశ్వాసములను పూర్తిగనంతరింపజేయుటగాదా?
6. ఆలోడ్డు ప్రేమను రోడ్డుగాదా?

మొదటిరెండు ప్రశ్నలును అసంభవము లైనవి. ఒక్కవైకము సరే స్వర్ణదోషమును సామీప్యదోషమును జరకేయవలయును. ప్రచారకులకు యోగిటు యెప్పుడు తెలియుండునో అటు సత్యాగ్రహముద్వారాగాని మరియితర న్యాయమార్గములగాని పనిని ప్రారంభించుటవచ్చును. నాకు దెలిసినంతవరకు విశ్వప్రభు మార్గము ఒకసారిగాక అనేకసారులు పరీక్షింపబడెను. వారు పూర్వాచారపరాయణులతో సంగ్రహించిరి. వారి బలముగూడ యుండెనని తలంచిరి.

ఆరోడ్డు నుపయోగించుటయే సత్యాగ్రహముల ఆదర్శముని నాకు గట్టిగ దెలుపబడెను. భారతదేశమంతటను యిప్పుడు జరుగుచున్న ఉద్దమము నిమ్మజాతులకు అందరకును, పట్టికు రోడ్డు, పట్టికు సాశశాలకు, పట్టికు బావులు, పట్టికు దేవాలయములు అన్నియును బ్రాహ్మకేరకులు నాడుకొనవలసిన ఉపయోగార్థములుగ జేయుటయేగాని మరేమియునుగాదు.

మతమునందుగల దోషములనుబోగొట్టి పరిశుద్ధముజేయుటయే యీ యుద్దమకర్తవ్యము. నాకు వర్ణాశ్రమభేదమునందు నమ్మకముగలదు. కాని దానియర్థము నేను జేసికొనినది మాత్రము ప్రత్యేకమైనది. అస్పృశ్యతానివారదోష్యముయొక్క ఆరస్యము అందఱునగులని భోజనములుజేయుటయు వివాహములు జేసికొనుటయుగాదు. స్వచ్ఛవిషయమునున్న యీ చివర రెంటినిని గలుపువారు నిమ్మజాతులకేగాక అంతర్భోజనములకును, అంతర్వివాహములకుగూడ హామీజేయుచున్నారు.

ఆరోడ్డు పట్టికురోడ్డు గాదని నాకు, లేఖలు వచ్చెను. కానినాకు సంగతులన్నియు దెప్పినవాడు ఆరోడ్డును కొన్నిసంవత్సరముల క్రింద బ్రాహ్మకేరకులేగాక అస్పృశ్యులుగూడ నాడుకొనుచుండిరి దెప్పిరి.

కావున వైకం సత్యాగ్రహము న్యాయమనియే నాభిప్రాయము. దానిని సరియైన నియముల ప్రకారము నడిపి ఆహింస, సర్వమును దృష్టిలో నుంచుకొని తపశ్చండ చిగువునెడల ప్రజలందఱు సానుభూతి జూపవలయును.

ఇంగ్లీషు కమిటీ

ఇంగ్లీషును బిల్లు నెత్తు కమిటీవారి సమావేశము ఉదకమండమునందలి నెక్కిటేనును భవనములందు ఈనెల 8 వ తేది ప్రారంభమగును. గౌ.లామెంబరు గారికి పంపబడిన. విశతిపతములు మున్నగువాటి సంగ్రహములు నెలకు కమిటీ సభ్యులకపంచి పేర్కొనుటను, మొదటిమాడుదినములు జమిందారుల పక్షపులాదురు వాదములను అటుమిట్టుట లైతువారి సంఘపు లాయర్ల వాదములను నెలకు కమిటీవారు వివేచిరు.

అధిక మగు వర్గములు కురియుటచే నేటిదినము 8 వ తేది ఉదకమండలమున జరుగవలసిన గుత్తు పందెములు ఆపుదల చేయబడినవి.

మందరి తెలియు

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0-8-0 వి.పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీ తెలియు విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటిములు మచ్చలమానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానాకు లేరును.

ఈతెలియు మంచిమహాన గలిగి మిగడలె నుండును.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0 8-0

రక్త రేచనములు, బంకిరేచనములు, జిగురురేచనములు, అజీర్ణరేచనములు, నీటివిరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలను చూడుటకుటకు సేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. పిటిని పిల్లలకుగూడ వాడవచ్చును. మెంబునే నూ మిచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

స్వరాజ్య సంపాదనము

అమీరికి స్వరాజ్యం పేరు సాధనములు లేవా?

శ్రీమాన్ ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఆంధ్రపత్రికలో ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు స్వరాజ్య సంపాదనము" ను గూర్చి సమాచారం చెప్పగలగటం కాలము తమిళమున నుపన్యసింపిరి. ఈ పత్రికాసంపుట చాలా సార్లు పంపింప, అహింసను గూర్చి చర్చించి తాము నేలముజల్లాల కర్మచేపి గ్రామమున స్థాపించిన భారతమాత దేవాలయమును అభిమానింపుడని కోరిరి.

స్వరాజ్యం తీవ్రగారు

స్వరాజ్యం తీవ్రగారు యువనాథులనుండి ఈక్రింది భాగములు ముద్రితములు. కాశ్మీరమునుండి కన్యాకుమారి గ్రామము కలకును భారతదేశమునందు నేడు స్వరాజ్యమును కోరుచున్నది. మితవాదులు గలతము స్వరాజ్య వక్త్రులందరిని చెప్పటలేదు. కాని వారికిని ఇతరులకును సాధనములందు మాత్రము భేదముగలవచ్చు. కర్ణాటక ప్రభుత్వం ఈ స్వరాజ్యోద్యమమును రూపుమాపుటకు ఎంతో బ్రయత్నించెను. కాని ఆయన చేత గాఢమైనది. 1908 వ సంవత్సరమున నేను నామిత్రుడు వి. ఓ. చిదంబరం పిళ్ళెగారును జెయిలకుపోతిమి. నేటి నాయకులపేర్లను అప్పుడు వివరించినవిగావు. అప్పుడు నాకేను విచారణనయమున కోర్టులో "సంపూర్ణ స్వరాజ్య"మే నాయోద్యమమని ప్రేటుమెట్టునందు చెప్పియుంటిని. కలకత్తా సైమన్ కాంగ్రెసుకు పూర్వము కాంగ్రెసు ఆర్యము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలనముగ నుండెను. కాని అదృష్టవశమున అహింసావాదులు కలకత్తానుండి తొలగింపబడెను. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును వాంఛించువారికిని, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున నుండే దలచువారికిని గూడ కాంగ్రెసు అవకాశ మొసగినది. ఇట్టి యవకాశమును గల్గించినందులకు నేను సంతోషించుచున్నాను. స్వాతంత్ర్యము మానవుని జన్మస్వత్వము. జన్మస్వత్వమును సూర్యుల పేర మాడుటకు వీలులేదు. గాంధీమహాత్ముడు అనవశ్యము చెప్పగలగు తప్పుల చేసినను, స్వరాజ్యాధికారము మనచేతులయందుండవలెను. ప్రభుత్వమువారు మనతో చదరంగమాడుచున్నారు. వారు పేయు ఎత్తులకు మనము పైయెత్తుల చేయవలెను. ప్రభుత్వమువారేమైన చేయగలదు, మనముమాత్రము మన కార్యములను మానరాదు. ఏవిధముగనైనను, వారి పన్నుగడలు ఫలింపకుండ చేయవలెను. ఏవిధముగ లభించినను, నేను స్వరాజ్యము సంగీకరించుటకు సంసిద్ధముగ నున్నాను. నేటికాలమునకు గాంధీమహాత్ముడు అహింసామార్గమును బోధించుచున్నాడు. మనహిందూ శాస్త్రములను ఆచారములను హిందూని నిషేధింపక మీరు మిక్కిలి అంగీకరించినది. ప్రాచీనకాలమున త్రిత్వియులు ఆయుధముల నుపయోగించియే తమ రాజ్యములను ప్రతిష్ఠించుకొనుచుండిరి. వీరకైపులు, వీరవైష్ణవులవలె రాజకీయములందు, మూఢవాదములందు మనము కాలము గడుపరాదు.

స్వరాజ్యోద్యమము

స్వరాజ్యసంపాదనా కోర్కె మనకు ముఖ్యముగ 1906 వ సంవత్సరమున స్ఫురించెను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమున చోద్యముగ ప్రారంభమయ్యెను. ప్రజాభిప్రాయము స్పష్టముగ దెలియకుండెను. కొన్ని ప్రదేశములందు ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూల వాతావరణముండెను. ఇట్లుండటం పాలకవర్గమునకు తేమకరముగాదని తలంపుతో, ఏ. ఓ. హ్యూము, సర్ విలియం వెడర్వరగారు కాంగ్రెసును స్థాపించిరి. మొదట ఎట్లు స్థాపితమైనను, అదృష్టవశమున నేడు కాంగ్రెసు దేశమునకు ప్రాతినిధ్యమును పొందుచున్నది. కాంగ్రెసును స్థాపితమయినపుడు గొప్ప యుగోగములను పొందుటయే అప్పటి నాయకుల యుద్దేశ్యముగ నుండెను. 1906-వ సంవత్సరము కాంగ్రెసునందు అధ్యక్షుల వహించిన కీ. కే. దాదాభాయి నౌరోజీగారు, స్వరాజ్యసంపాదనమే మన పరమార్థమని నిర్వచించెను. అప్పటినుండియు కాంగ్రెసున కొకవిధమైన కళగలిగెను. కాంగ్రెసున కొక యాదర్శమేర్పడినది. తిలకు మహాశయ్యుడు కాంగ్రెసునకు ఆకృతియు సగెను. గాంధీమహాత్ముడు జీవము నొసగెను. దేశభక్తియే దైవభక్తి యని మనము నమ్మవలెను. స్వరాజ్య సంపాదనము నులభకార్యముగాదు. తెచ్చిపెట్టి ముక్కిచ్చి వంటి మహాశయ్యలు ఈ దేశమునం దెందో యుండవలెను. ప్రస్తుతసమయమున, ఎట్టి కార్యమును చేయుట

కైనను అనుచరులు సిద్ధముగ నున్నారు. కాని నాయకులు వెనుదీయుచుండుదురు. కార్యసాధనమునందు వ్యక్తతయు ఉత్సాహమును నుండవలెను. విధానండు స్వపరిపాలనమునకై సుమారు 600 సంవత్సరములనుండి పోరాడుచున్నది. కాని ఇంకను సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము రాలేదు. త్వరపడక మనకుతోచిన సాధనముల నవలంబించి స్వరాజ్యమును సాధింపవలెను.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు

అప్పటికి 8-80 గంటలయ్యెను. ఇంకను మాటలాడి సభను జరుగనిచ్చుట అనుచితమని అధ్యక్షులను శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారును దోచినందున చెడుమాడు నియమములు మాత్రమే మాటలాడి సభను ముగించిరి.

నేటి యువనాథులకు దెలిసిన భావములతో నొక్క దానియందైనను నేను ఏకీభవింపజాలనందులకు చింతించుచున్నాను. స్వరాజ్య, అహింసాద్యమములు స్థాపితములై ఇంత కాలమైనను హిందూ మంచినా అహింసమంచినా యని మీమాంస గావించుచుండటయు హిందూ నవయోగించుట వలన అక్రమ మేమి లేదనయు ఇంకను చర్చించుచుండటం వ్యర్థమని నేను తలంచుచున్నాను. ఆయుధములా లేవు. పశుబలమా లేదు. ఇతర పరికరములును, కూనకము. కాని పనిగూర్చి ఏల తర్కించుట? గాంధీ మహాత్ముడుగూడ పలుమారు ఈ అహింసా మార్గమును గూర్చి నొక్క చెప్పచుండటం నాకు విశ్రమముగ నున్నది. మహాత్మునియందు నాకు పరమపూజ్యభావము గలదు. అందు చేత ఆయన యభిప్రాయము లన్నిటితో ఇంకను ఏకీభరింపజాలక వానిని బహిరంగపరచిన, తప్పులేదని నేను తలంచెదను. అహింసయున కార్యములందు దౌర్జన్యమును చూపనంతవరకే యని నాభావము. ఆ అహింసనే నేను ఆంగ్లమున. Physic. l Non-violence అని వ్యవహరింతును అంతయుగాని కాశనసభలందు ప్రవేశించి ప్రతిష్ఠంభనల వల్లించుటయు ప్రభుత్వ కార్యములను నిరోధించుటయు గూడ అహింసకు విరుద్ధమని నేను చెప్పిన, నేను అంగీకరింపను. ఈ ప్రతిష్ఠంభనము అహింసకు విరుద్ధముగ నుండునో, అహింసాద్యమము విదేశేష్టద్రవ్యము, విదేశీయబహిష్కారములు మట్టుకు అహింసా మాత్రమునకు విరుద్ధములు గావా? అయినను కానన సభయందు ప్రవేశించిన పిమ్మట దాను సెహూగార్ల వలెయుండుటయు నాకు సమ్మతముగ లేదు. అందుచేతనే గయా కాంగ్రెసునందు నేనొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టితిని. నాయుపపాదన అంగీకరింపబడి యుండినయెడల దేశమునందు ఇంతటి వాదములు వెలగియుండవు.

వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము తగదు

స్వరాజ్యము సత్వరముగ లభించుటకు ఒక్క ఖద్దరును ధరించిన మాత్రమున లాభములేదు. ఖద్దరు అన్ని మార్గములలోను నొకటియేగాని ఖద్దరును ధరించి చేతులు బోడించుకొని మాట్లాడిన, స్వరాజ్యమురాదు. ఖద్దరును ధరించుటతో పాటు ఇంకను ఎన్నియోకార్యములను సాధింపవలెను. రాజకీయములందు, ప్రతివ్యక్తికిని స్వాతంత్ర్యముండవలెననుట వలన లాభములేదు. అలమారునందు జరిగెడి మహాసభకు అధ్యక్షుల వహించిన డాక్టరు వరదరాజులు నాయకు గారు వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముండవలెనని వాదించిరి. ఆ యభిప్రాయముతో నేను ఏకీభరింపజాలనున్నాను. ఒకరినామకత్వముండవలెను. ఆ నాయకుని యాదేశములను ఇతరులు విధిగ ననుసరింపవలెను. ఒక్క నాయకుడు లేకున్న, మనకు ఆ దేశమును కాంగ్రెసు ఒకసంగవలెను ఆ కాంగ్రెసు ఆదేశములను మనము అనుసరింపవలెను. సంస్కరణములు ప్రారంభమైన మొదటి మూడు సంవత్సరములను కాశనసభలను బహిష్కరించితిమి. విజయముగాంచితిమి. ఇక అంతటితో తృప్తిపడి, కాశనసభలను స్థానికసంఘములను మనము స్వాధీనపరచుకొని వానిని జనసభలనుగ మార్చవలెను. కాశనసభలవలనను, స్థానికసంఘములవలనను, స్వరాజ్యము లభించునని నేను నమ్మువాడనుగాను. కాని వాని స్వాధీనము చేసికొనుట యావశ్యకము. మనలోని విలంబదాదమును కట్టిపెట్టి, కార్యసాధనకు గడంగుట శ్రేయస్కరము.

పండితమోతరధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

విరేచన మాత్రము

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రము నేవించిన తెల్లవారి, చెండువీరేశనములు కాగలవు. వికారము వైత్యము లేదు నేపాళము చేర్చబడలేదు. అమృతాంజనం డిపో, మదిరాసు - బొంబాయి.

ఆరవ ఇందియము

జంతువుల జీవితమునందు మై కొంతపరిశీలన మొనర్చిన వారికి కొన్ని చిట్కములు సమర్థ లేర్పడుచున్నవి. జంతువులకు ప్రత్యేకమగు శక్తులు కొన్నియున్నవి. క్రమశిక్షణ వైరులైన మహిమకనికెట్లుబడిది. శరీరభంగమువల్ల జంతువులకు గలకత్తిని కూడ వివరించుటకు సాధ్యమగునని తలంప వలసియున్నది.

నేను కొన్ని గబ్బిలములను వెంటిని. పెద్దభయనికన్న చిన్నభయని గబ్బిలములకు స్వప్నముగవివరము. కాకి తమచై నిష్కల్మష గీర్వాణుని దూరముననున్న గబ్బిలమునకు స్వప్నముగ వివరము. చిన్నకీటకములు చేయకల్మష వాటికి చక్కగవివరము. ఈవిధమున వాటికొకటియొక్క నిర్బంధబడినవి. భయని పెద్దచేయయ్యెంతయులద్వారా చిన్నకీటకములు చేయకల్మషుని మానవులు వికలుగు చున్నారు.

కొన్ని కొన్ని గబ్బిలములకు కొన్ని ప్రత్యేక శక్తులుండును. గుర్రపులాశములనుండి గబ్బిలములకు మిగుల చిన్నకీటకములు. కాని శ్రోత్రేంద్రియము చురుకుగ వుండెయ్యుచుండును. కొన్ని గబ్బిలములకు దేహమంత పొడుగు చెవులుండును. కాని వీటికి దృష్టికూడ చక్కగనున్నది. నేత్రేంద్రియము, శ్రవణేంద్రియము లొగింపబడిన గబ్బిలములు ఎదురుగనున్న శక్తువులను తప్పించుకొని పాదగలవు. నేను స్వయాముగ ఇట్లుచేసి చూచియున్నాను. ఎదురుగనుండు స్థూలపదార్థమును గుర్తించుకత్తిగల ఆరణ్యేంద్రియము గబ్బిలములకు ఉన్నవి స్వప్నమగుచున్నది. బహుశః కెక్కలు కిడలులచే ఏర్పడు వాయుసంచలనములను అడ్డుకొనుండు స్థూలమృదువులను గబ్బిలములు గ్రహించుచున్నవి చెప్పవచ్చును. కొన్ని కర్రయములలో ఆకసమునందు పోవుచున్న గబ్బిలము నేనెవై ప్రాకు కీటకము కట్టుకొనుటకు క్రిందికివచ్చును. ఎంతయోదూరమున నున్నను గబ్బిలములు చిన్నకీటకములభయని వివరములను ఊహింపవలసియున్నది.

కొన్ని గబ్బిలములకు ముక్కుచుట్టు మడతలుండును. కొన్నిటికి ఇచ్చట వెంటుకలు అధికముగ నుండును. ఈ ఆరక ఇంద్రియ మిచట నుండునని కొందరి అభిప్రాయము. కొన్ని జంతువులకుండు మిగులములు ఒక ఇంద్రియముగ పరిగణింపబడుచున్నవి. రాత్రిత్రుట అవారము పెదవకొనుటకు ఈ జంతువులకు మిగులులు ముఖ్యమైనవి. మిగులు లేనిది ఎరికిలను పట్టాలదు. జట్టుండు యుద్ధము జరుగునపుడు 400 మైళ్లదూరమున నున్న పక్షులు తుపాకులు ప్రేలుకుటచే కలిగిన వాయుసంచలనమును గ్రహించియుండవచ్చును. కల్లులు వివరముండదు.

కత్తులు కొన్ని కాలములందు ఒక దేశము నదలిచు రియొక దేశము పోవును. పక్షులన్నియు ఒక చోట కూడుటకు అని ఒకవిధమగు భయిచేయును. ఈ భయి దూరమునందున్న పక్షులకు కూడ వివరము.

ఈదుర శ్రవణశక్తి చీనులయందుకూడ యుండునని తలంపవలసియున్నది. కండ్లులేని చీనులకు ప్రాణశక్తి అధికముగ నుండునని కొందరు నిదర్శించి చూపియున్నారు. పురుషకీటకములు శ్రీచాలి కీటకము లుండు ప్రదేశమునకు వచ్చుచుండునని ఘబరు శాస్త్రజ్ఞుని సిద్ధాంతము.

ఇవంతయు సిద్ధాంతముకాదు. కేవలము ఊహ. దూరశ్రవణమును కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము ఎవ్వరు నమ్మలేదు. క్రమచయ బాల్యదశాయున్నది. మానవుడు బాల్యదశాయున్నాడు. తేపటిదినము ఏమియుగనో తెలియదు! మనకన్న నీచమైనవని పరిగణింపబడు కీమకీటకముల కెట్టికత్తి యున్నదో ఎరికి తెలియును.

నెంట్రల్ బ్యాంకులు

ఆర్థికవిశేషములు

1928 డిసెంబరులో ఆంధ్రముకు పాతక సంవత్సరమునకు కెల్లా బ్యాంకుల నివేదికయందు మోస్తరు, అంతిమరం, కాకినాడ కెల్లా బ్యాంకుల తప్ప మిగిలినన్నియును నిర్మించిన భవనములని నిర్మించుటల దెలుపబడినది. మద్రాసు కెల్లా బ్యాంకు ఆంధ్రము బ్యాంకులందు కల్పించిన మూలధనముతో 11800 రూపాయలు కల్పించెను. కాకాల మూలధనము బాను 8400000 12100 రూపాయలకు వచ్చెయ్యెను. కెల్లా బ్యాంకు బ్యాంకులలో ఒక్క కత్తినికన్నదము కెల్లా బ్యాంకులలో మాత్రము కల్పించిన మూలధనము తక్కువయ్యెను. లోకములోపల దేహజీవులవలన గుట్టుకు కెల్లా బ్యాంకు కలిపోయెననియు మరల త్వరలో పునర్నిర్మించబడునని తలంచుచున్నటులను దెలుపబడినది. లోటుకు ద్వివ బ్యాంక్ లన్నియును అవిమాయము గలుగించి వానిని పూర్తిగాకొనుటకు తగినపనులు చేయునని తలంపవచ్చును.

వైకం సత్యాగ్రహము

వైకం సత్యాగ్రహము గూర్చి గాంధీమహాత్ముడు కరుణించిన సూత్రములను, ఎల్లరును గమనించుట ముక్తము. ఏలయన, కార్యసాధనాతత్పరతలో, వీరిని మరచుట లేరుచుగ సంభవించును. అస్పృశ్యత హిందూసంఘమును మలినపరచుటచే, దానిని నివారించుటకు హిందూవులే మఖ్యముగ పూను కొనవలయునని మహాత్ముడు దెలుపుట సంభావ్యముగ నున్నది. ఇతరులు సానుభూతి జూపవచ్చును. కాని, హిందూ సంఘము నందు క్రబోధము గలుగనిది, క్రయోజన ముండదు. ఈ దృష్టితో జూచిన, క్రైస్తవులగు జోసెఫ్ గారు సత్యాగ్రహ మొనర్చుట ఆక్షేపకార్యమని, తెలియ గలదు. ఇటులనే ధనసహాయముగూడ హిందూవులనుండియే వెలువడవలయు నని తేటపడును. ఇంతయ గాక, ఏ స్వస్కరణము నయినను నిర్బంధముగ సాధింప జనదిన మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. దడులను దాటుట చేతను, వానిని విరుగగొట్టుటచేతను, కారాగృహము సంప్రాప్తించినచు, అది శాంతినిరోధము గాదని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడు. అటులనే చీటికి మాటికి ఉపవసించి లాభ ముండదు. మరి యొకవిషయమును గూడ గమనింపవచ్చును. అస్పృశ్యతను తొలగించుట, సంఘసంస్కరణము క్రిందకు రాదు. అది కేవలము అమానుషస్థితిని తొలగించుట యగును. పూర్వాచారపరాయణులయినను కొంచెము విచారణచేసిన, అస్పృశ్యతను తొలగించుట కాక్షేపింపజాలదు. ఇట్టి కనీసపు సంస్కరణను గూర్చి అన్నితరగతులవారిని ఒప్పించుట సులభము. దీనికేని, అంతర్వేదాహము, అంతర్భేదములకును ముడిపెట్టవలదని మహాత్ముడు విన్నవించుచున్నాడు. ఇటుల ముడిపెట్టుటవలన, నిన్ను జాతుల కన్యాయముగలుగునని, అతడు తేటపరుచుచున్నాడు. మహాత్మునికి సరియగు వర్ణాశ్రమధర్మమునందు విశ్వాసము గలదు. అట్టితరీ, అసహాయవాదులు అస్పృశ్యతను తొలగించువిషయమై పరిమితిని గుర్రెరిగి ప్రవర్తించుట మేలు. శారదాపీఠము లగు జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు, కర్నాట రాష్ట్రీయసమావేశమున ముచ్చటించుచు, మానవులలోనే గాక, తిర్యగ్జంతువులలోగూడ సమానత్వమును బోధించెడి హిందూమతము అస్పృశ్యతను కోరదని స్పష్టముగ దెలిపిరి. అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు మాత్రమే కృషిసలుపుచు, ఇతరసంస్కరణములను దీక్షతో ముడిపెట్టుకుండిన, పూర్వాచారప్రియులు సంపూర్ణ సానుభూతి జూపెదరని శిక్షిరాచార్యులవారు హెచ్చరించిరి. అస్పృశ్యతను తొలగించుటకు సంఘసంస్కర్తలు పూర్వాచారప్రియులను భేదము లేక, ఎల్లరును ఇందుకొంకై తమశక్తి సంతను భారబోయవలయును. హిందువు లిట్టిమచ్చను బాపుకొనిన, హిందూమతము మరల నిజదీప్తితో బ్రకాశింప గలదు. వైకం సత్యాగ్రహము, భారతదేశ హృదయమును చలంపజేసినది. మహాత్ముని ఆశీర్వాదము బడసినది. అస్పృశ్యుల దస్థిని కనులగట్టునటుల జేసినది. సత్యాగ్రహము నియమబద్ధముగ జరుగుచో నయ్యది సఫలముగాకమానదు. అస్పృశ్యతానివారణము, స్వరాజ్యమునకు రాచటాబావు ననుటకు సందియము లేదు.

ఆంధ్రుల
గాంధీమహాత్ముని పుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

5-5-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

	చందాలు
ఇదివఱకు	23461-11-7
పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో నాయకుల	
కర్మలనసందర్శమునపడ్డ చందాలు	308-12-0
(వివరములు శేపు ప్రకటింపబడును)	
(గుంటూరుజిల్లా కార్మికు సంఘము ద్వారా)	
మం తెన సుబ్బరాజుగారు, మం తెనవారి	
పాలెం	... 116-0-0
మం తెన వెంకటపతిరాజుగారి వెంక	
ట్రాజుగారు, మం తెనవారిపాలెం...	25-0-0
మం తెన వె కట్రాజుగారు, డిటా	... 50-0-0
మం తెన నాగ రాజుగారు డిటా	... 16-0-0
తణుకు తాలూకా ప్రచారకుని ద్వారా	2-8-0
నేటిః సూలు	353-4-0
మొత్తం.	24333-3-7

	చందాలు
ఇదివఱకు	10874-8-5
శేపల్లె తాలూకాలో "దీక్షాసంఘము"	
వారు వసూలుచేసి తాలూకాసంఘ	
కార్యదర్శి మాచిరాజు రామమూర్తి	
గారిద్వారా పంపినది	... 800-4-0
(వివరములు శేపు ప్రకటింపబడును)	
తణుకు తాలూకా ప్రచారకుడు తంగి	
రాల జగన్నాథముగారి ద్వారా...	50-0-0
(వివరములు శేపు ప్రకటింపబడును)	
అనకాపల్లి గ్రంథి వెంకటరమణగారు	
తమ్ముని వివాహసమయమున	... 3-0-0
మొత్తం.	11227-12-5

పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

మహాత్ముడు: కారాగృహవర్ణనము
ఈవారపు యంగుఁగొండియాపత్రికలో, కారాగృహములదస్థితిగూర్చి గాంధీమహాత్ముడు కావించిన వర్ణనము, ఎట్టి సామాన్యమౌనము నయినను కరగింపక మానదు. కారాగృహములు పశువుల కొట్టుములవలె నుంజెనని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నపుడు, అండలినివాస మెటులుండునో దెలుపవలయునా? జయిల్లు పాకకూపము లయినవి. వానిలో నివసించుటవలన, ఖయిదీలుచక్కబడుటకుమారుగ, మరింత చెడిపోవుచున్నాడు. ఘోరనేరముల గావించినవానిని, తెప్పికలునేరములను జేసినవానిని, ఒక్కచోటనే గలిపియుంచెదరు. జయిలులో వినుపించెడి దుర్భాషలు మహాత్ముని కతికటువుగనుండుట వింతగాదు. ఇంతయగాక, మానవస్వభావవిరుద్ధ మగు నవిసీతికార్యములు జరుగుట సామాన్య మయ్యెను. దీర్ఘ శిక్షల నొందినవానికి తక్షణ బాధ్యత నొసగుట దోషభూయిష్టము. కాన్నిక్కువార్తరులు చేయుఘోర కృత్యములు, మహాత్మునికి దెలిసెను. గాంధీమహాత్మునకు గోరంతలను కొండంతలు చేయు స్వభావము లేదు. మహాత్ముడే యిటుల దలంచుచున్నపుడు, జయిలు పరిపాలనమును సమర్థించుటకు సాధ్యమదనా?

లిబరలుపక్షపు ఆగ్రహము
లిబరలుపక్షమువారు దెచ్చిన ప్రపోజన్ ల ప్రాతినిధ్య చట్టము కామన్సుస్థలో నిరాకరింపబడెను. కన్ఫర్మేషన్లు దీని నెదిరించిరి. లేబరు పక్షమునందు కొందరు ప్రతికూలముగను కొందరు అనుకూలముగను వోటు జేసిరి. లేబరుపక్ష సభ్యులొకడు చట్టనిరాకరణము నా మోదిం చె ను. లిబరలుపక్షమునకు లేబరుపక్షమువారిపై కట్టరాని ఆగ్రహము గలిగెను. ఉభయులసంయోగ మంతరించె నని తలంపవచ్చును. భావిపరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

క్రొత్తనేరము
బెజవాడ టెలిగ్రాఫ్ గుమాస్తా యగు నుత్పా రావుగారిపై మోపిన నేరములలో కద్దరుభారణ యొకటి. గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వమున కొక సలహా నిచ్చుచున్నాడు. కద్దరును ధరించుట దండ నార్హమని ప్రభుత్వమువా రొంయు త్రువును ప్రకటింపవచ్చును. అప్పుడు కద్దరుపై దేశమంతయు తన దృష్టిని నిలువవలసినవచ్చును. కద్దరుకొరకు, శాసన ముల్లంఘించుటవలన, ప్రజాశక్తి ద్విగుణి కృత మగును. ప్రజలహక్కులను భగ్నపరచుకొలదియు, స్వాతంత్ర్యవాంఛ పెచ్చుపెరుగును గాని తరిగిపోవనేరదు.

1924 మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపలు
(సవరణ) ఆక్టు

నై శేఖతో 1919 మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపలు ఆక్టు 4 ను సవరించుచు స్వామి వెంకటాచలం ఎడ్లిగారు శత్రు మనలో కాకసభయందు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఈసవరణ 169 నెక్స్టునుండి జీయబడును. అందు క్లాజు (1)యందును (2), (3)క్లాజులందును 'నూటయరుదడి'కి బదులు 'అరుదడి'యని ప్రవేశపెట్టబడును.

కారణోద్దేశములు
లిబరలుయొక్క కారణోద్దేశము లికిందింపఁగా వెలువడినవి:-
ఆక్టు 4 ప్రకారము సంచకృతాదాయము నూటయరుదడిమాత్రమున తక్కువైన స్పృహనుట ప్రాంతీకులమీద ఉత్తేజు లేవజేసిన ప్రైవేటు సర్వీసులకుండ జేయబడినది. సంచకృతాదాయము యింతిన్ని తక్కువయియుండ నేరములు గలుపు. ఈఇద్దలూ దీనివారలే ట్రేడింగునం వెక్కురిగనున్న పేరు కావునందున, ఏమైన యెక్కువ ఉపయోగమునకు ప్రత్యేకాన సరహండునెడల దరఖాస్తు జేసికొనుటయను. చాలకనులలో కట్టిపెట్టిన బంజూరు జేయుటలేదు. ఈ తరగతులవారి కొందులప చాలకప్రముఖ గిల్లము బ్యాగులెన్నింటికో గురియగుచున్నాడు. కావున సంచకృతమునకు 60 నుండి 120 వరకు వస్తు విద్యుయిద్దల ప్రాంతీకులమీదకో సంబంధములేకందనే యీ సౌకర్యము జేయ నుద్దేశించబడినది.

స్థానిక వార్తలు

పోస్టు ప్రకటనము:—హరిమనకుభావ తీరము మొదలు మద్రాసు జెనరలు పోస్టాఫీసులో 7 వ తేదీనాంబం త్రము 6.25 గంటలకు కట్టివయవను.

ఇంజీరియలు బ్యాంకు కేసు:—ఇంజీరియలు బ్యాంకు మోసము కేసులో మద్రాసులో మద్రాసు హైకోర్టునుండి ఇండియాలో యే హైకోర్టుకైన మార్పులనినదిగ రాజకీయినికి విజ్ఞప్తి బంపుకొన్నటుల తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము:—ఈసంఘ కాంగ్రెసునాక సమావేశము, అక్టోబరు, హామియము, మ్యూనికల్ స్థానాకముఖము, మరియుతరవిములగుర్ని అలోపించుటకు మహాజనగళ హామియ 6 వ తేదీ మంగళవారము జరుగును.

ఎం. సింగార్యేలు చెట్టిగారు:—బోల్లిలికు తుట్ట కేసు సందర్భమున అరెస్టుజేయబడి జామీనుమీద విడుదల గాబడిన సింగార్యేలు చెట్టిగారు తమ విచారణను మద్రాసు లోనే జరుపకనునది ఈ త్రవలను జేయమని రాజకీయినికి విజ్ఞప్తి జేసికొన్నటుల తెలియుచున్నది.

హాలాబాపేట తాలూకా రాజకీయ మహాసభ:—ఈసభ అక్టోబరులో మే నెల 17, 18, తేదీలందు దాకర పి. వరరాజుబాబాయడగారి అధ్యక్షతకైద జరుగును. శ్రీయత టి. వి. కళ్యాణ నువరి మొదలగు గారు ఉద్దత క్రమమున ప్రారంభింపవలయున నర్హుడ.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

బి. ఎస్. సి. డిగ్రీ పరీక్షాఫలితము 1924, ఏప్రిల్ 2 వ భాగమున పాఠ్యము ఒక్క అభ్యర్థి టి. ఆర్. కంకస్వామిగారు ఉత్తీర్ణులై.

ప్రీడరు పిపువరీతులు:—క్రిందటివారిం క్రీస్టియను కళాశాలలో జరిగిన ఫస్టుగ్రేడు ప్రిడరు పరీక్షలలో ఒక అభ్యర్థి బైటినుండి కాగితముమీద ప్రాసెసింగుచేసిన ఉత్తరవులను ప్రాయశఛందగా గూఢరింపెంచెటటుల నొకరు పట్టుకొనిర నియ, దీనినిబాద క్రమము మంజూరీనినయి, ఆ విషయము విచారణలో నున్నదనియు మాజీ తెలియుచున్నది.

శ్రద్ధానందస్వామిగారు:—ఆర్. సభ్యులగారు యిట్లు ప్రాయశఛందము:—స్వామిశ్రద్ధానంద సన్యాసిగారును వారినిబుంజియు బెంకళూరు మొయిలలో బుధవారం 7వ తేదీ ఉదయం 6-80గంటలకు నె. క్రమమునగా దిగెదరు. అప్పుడు సన్యాసులుగారు, వారకై విడియమిడియ, వారిసంచార కార్యక్రమమున రేవుపయింపవను.

కొడగు భూస్వాములసంఘము:—శ్రీనియోజకాధికారిము:—కొడగు భూస్వాముల సంఘముచేత ఏ.పి.సి 19,20 తేదీలందు జరుపబడి శ్రీలప సర్వనియోజకాధికారిము నియమలెనను కొత్తను మేకగ్రాముగ గావింపబడిన, ఈవిషయము కొడగు కాసనగళ మే నెల సమావేశమున ముఖాదింపవచ్చును అని భారతశ్రీసంఘ కార్యకర్త జేయవచ్చును.

చెను ఆటపంజేములు:—రుదకుచెను గెలుంపుదె ముల ఆట పి. జి. సర్వగురునాథను గాకిని యస్. వి. మార్దిను గాకిని తనివారము జరిగెను. సర్వగురునాథుగారు 7లివి. వారి బంగారుజుతము బహుమతీయబడిన. మార్దిను గాకిని కెండికరి మియబడిన. సెమిప్రెస్టులో ఓడిపోయిన ఎం. రామచంద్రాపు గారు క్రత్యేకముగ ఆది కంకరిమిగనును ఓడింబింజుటకు చెనునెట్లు యాయబడిన. బహుమతలు వారిలోయిచ్చెదరు.

అగమనము:—ఎస్. ఎస్. ఉజాబీగారు కర్పానుండి 266 గురు మంజూర్యమును ఎమిగ్రంటులతో నేడు వచ్చిరి.

కోల్లూరునునాక రేవు చెన్నపురివచ్చి మద్రాసు 1880 మండి ఎమిగ్రంటులతో సింగరూంకు పోవచ్చుది.

అగమనము:—ఉదకమండిలమున ఈ నెల 8 వ తేదీ ఇరిగెను.విడి సమావేశము జరుగును. అచ్చటికి కెట్టుటకు రాబు టి. యం సరియించువారిగారు (కడకు), రాబు సరియించు రాజుగారు (విశాఖపట్నం), పి. కెడ్డరాజుగారు (పున్నె), కటి కిరణిదేవం చెన్నపురివచ్చిరి.

గాంధీ పూజానిధి

బర్సలో 45000 రూపాయలు వసూలయ్యెను

శ్రీయత మణీలాలు కొధారిగారి ప్రచారము

శ్రీయత మణీలాలు కొధారిగారు బర్సలో మహా కృష్ణ గాంధీపూజానిధికి ధనమును సమకూర్చుటకు ప్రచారము సుఖపగా డాక్టరు పి. కే. మెనతాగారు 10 వేల రూపాయల నిచ్చిరి. ఇతరులు 85 వేల రూపాయల నిచ్చిరి. మొత్తము 45 వేల రూపాయలను సమకూర్చుకొని యానెల 8 వ తేదీని కొధారిగారు రంగునుండి కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. (ఆ. (పె))

శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామి

పూనాకు చేరిరి

ఈనెల 2 వ తేదీ ఉదయమున శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామి బొంబాయి నుండి పూనాచేరి. వారు నివృత్తాదుల కార్యాలయమున కేగి వారితో కలిసి మెలనియండి వారికప్ప సుఖములను గూర్చి తెలిసికొనిరి. పిమ్మట కెల్కరుగారి మడిరమున కేగి అచట బసచేసిరి. ఆనాడు మధ్యాహ్న మచట మిక్రు లతోచుట్టించిరి. వసంతవ్యాభ్యాసనమితివారి ఏర్పాట్లను ప్రకరము భోజనముగారి అధ్యక్షతకైద జరిగిన హిందవులసభలో నుక కృషింబిరి. గౌసంరక్షణమునుగూర్చి హిందవులు కృషింబిరి. యెమవైననే ఆధారకడనలెను. హిందూసంఘముల నిపు డేపురు చు ఉత్తవనరము. అప్పుకైతను తొంగింబి పంచదలను హిందూమతరక్షణలనుగా నొసరింపలెన అనగా వారికి శ్రీత్రయము స్థానమునొసంగవలెన” అని స్వామినుడివెను. 8వ తేదీని స్వామి సింహగడమున కేగెను. పిమ్మట మొయిలలో బెంకళూరుకు వెళ్లెను. (ఆ. (పె))

జాతీయవిద్యాసభ

పూనాలో 2 వ తేదీని ప్రారంభమైనది

పూనానగరమున నీనెల 2 వ తేది ఉదయమున జాతీయ విద్యాసభ ప్రారంభమైనది. ఆసభకు 100 మంది శ్రవణింబులను మరి వెట్కమండిశ్రవణులునువచ్చిరి. పండితులూరెగారు స్వాగత మొసంగిరి. “జాతీయవిద్యయనగా ప్రభుత్వమువారికినిసంఘాతీ సంబంధములేని విద్యావిధానము. ఈ విద్యావ్యాప్తికి తగిన కట్టు బాటు నీకభ్యుదయింపలెనన” పండితి మూర్తురెగారు నుడి విరి. ఆసభకు ఎస్. కె. కెల్కరుగారిధ్యక్షత సహించిరి. “సరియే తన గర్భమును విస్తరించుకొను చుండుటలు ర జకీయోకము ముఖ వికసించుటకు ఒట్టి క్రమక్రమముగా జాతీయవిద్యగూడ వికసించవలెను. ప్రభుత్వపాఠశాలల బోటికి నియగల జాతీయ పాఠశాలల నేర్పరను కమయమున సభవారే కగ్రెలో పని చేయవలెను” అని కెల్కరు గారు నుడివిరి. “అన్యోభాషమువై ననే ప్రధానముగా వాధారపడినలెను” అని సభవుయ శ్రద్ధా నందస్వామి గురుకులములను గూర్చి విరించెను. మధ్యాహ్నము సి. వి. వైవ్యగారి అధ్యక్షత కైంద మరల సభ జరిగింది. (ఆ. (పె))

ఒక అకాలి నాయకుని అరెస్టు

స్వర్ణ దేవాలయమున ప్రభుగ్రంథిగారి

కార్తాసుంగుగారిని అరెస్టుచేసిరి

అమృతసక స్వర్ణదేవాలయమున నొక మతపోధకుని అరెస్టుచేయటము పోలీసువారు తెల్లసపుడు వారిని సోధించెనని అచటి ప్రభుగ్రంథియగు గ్యానీ కార్తాసుంగుగారిని యానెల మూడవ తేదీని పోలీసు వారు అరెస్టుచేసిరి. (ఆ. (పె))

అయ్యుర్యేద భూమణ ఎం. వి. శాస్త్రిగారి

పర్యటనము:—కాలంబోలో జరిగిన అఖిలభారత ఆయుర్యేద మహాసభయందు ఆయుర్యేద శ్రద్ధామంతు గూర్చి ప్రాసిన క్యాసమునకు స్వర్ణలలిక బహుమానమును బొందిన ఆయుర్యేద భూమణ ఎం. వి. శాస్త్రిగారు మే 1 వ తేదీని బయలుదేరి గోదావరిజిల్లా రాజోలు అమలాపురం తాలూకాలలో ఆయుర్యేదమును గూర్చి మృజితకులాంతురు ఉపన్యాసములు నిచ్చుటకు పోయిరి. ఆయుర్యేద ప్రచారమునం దిభిజిగలవారం దరును అయిన వర్తకులనుగూర్చి సమావేశము చేయవలెనని కోడయ ఆయుర్యేద ప్రచారాదీనగళ మ్యూనికల్ కమిటీ కర్తరుగారు నాయకులైనారు.

వైకంఠత్యాగము

మూడవ తేదీ సత్యాగ్రహము

మూడవ తేదీని మామూలు ప్రకారము సత్యాగ్రహము జరిగినది. రామస్వామినాయకరు, డాక్టరు ఎంబెయమానారు నాయకులు, అబ్దులు రహమాను, సుంకుజిగార్లు క్విలనునుండి చెంగనుచెరిమిదుగా మరల వైకంఠ వచ్చిరి. చెంగంచెరిలో నాయకరుగా రుపన్యసించిరి.

అకాలీసత్రము

అకాలీలును సత్యాగ్రహనాయకులును కలసి భర్తృసత్రము నేర్పరుచుటనుగూర్చి ఆలోచించిరి. నేడు (5వ తేది) సాయంకాలము సత్రమును ప్రారంభించుటకును సత్యాగ్రహాలకును ప్రేక్షకులకును కేరళ నాయకులసమాజము, ఎస్. ఎస్. డి. పి. యోగంసభలకు వచ్చువారి కందరికిని గూడ సత్రములో నుచితముగా భోజనములు పెట్టుటకును నిశ్చయింపబడిన. వైకంఠ త్యాగ్రహఫలితము తేలువరకును గూడ నుచితముగా భోజనములు పెట్టుచునేయుందురు.

సంఘసభ

అస్పృశ్యతానివారణ సంఘ సభ డాక్టరు యి. నాయుడుగారి అధ్యక్షతకైంద జరిగినది. నిరోధకపుట్టు త్రవపులు వచ్చినవారిలో ప్రస్తుతము అబ్దులు రహమానుగారొక్కరు మాత్రమే అజ్ఞోలంఘనమొనరింపవలెను. తిరువాన్కూరు సంస్థానమున ప్రచారముసలుపుటకు మరియొక తెగవారు మరల బయలుదేరవలయును అను తీర్మానము లామోరింపబడిన.

బహిరంగ సభ

పిమ్మట బహిరంగసభ జరిగినది. ఆసభలో డాక్టరు యి. ఎం. నాయుడుగారుపన్యసించిరి. సంస్థానమునందలి ప్రజలలో హెచ్చుమండి ఉద్యమముపట్ల సభిమానము కలిగియున్నారు. మనము పంచనలేతుండువనిచేయుచున్నను దొరతనము వారు నిర్బంధపద్ధతుల నవలంబించుచునేయున్నారు. మనఅకాలీ సోదరులు భాయీ ధేరూలోనుజెయటలోను చూపుచున్న శాంతియుతమున పరాక్రమమును గమనించి వైకంఠగూడ సత్యాగ్రహాలటులేవనిచేయవలెనఅని నాయుడుగారునుడివిరి. సంచారమున జరిగినవిషయములను నాయకరుగారు వివరించిరి. సానుభూతి అధికము గానున్న దని తెలిపిరి. ఉడుములపేట సభ కభ్యక్షత సహించుటకు నాయకరుగారు యారోడుకు వెళ్లిరి. మరల త్వరలోనే వైకంఠ వచ్చెదరు.

ఊరేగింపు

నిన్న ఆదివారముగటచే సత్యాగ్రహము జరుగలేదుగాని అకాలీలు ముందునడున తక్కినవారందరును వెనుక నిలిచి గ్రామ మంతయు నిన్న ఉదయమున నూరేగిరి.

వాగ్దానము

సహాదరతు అనుపత్రకకు సంపాదకుడును తియ్యా ప్రముఖుడునగు అయ్యప్పమగారు ఈనెల 8 వ తేదీ మొదలు 15 రోజుల వరకు సహస్రసింపగూడవని కొట్లాంజిల్లామేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు పంపెను.

పోలీసు కమిషనరు పిట్గోగారు వరల నిన్న వైకంఠ వచ్చిరి. మూడురోజు విడుదలనుండి గమనించెదరు.

శ్రద్ధానందస్వామి - సత్యాగ్రహము

సంధుల వెంటను వీడులను చేరగోరుచున్నారు. వైకంఠలో జరుగు సభకు రావలెనని డాక్టరు నాయుడుగారు శ్రద్ధానందస్వామికి బెంగాళూరు తంలివార్తనంపెను. ఉద్యోగిలు ప్రత్యేకముగా సభలు చేయుచున్నారు.

నాయకులరాక

రాముని మీనను, మాధవనాయరు, పరమేశ్వరశిల్ప, కుమారనుగార్లు మున్నగువారు నిన్న వైకంఠ చేరిరి. నిన్న జరిగినసభలో మాధవనాయరుగారు సత్యాగ్రహపద్ధతినిగూర్చి యుపన్యసించిరి. అస్పృశ్యత తొలగవన్న స్వరాజ్యము రాదనిరి.

సభాధ్యక్షునిరాక

ఎస్. ఎస్. డి. పి. యోగం అధ్యక్షుడగు డాక్టరు కే. కున్లీకన్నను (మైసూరు అగ్రికల్చరలు సర్వీసు ఎటిమాల జిప్స) పి. కే. పవిత్రం (కల్లికోట వకీలు) కే. అగ్రవస్తు, (తిరువూరు), గార్లు నేడు (5 వ తేది) ఉదయమునకు ఎర్నాకులంకు వచ్చిరి. అచట రైలుస్టేషనులో తియ్యాప్రముఖులు వారికి స్వాగత మొసగిరి. వారందరును నేడు సాయంకాలము ఆటనుండి బయలుదేరి వైకంఠ వచ్చెదరు. (ఆ. (పె))

வினாக்கள்

యూనియన్స్టుల విధానము

భారతదేశముపట్ల వారి వైఖరి
భారతదేశము సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవు
ప్రయత్నముల నెదుర్కొనవలెను

సామ్రాజ్య ఆర్థికసహాయం జేసిన ప్రిఫరెన్సు, తీర్మానములను రావనప్ప భావిభాగ్యోదయము నిమిత్తము మనము సామ్రాజ్యత్యాగమొనర్చి అమలంబోజెట్టుటకు ఇష్టులగుటలేదని డొమినియనును తలంచితోనీచారు తమ వస్తువులను ఇతరదేశములందు విక్రయించుకొనకలసి వచ్చును.

సూరికములు

గ త ఏ న్ని క ల తీ ర్వా నమును కన్పర్యేటివులు అంగీకరించిరి. మరల సాధారణ సుకములనేర్పాటులను చలదెట్టెలంపలేదు. మరల కన్పర్యేటివులు అధికారమును స్వీకరించి రేని పరిశ్రమ సంరక్షకచట్టమువోలు నొక దానిని అన్యాయముగ పోటీచేసెట్టబోవు పరిశ్రమును గాపాడుటకు ప్రవేశపెట్టెదరు. వేలకొలది కార్మికపక్షమువారును లిబరల్సును స్నేహ్యువరకవారులెనను అధికారములకు చెయూత నొసగెదరు.

భారతీయులు

స్వపరిపాలనము స్వీకరించుటకు మనము త్రొక్కిన కష్ట
మార్గముననే భారతీయులుగూడ తమదేశములో స్వపరిపాలన
మును బొందుటకు నడిపించు గొప్పభారమును మనము అంగీ
కరించితిమి. సామ్రాజ్యాంశక్లతమును స్వపరిపాలనమార్గమున నడి
పించెదము. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ప్రయత్నించిన
మనము నిరోధమును జూపనలెను. రాజ్యాంగ సౌకర్యములను
బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును భారతీయులకు లాభకరముగ
నుంచునట్లులను వారి ప్రభుభక్తివరాయణతనుబట్టియు వారి
శక్తినిబట్టియు ఇయ్యవలెను. అంతయుగాని దానికిమీద నుండు
గతే ఇయ్యరాదు. ఇండియాలో పట్టణసర్వీసులు ఇంశియూర్ సివి
లుసర్వీసు ఉద్యోగులున్న గాని భారతదేశము పురోవృద్ధిగాంచ
నేరదు. అందుచేతనే వారి సహకారముండితరవలెను. నారికి
మనము సహాయము చేయవలెను.

స్వయంజకల్ప

భారతదేశమునకు రాకపోకలకు ప్రధానమార్గమైనంత
కాలము దానిని తేమముగ నుంచుటకు కాపాడుట మనవిధాన
ములో ప్రధానాంగము.

భారతదేశ రసాయన శాఖో
ద్వో గ ము లు

భారతీయులనే నియమింపవలెను.

కామ్యగారి యభిప్రాయము

అండాక, పు 4:—హిందూదేశములో ప్రభుత్వరసా
యనశాఖయందు ఇక ముందునుండి భారతీయులనే ఏలయియింప
రాదు అనియు అందుల కెట్టియధ్యంతరము తనకు గన్వింపట
లేదనియు ప్రాససెరు డార్ప్పగారు తెలియజేసిరి. కాని కొన్ని
సంవత్సరములవరకు యూరపులో తరివీడైనవారిని నియమించు
ట వసరమే. అయినను భారతీయులనుగూడ నియమించవచ్చు
ననిరి. కాని ఈశాఖను వ్యవసాయ, లోహ, పృష్ఠభాగములకు
విభజింపవలెను.

(ప్రతిరాష్ట్రమున ఒక పరిశోధక మండలి యందును మరియు ఏర్పాటు చేయవలెను. ఈ ప్రతిష్టాపకముల ప్కా నిశ్చయనములనే జాచూనవలెను. దేశమునకంతటను పనికివచ్చు పరిశోధనలను తేంద్రపరిశ్కారకమండలివారు సుఖ్యమయిన పరిశోధనలను చేయవలెను.

ఈ పని నిమిత్తమరచి వాకరింపబడిన అవధికొందు తో
జులలోను తెలియక బలనిచ్చి భోజనముచేయుదురు
జేయుటకు కొవ్వున అండ్రిగ్మిటను వచేవిట్యాలయమువారు
దంతో పూనుకొనినది శ్రీమంతి అయ్యరికి వేరకు రుణము
నాని కేసు ఆవశ్యమై నుండి తి.తి.పా. క. స. పి.

బర్హాసివిలు దిస్సిను కమిటీ

కంఠాను, మేలి:—న. శై. రాధార్థ్యమగును, ఈవిధ
 మున కివిలా జన్మింను కవిటీయమున సాక్ష్యమొనరును, జ్యోతిర
 కుల "పేరలు" కలెనే 20 కక్ష్యములు అనుకరముగల
 వ్యాపకములు సంపూర్ణి "పేరలు" గ నేర్పరు ప కలె
 ననియు, వారినుండి నియోజనములు జరుగరలెననియు నుడిశెను.
 కనియొక్కవగా నువ్వుప్పను ఈర్వమునుండి కొందరి నహాయ
 మును తీసికొని జారికి దిశము వరు మూడు మోహుల
 నింపింకలెను. ప్రతివైశార్థ్యంకను, పుష్కలవాకావ్యముల
 కొరకు ఒక్కొక్క ప్రధానవ్యాజయార్థిని ఇష్టమ శ్వామ
 మూర్తులను, పరిపాలన కార్యమునకు నిశ్చయింపలెను. అనుక
 జగినరతక, నిర్వహించుటకు ఈ "పేరలు"నుండి నిశ్చయింప
 లెను. అవి శాయనలయ శాసనగిరి, అ|| ౩||

ఓంకారానందస్వామి కేసు

వంగదేశీయు డగు మొక సన్యాసి

తగగజేయు దను బీతాచానందస్వామి యను సోక
నవాని "అకాలీలంగంభము జనక రక్షణము" అను క్లిష్టశ్లోక
చేసిన ప్రకటనమున రాజద్రోహము వలదనియు జలహోతాస్వా
మి నుండి అపహృతమిటో జలమజాలాబాగులో స్వామి ను
వదలనియై రాజద్రోహమును బోధించెననియు ఆయనపై
124 ఏ. కింద తీసుచేరి. "నేక రాజద్రోహమును బోధింపలేదు
గాని అగ్రాధిపాధికారుల చెప్పలేదల మొదలు నీశ్వామిని
తలచుచు నాకేమును నవ్యములేను గాన నేను వానిం
కును నేనుమొదలు 5 వ లేదని అనగా నేను రాజులచేసిన
నని" మూడవ లేదని విచారణలో స్వామి తెలివను. (ఆ. సె)

భారతశాసనసభాధ్యక్షులదవి

సర్, చిమన్ లాలుగారు నియమింపబడుట

నిమిషము :—భారతమున సభాభ్యుత్పాదకుల సర్వ ప్రా
 ర్థన ప్రతిపాదనలను సమీక్షించి, అందులను వాటిని సమీక్షించి, అందులను
 శ్రద్ధాపూరితముగా నిర్ణయించుటకు నిశ్చయించుటకు.
 వి. ప. స. నిమిషము :—అందుకు.
 (॥ ॥)

ఏలూరు అన్న దాన సహజము

ఈ నెల 7 వ తేదీని వార్షికసభ జరుగును

ఈ నెల 7 వ తేదీ బుధవారంనాడు సాక్షం లయ
5 గంటల వలూరు పునఃపరిమళ దివ్యమనాదం మొదల
రావచ్చందరావు తంతులు గారి ఆశ్రయమున వలూరు ఆన
దాననూనూ స్వతీ జివ్వారెడ్డి భద్రదాసులు, ఎల్లజూరనుదివ్యేశు
స్వామిని పెరమవెంట్రుక్కి శ్రీమత మధుల వంతు చి
న్నరాజు గారు శేష కంటివారంగవిరి.

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు

అమోఘమైన నివారిణి

తిరునళ్వేలి జిల్లా, కృష్ణాపురము నివాసమును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, అగ్నినియస్ పేథిల్, నెం 59 రు భవనమునందున్న పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యగారియొక్క అద్భుత శక్తిని గుఱించి వినినందున నా వ్యాధికి వారియొద్ద ఆయుర్వేద చికిత్స చేసుకొని ఉద్ధేశముగలిగెను సేనుపండితులవారిని చూచు భాగ్యమును వారివద్ద చికిత్సనొందు అద్భుతము నాకు గలిగినది.

నేనుబెట్టె అతి బలహీనతచే 4 సం॥ రమ్యలనుండి బాధ
పడు చుంటిని. అతి ఉష్ణముచే నాకుమూత్ర విస్తర్జకాలముందు
మంటయుండెను. నా ఆరచేతులు కాళ్ల మందుకుడమందుచియుండెను.
కన్నులనుండి నీరు కారు చుండెను. గ్వల్ఫుకాలములోనే పండి
తులుగారు వారి ఆహ్వానమైన చికిత్సచే నాకు మందుగుణమును
కలుగజేసిరి. యిప్పుడు సావాగ్ధికి పూర్తిగా కుడిరినది. వారి
దోషధము లన్నియు మిక్కిలి విలసవగలది, వాటికిగల అశుభ్రత
కాశ్యోతగుణములను బట్టి చూచిన అంతధర న్యాయమనియే
నా అభిప్రాయము.

శీతనివ్యాధులు అనగా కుష్ఠ, క్షయ, పరిజీజము మొద
లగు వ్యాధులను వారు పూర్తిగా బాగుచేసియున్నారు. అతని
వద్దనే వచ్చుచోగులలో కొందరు పాశ్చాత్యైద్యచిత్త్యును హం
సు చుండినను కెవరయను ముఖ్యముగా గమనించవలెను,

వైద్యులుగారు వైక్రేళ శిష్యులుగా నుండునట్లు కనపడెదరు. అయితేవారు మిక్కిలి దయగలవారు, నిష్కాపములు, సత్త్వవంతులు, అక్కరగలవారు. భగవంతుడు వానికి దీర్ఘాయువును సంగి వారు బాధపడదు. వానికి సహాయులుగా నుండునట్లు అమృత హిందవలెనని నా ప్రార్థన.

మద్రాసు, } బి. విశ్వేశ్వరయ్య బి. ఏ.,
16-9-1922. } పెంకటగిరిరాజుగారి ఏజెంటు.

16 వ విశాఖపట్టణ మండలసభ - మాడుగుల

(స్వీయ విలేఖరి)

మే 8:—విశాఖపట్టణమునండి కొందరు కాంగ్రెస్ నాయకులు 2 వ తేదీ సాయంకాలమునకు మాడుగులచేరిరి. ఆ వ్యవసంఘమువారు వారిని ఉత్సవముతో నెదుర్కొని ఊరే గింపు గావించిరి. రాత్రి 8 గంటలకు జాతీయపతాక మహా త్వము గావించబడెను. మహాత్మావనందర్శమున శ్రీమతి మల్లిమడుగుల లలితాబాయి ప్రజల మత్సహాజనకముగా నుప న్యసించిరి. కొందరు జాతీయగీతముల పాడిరి. పిమ్మట లలి తాబాయి పతాకమునెత్తిరి. నూరుమంది మంటిర్లు కలరు. వారు అతి చురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. నేటిరాత్రి కొంత మంది ప్రతినిధులు విచ్చేరిరి. మహాసభాధ్యక్షులగు ఆంధ్రరాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు బోనసు ఆంధ్రనాయకులు రేపు 12 గంటలకు మాడుగులచేరునట్లు తంతిపాత్ర ఇప్పుడే వచ్చినది.

స్వాగత వన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు, శ్రీమత్స్వవంశం శ్రీ జగ న్నాధ భూపతిదేవవర్మగారి స్వాగత వన్యాసమునం దీక్రింది భాగములు ముద్రితములు.

గాంధీమహాత్ముని ఆగమనము

ఈమండలమహాసభ వహనంతోపముగా జరుగుటకు మనమహాత్ముడు చెఱసాలనుండి విడువబడినప్పుటయే ముఖ్య కారణము. తిలకు మహాశయుడును గాంధీమహాత్ముడును మన దేశవాస్యత్వము లొలగించుటకు ప్రయత్నించువారలలో నగ్ర గణ్యులు. మహాత్ముడు నడివినటల మనకిదివరకే జయము చేసారయ్యుండెడిదాని చేసారమికి కారణములు కొన్ని కలవు. ౧. ఐకమత్యము బలపడకుండుట. 2. నిర్వాణకార్యక్రమ మందు ఉత్సాహము చూపకుండుట. ఇట్లున్నను మనయర్హత్యము వలన మహాత్ముడు చెఱసాలనుండి విడువబడినప్పుటయే మనహృద యములందు కార్యోత్సాహమును పురిల్లుచుండెను.

మహాత్ముడు చెప్పినట్లు దేశదాస్య విముక్తికి ముఖ్య సాధనములు. మనమందరము సోదరభావమున నుండుటయు, అహింసాదీక్ష గైకొని శాంతము ధైర్యము కలిగి నిర్వాణ కార్యక్రమము కొనసాగించినచో మనయత్నము చేసారక మానదు. స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రస్తుతపు మనదేశపరిస్థితులను బట్టి అహింసామార్గమున ప్రయత్నించుటతప్ప వేరమార్గము లేదని ఘంటాపదముగా జెప్పుచున్నాను. మనయత్నము చేసార దని నిరాశనొందక తిరగరావద్దిగా మహాత్ముడు చెప్పినట్లు నడచిన మనయత్నమును ఫలించితిరును. దేశీయులు అన్యదేశీ యులదయ నపేక్షింపక తాము యత్నించిన కార్యమునందు దృష్టి నిగిడించి నిండు అభిమానముతోను పట్టుచులతోను పనులు నెరవేర్చెదరుగాక.

మనలో మనకు భిన్నాభిప్రాయము లుండునంతవరకు కార్యసాధనమునకు అనేక ఆటంకములు కలుగుచుండును. చేయదలచిన కార్యక్రమమును గూర్చి యెవ్వధమైన వాదప్రతి వాదములకు చోటియక దేశనాయకుల ఆజ్ఞలను శిరసావహించి యోజితమున పట్టుచులతో పనులు సాగింపవలెను. జనుల మన ములను పూర్ణముగా నొక్కచో చేర్చగలిగినశక్తి గల గాంధీ మహాత్ముడొక్కడేయైనను భరతఖండమందును ముఖ్యముగా ఆంధ్రరాష్ట్రమందును మరొకరిండు ప్రాజ్ఞులును మహాత్ముల వారి అనుచరులగు నాయకభిమానులుండ గలరు. వార లేకగ్రీవ ముగా నియమించినమార్గమున జనులు నడచుటకు సిద్ధముగా నుండురని నుడువుటకు సంశయములేదు. ఇందు కొందరకు భేదాభిప్రాయములుండిన నుండవచ్చు. అసహాయోద్యమమందు మాత్రము వారు పూర్ణవిశ్వాసము తెలియజేయు దీక్షాబద్ధులై పాటుబడుట అత్యవసరము.

తాము చలించినకార్యము సమకూరుటకు సంతోషజనక మగు ఆదర్శముండినగాని సాధ్యపడదని కొందరిమతము. స్వ రాజ్యసంపాదనకు సంతోషకరమగు ఆదర్శము మరియొకటి లేదు. ఇప్పుడు హిందూదేశము స్వతంత్రమునె కొరుచున్నది. ప్రపంచమంతయు స్వాతంత్ర్యయవాంఛనే కొరుచున్నది. ఈ కాలమున హిందూదేశీయులను ఇతరదేశీయులలోనివారు లెక్క నేయవారుకాదు. అన్యదేశీయులనుండు భారతీయులకు శ్రమ లును గౌరవనప్తములును తెలిసినంతవరకు వివాదహేతువగు చున్నది. ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుబాధ్యత మనయందే యున్నది. మనదేశీయులకు రాజ్యాంగస్వతంత్రములేనిది గౌరవము గాని సుఖముగాని పొంద వీలులేదు. అందుకు స్వరాజ్యము లభింపవలసినదేగాని వేరొకసాధనము లేదు.

మన హిందూదేశమున మతాభిమానములు విపరీతముగ పరిణమించి తమలోతాము విరోధములు కల్పించుకొని క్రోధా గలబాబుల గ్రక్కెడువాక్కులచే నొకరినొకరు దూషించు కొనుచు విద్యభావమువిడిచి ప్రవర్తించుచుండుట. కానవచ్చు చున్నది. ఐక్యములేనిదే స్వరాజ్యసంప్రాప్తిలుగనెరదు. ఐకమత్యమును పొందుపరచుటయే దేశనాయకులయొక్కయు దేశీయులయొక్కయు ప్రథమముఖ్యకర్తవ్యము. ఈదేశమున

గల హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, క్రైస్తవులు, పారశీకులు, అను భేదములను పాటింపక అందరును భారతీయు లను విస్తారభావము జనులయందు కలుగజేయుట ముఖ్యవశ్య కము. నాయకు లెంత గొప్పవారైనను చేరిచేరక దూరముగ నుండిన ప్రజలకు వారలయందు గురియుండుట సాధ్యపడదు. హిందూమహమ్మదీయ నాయకులు భిలాభతుసమస్యయందు యెట్టిపట్టుదల వహించుచున్నారో జనులు గ్రహించి మాటలవలన కాలము వ్యయపరుపక స్నేహలతాభిజమును పెంపొందించు కొనుట అత్యవసరము.

భరతఖండమున ప్రస్తుతము సుమారు నూలుపాతికభాషలు వాడుకలోనున్నవి. అన్ని భాషలవారను కలసి సంప్రదించుకొను టకు దేశభాషలలో నొకభాష సామాన్యభాషగా నుండ వలెను. దేశనాయకులు హిందీభాషయే సామాన్యభాషగా నుండవలెనని తీర్మానించుట సమంజసము. హిందీభాష యిది వరకే జనభాషాభ్యుదయమందు వ్యాపించియున్నది. మనము ప్రయత్నించిన అనతికాలములోనే భరతఖండమంతయు వ్యా పించగలదు.

నిర్వాణకార్యక్రమము

నిర్వాణకార్యక్రమమునందు ముఖ్యమైనవిషయములు రెండు. (మొదటిది ఖద్దరు అభివృద్ధి) (రెండవది అస్పృశ్యతా నివారణ) ఖద్దరభివృద్ధికి ప్రతిరహితును ప్రతిపండించి వర్త కులకు విక్రయింపకుండుట. ప్రతికుటుంబయజమానియు తమ కుటుంబములకు కావలసినంత ప్రతిపంటరహితములోనే జాగ్రత్త చేసికొనుట. (3) శ్రీ పురుష భేదముగాని బాలవృద్ధభేదముగాని లేకుండ యెల్లవారును నూలుపడకుటయు బట్టులనేయులయు చేయుచుండుట) ఇట్లుల నొనర్చిన దేశమునందు ఖద్దరభివృద్ధియై దినక్రమముగా అధికలాభము పొందగలము. మనపూర్వులు ఇతరదేశీయులందు తయారుచేయలేని సన్న ని వస్త్రములను తయారుచేయుచుండెదవారు. ఇప్పటివారలకు అట్టి అభ్యాసము లంతరించిపోవుటచే మన మానసంరక్షణ అన్యదేశాపేక్షగోరు దుష్కలము సంప్రాప్తమైనది. ఇప్పుడైనను మనము అభ్యసించినయెడల పూర్వులవలనే సన్న నివస్త్రమును తయారుచేయ గలుగుదుము. ఖద్దరభివృద్ధియే స్వరాజ్యమునకు మూలకారణ మని మహాత్ముడు పలుమారు నుడివియుండెను.

ఈదేశమున సుమారు ఆరుకోట్లమంది నిమ్నజాతులవారు కలరు. వారిని అంటరాని బహుదినములనుండి వేరుపఱచి యుంటిమి. వారికి యుక్తకాలమున హితబోధలుచేసి మంచి ప్రవర్తనగలవారిగా దిద్ది వారిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగములేకుండ చేయుట దేశీయులయందు ఎక్కువబాధ్యత కలిగియున్నది. ఆబాధ్యత నెరవేరకుండుటచే క్రైస్తవవాదిమతములవారు చేర దీసి తమమతములో చేర్చుకొనుచున్నారు. అందువలన హిందూ సంఘము నానాటికి ఊడదశకు వచ్చుచున్నది. మహాత్ముడది కనిపెట్టియే నిర్వాణకార్యక్రమములో అస్పృశ్యతా నివారణ యొక ముఖ్యభాగముగా నేర్పాటుచేసెను. అస్పృశ్యతానివారణ కలగనంతవరకు స్వరాజ్యనిధి కలగజాలదు. కనుక అస్పృ శ్యతానివారణకొరకు మనమందరము తోడ్పాటుకావలెను.

స్వదేశవస్తు ప్రోత్సాహము

ఈవిషయమున మనదేశము నెనుకబడియున్నది. స్వదేశ మున వస్తుజాలమంతయు తయారై నంగాని దేశదారిద్ర్యమునకు విముక్తిలేదు. అన్యదేశీయులకు ప్రవాహరూపంబునబోవు కోట్ల కొలది ధనమును ఈదేశమున నిల్వినంగాని నాగరికప్రపంచ మతో తులతూగజాలము.

న్యాయసానములు

కోర్టులకు మనముబోయినచో వ్యయప్రయాసలు కలవని నేజిపట్టినవపరము. ఈసభయందు అనుభవనీయు లెందరో గలరని నానమ్మకము. మనపూర్వులవలెనే మనగ్రామములలో పంచాయితీలు యేర్పరచుకొని వ్యవహారములు పరిష్కరించు కొనుట యుక్తము. కోర్టులకుబోయిన చోనుభయకక్షలవారును ధనవస్త్ర మనభవింపక తీరదు.

పాత ళా లులు

మనము స్వస్థానవేషభాషలను విడచి ప్రస్తుతము పాత కాలకు వెళ్లి ఎక్కుడుధనము న్యయపఱచి నేవకావృత్తికి మాత్రము పువచరించు చదువుచదువుకొనుచున్నాము. ఇప్పటి చదువు దేశాభివృద్ధిగాని ఆర్థికాభివృద్ధిగాని జ్ఞానసాధనమునకు గాని పువయోగకారిగా నుండలేదు. నిష్ప్రయోజనమైన ఈ చదువుక్రింద ధనవ్రయముచేసి కారీరబలమును ఊహించుకొని కాలము వృధృపరుచు అత్యగౌరవముగలవారికి తగదు.

మహాత్ముడు విధించిన నిర్వాణకార్యక్రమములక్రింద మనమెల్లకాలమును వినియోగపర్చి స్వరాజ్యనిధికిగల అభ్యం తరములు లొలగించుట మనవిధియైయున్నది. ఇప్పటికే దీర్ఘ కాలమైనది. ఇక మీకాలమును వృధృపుచ్చక మరియొకసారి మోకందరకును స్వాగతమొసంగి అధ్యక్షుని ఎన్నుకొని కార్య క్రమమును ఉపక్రమింపుడని కోరుచు ముగించుచున్నాను.

విశాఖపట్టణ జిల్లా జూరీ యోపనంపు

ప్రథమ సమావేశము - మాడుగుల
(స్వీయ విలేఖరి)

మే 8:—నేటి ఉదయము 8.30 గం. విశాఖపట్టణ ము జిల్లా ప్రథమ సమావేశము మాడుగులలో శ్రీయుత, తల్లిగొ ప్పల వేంకట శ్రీనివాస రావుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. ప్రప్రథమమున శ్రీయు తమారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు దైవప్రార్థనము సల్పిరి. పిమ్మట ప్రాతకార్యదర్శిగారు గత తిథిలనుండియుతముకాలము లో జరిగిన చర్యలన్నియు వ్రాసి సభ్యులకు వినిపించిరి. అం దులో నిబంధనల విషయములో తాము వ్రాసినది సవరింపవల యియున్నదని శ్రీయుత కవికొండల వేంకట సత్యనారాయణమా ర్రిగారు కోరగా నట్లే కావించబడెను. దీనికి ముందే విజయ నగరం కాంగ్రెస్ కమిటీ కార్యదర్శి యగు ఉప్పుడి రామ మూర్తిగారి యకాలమరణమునకును, భీముని పట్టణము కార్య దర్శియగు తియ్యల భాస్కరరావు గారి యకాల మరణమునకు విచారించుచు తీర్మానములు చేయబడెను. మాడు గులసంవత్సరముల ప్రాతకార్యదర్శి నివేదికమును కొన్ని ఆక్షేపణ ములపైని నిలువబడిపోగా పిమ్మట తనిఖీదారుని తనిఖీలో బడి గతపల్లె లెక్కలనివేదికమొందింపబడెను.

తరువాత నూతనసంవత్సరమునకు నెన్నికలు ప్రారంభ మయ్యెను. శ్రీయుత భువిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణశర్మ గారు (జిల్లాకాబోర్డు వైస్ చైర్మన్) జిల్లా సంఘా ధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. శ్రీయుత దేవగుప్తపు భాస్కర రావుగారు కార్యదర్శిగను, అదేపల్లి నాగరాజుగారు కోశా ధ్యక్షులుగను నెన్నుకొనబడిరి.

ఇదివరకు జిల్లాకు 7 గురు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా నున్న తీర్మానము “యూలాకాకు ఒక్కొక్కరు చొ” జిల్లాసం ఘమునకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా నుండుటకును వీరుగాక మహమ్మదీయ పక్షమున నొక్కరును, స్త్రీల పక్షము న నొక్కరును, పంచముల పక్షమున నొక్కరును, కార్మికుల పక్షమున నొక్కరును జిల్లాకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా నుండుటకు సవరణ కవికొండల వేంకట సత్యనారాయణ మూ ర్రిగారిచే నుపపాదించబడి ఆమోదింపబడెను.

ఈక్రిందివారు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నెన్ను కొనబడిరి.

- (1) శ్రీమాన్ కా. భ. నరసింహాచార్యులు (గజపతినగరం తా.)
- (2) శ్రీయుత పండిత మంత్రత్వం గోపాలాచారిగారు (గొల్లంండ తా.)
- (3) శ్రీయుత వి. లీ. వేంకటసత్య నారాయణగారు (సర్వసిద్ధి)
- (4) “మం. లక్ష్మీ నృసింహగారు (పార్వతీపురం తా.)
- 5. “జ. వేం. జ. సుబ్బారావుగారు (వీరవిల్లి)
- 6. “క. వేం. సత్యనారాయణ మూర్తిగారు (శృంగవరపు కోటతా.)
- 7. అ. రామ నాయుడుగారు (చీపురుపల్లి)
- 8. జ. సుబ్బారావుగారు (అనకాపల్లి)
- 9. పె. సీతారామ మూర్తిగారు (బొబ్బిలి)
- 10. కొ. సోమసుందరంగారు (పిజినీ)
- 11. కా. కృష్ణ మూర్తిగారు (పాలగొండతా.)
- 12. జా. గోపాలస్వామిగారు (భీముని పట్టణము)
- 13. మా. రామచంద్రశాస్త్రిగారు (విశాఖపట్టణము) ఇంకను సభ జరుగుచున్నది.

మునిసిపలు హత్యకేసు ముద్దాయికి ప్రతిశిక్ష

జెండుగూరు, మే 8:—జెండుగూరు మునిసిపలు హత్య కేసునందీదినమున, ముద్దాయిజను కృష్ణారావు అను జాతనికి ప్రతిశిక్ష విధి పబడెను. జ్యాయాధిపతి తీర్పు జెప్పుచు, ముద్దాయిపై గావించబడిన ఆరోపణలు నిజమనిదాని నమ్మితిక నియమ, ఆరోపణల నేరము ఘోరమైనదనినను, అట్టి నేరము నకు గరిష్ఠశిక్షయగు, ప్రతిశిక్షను విధింపవలెనని తలచుచుంటిన నియు నడిచెను. అ|| నె||

జి. ఐ. టి. హేలాపురము
సమాజము వారు
తెనాలివాసవి విలాస
నాటకశాలలో
ప్రతాపరుద్రీయమును
10-5-24 తేదీ శనివారమునాడు ప్రదర్శింతురు.
టనరుకంపెని

ఇది, ఆహారమును, నిద్రను, నియంత్రించుటకు, 80,000 వైద్యులచే వర్ణించబడును. ఇట్లు, ఈ
విషయమును, గమనించుట, ఎక్కడను లేదు.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల
రాయనరం- గోదావరి జిల్లా.

సూక్ష్మప్రళయ సూచన

ఈ కింద వాచాబోధ సూక్ష్మప్రళయ సూచన 8 వ దేశ (పీఠ) ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వాచాబోధించబడింది. దాని ననుసరించి 16 వ తేదీ దీపావళి పండుగలో ప్రకటింపబడుట నేను ఆ వార్తాపత్రికయందు గాంచితిని. నేను వాచిన సూక్ష్మప్రళయ సూచనయొక్క సంఖ్యనూ తప్పక జరుగగలవని 12-4-24 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటింపబడిన "సోవియట్లు పై తిరుగుబాటు" 17-4-24 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటింపబడిన "భూకంఠము" అను విదేశీ వార్తలను పాఠశాలకు వృథాగా నమ్మక కలుగగలదు. పోర్చుగల్ దేశములోని రాజకీయ అందోళనయూ వార్తాపత్రికల వలన పాఠశాలకు తెలిసియే యుండును. కావున నిది తప్పక జరుగుట విధియని వాటికింత విశ్రుతులగాను, స్పష్టముగాను, స్వల్ప మాటలతోనే వాటికి సరిగ్గా భూతక వాచుల యెఱుఁగి వైఖరి ద్వారా తెలియజేయుచున్నాను. ప్రజాపితమును గొడ వార్తాపత్రికలన్నియు యాదీవయమును కరణముతో ప్రకటింపవలయు నని యిందుమూలకముగ కోరుచున్నాను.

[19 వ ఏప్రిల్ 1924 మొదలు దిశంబరు 11 వ తేదీ వఱకు యీ కింద సంఖ్యనూ వరుసగా నొకదానివలన నొకటి జరుగగలవు. ఇది విధి ప్రకటన.

1. అట్లాంటిక్ మహాసముద్రము, పసిఫిక్ మహాసముద్రము, మధ్యధరా సముద్రము తీరముగనూ, కొలరిగ హిందూ మహాసముద్రమున పొంగి, పొరలి, పెద్ద పెద్ద తుపానులకు ఆరమై, వెలియలికట్టలపై సముద్ర తీర పట్టణములకు నష్టములు చేయును. ఈ కాలములో ప్రయాణము చేయు ఓడలకు వివిధ భాగాలకు ప్రమాదములు కలుగను.

2. రక్తాక్షి సంవత్సరమున జూలై మాసమున మొదటి పాదము పూర్తియై అగర్లు సెప్టెంబరు మాసములకు ప్రయాణముల క్రూరము పూర్తియగును. కావున ఈ కాలమున, గొప్ప వారికి, ప్రభువులకు వివిధ దేశముల తీరమున వ్యాధులు కలుగును. ప్రపంచములో కొన్ని రాజ్యముల రాజకీయాందోళనయూ, తిరుగుబాటులూ పొడగట్టును.

3. భయంకరముగు భూకంఠము సెప్టెంబరు మాసంకము లోపున కలుగును. మంచూరియా, జపాన్, ఫిలిప్పైన్ దీవులు, హాంకాంగు, బర్మా, కలకత్తా, బొంబాయి, ఆస్ట్రేలియా, పెరిషియా, అమెరికా, డక్షిణాఫ్రికాయొక్క ఆర్త్రో ఖాగము, ఓర్మి, ఇటలీ, బెల్జియములకు కలుగును. అదే దక్షిణ అమెరికా, సెంట్రల్ అమెరికా, మెక్సికోలకు కూడా కలుగును. చిన్న చిన్న భూకంఠములు నదనకాలములో కలుగుచుండినను భయంకరముగు భూకంఠము వైశాఖ మాస యాక్షత్యభాగాలకు జపాన భూకంఠముకంటె తీవ్రముగ కలిగి నష్టములు కలుగ జేయును.

4. ఇటలీ, మధ్య ఆఫ్రికా, మెక్సికోలలోని, డక్షిణ అమెరికా మొదలగు దేశములలోని అగ్ని కర్మములు విస్తృతమై అతి తీవ్రముగ వడలుకొలిచి మెల్ల నై కార్యముల భూప్రదేశమును భ్వంసము చేయును.

5. వైశాఖ మాసంక తాళబడిన ప్రదేశములకు నవీనమున నుండు నదులు కనిదిని యెఱుగనిరిని నటనచే కర్మమిశ్రప్రదేశములను నుండి యుపద్రవములు కలుగ జేయును. మూలముగ నుండునదులు స్వల్పముగ పొంగి స్వల్పనష్టములు చేయును.

6. చెన్నైలో రాజధానికొరకు స్వల్ప భూకంఠమును, జల ప్రమాదములను, అగ్ని ప్రమాదములను కలుగును. వివిధ రోగములకు వేసజేలు ప్రజలకు హాని కలుగును.

7. వివిధ రోగములకు ప్రపంచమునందలి పెక్కు దేశములలో జ్వరము కలుగును. 46° Latitude లోపున దేశములలో వికరీతముగను 54° Latitude లోపున నుండు దేశములలో మధ్యమముగను ప్లేగు మొదలగు మహా వ్యాధులకు జ్వరము కలుగును.

రక్తాక్షి సంవత్సర ఫలము

8. జన్మనీలను కొంతయు ప్రద్రవము కలుగును. కేశులకు సూర్యభామకు రాజ్యమునకు వస్తును. రిష్యా దేశములో కష్టములు, మార్పులు పోకాటులు జరుగును. పోర్చుగల్ దేశములో తిరుగుబాటు రాజకీయాందోళన కలుగును. ఓర్మి వివరీత అగ్ని కర్మము కలుగును. రోగములు, పోరాటములు, మార్పులు ముఖ్య విషయము.

9. భరణి నక్షత్రమున రక్త కృష్ణ భాగ్యములు, కర్కాటకమున చక్కగా ఫలించినను ఇతర పంటలకు కొన్ని ప్రదేశముల విశేషముగ ఎలకలు, పురుగులు అతివృద్ధిలన నష్టములు కలు

పెట్టుమందు నిదాన చికిత్సలు

లోకములో కొందరు స్త్రీలు పురుషులను తమ యిష్ట కామ్యార్థానికై వశపరచుకొనుటకు తమ మిదనే ముఖ్యము, ప్రేమాభివేషములు, కలుగజేసికొనుటకు పెట్టుమందు నుపయోగించెదరు. పెట్టుమందు మధురపదార్థములతో కలిపి తినిపించెదరు, అట్టి పురుషులకు ఏమియు జోషక, తనవారియందు కోపము, కోడము, చిర శిరలాడుట, మత్సరలాడుట, మందు పెట్టిన యుగతీలలాడుటలందు అవ్యాజవాత్సల్యము, తమ బతుకంతయు ఆస్తితోడనే యున్నట్లు, కూకట్లకుండుకావలె నుండును. అట్టివారిలో కొందరు పెట్టుమందు ప్రభావములను, స్త్రీలకు వానినైతే తమ వాటి మతాచారములను వర్ణాశ్రమ ధర్మములను సరిగ్గానక అన్యకాత్మవృద్ధియైనను ఆమె పెట్టు పోతలతోనే యుండును. ఈ కింది మనము లోకములో జూచుచున్నాము.

నిదానము (కనిపెట్టు విధము)

1. అనుమానగ్రస్తులు ఎండిపోవుట.
2. కళాహీనముగుట.
3. అజీర్ణము, అశయి, బలహీనము, గణములు మారియుండుట, తనదేవాలయపుట, స్నేహితులు మొదలైనవారి సలహాలను వివేచించుట అవసరమృతము కలుగుట.
4. మందు పెట్టినవారియందు విదగ్ధత, కలిగియుండుట.

య దా ర్థ ము

1. తమల పాపముగాని, ఆపలు వక్రముగాని నున్నను దాయకులందఱ నుండిన అనుమానగ్రస్తులకి లక్ష్మణుల నందును.
2. భవిష్య ప్రయత్నములనను అరచేయుచు పండిన కొద్ది నిమిషములలో పేదకొనును.
3. ఆవుపాలుగాని పేదపాలుగాని సోలకు పాత్రలో పోసి అనుమానగ్రస్తుని వేలితో కలిపించిన యెడల తోడుకొనును.

ఇట్టి సోదాలనుకూడ పెట్టుమందు గ్రహించుటకు ప్రయత్నింపవలయును.

తేనియెడల ప్రాణహానికూడ కలుగును.

చి కి త్స లు

1. సోమిదచిగుల్లు ఆవు నేతితో వేయించి ఎనిమిదిదినములు ఉదయపుట అనుమానగ్రస్తుని తినిపించిన, పెట్టుమందు కడుపులోనే వారిండును.
2. ఊరక వేసన, పేదపాలుతో నూరి మంచినీటిను కలిపి యిస్తే వారిండును. దాని కీడు పోవును.
3. కలయాట తెచ్చి చూర్చించి, వస్త్రభూతికము చేసి మూడు వేళ్లకు చచ్చినంత చూర్చును, మంచినీళ్లతో త్రాగించిన పెట్టుమందు లోపలనే జీర్ణమగును. లేదా విశేషమార్గమున పడిపోవును.
4. రెండు అరుణముదముల తెచ్చి పొడిచితితో నూరి రెండుమాడు ఉదయపుట లిచ్చిన వారింపిపోవును. లేదా ప్లియై, విశేషములగుండా పడిపోవును. తమనములో నైనను జీడును, (ఇచ్చావశ్యం)

ఈ పెట్టుమందు చాలకాలము వరకు ఉపేక్షించిన వేర్లువారును. అట్టివానికి చికిత్సలు చేసిన కష్టము మీద పడును.

పిమ్మట వాతవారాధనలను రోగి కియ్యవలయును. పథ్యము చేయింపవలయును.

వైశ్యాకరణ

సరబాదా శేషగిరిరావు,
కాకినాడ.

గుణం. కొన్ని ప్రదేశములలో పశువులకు ప్రజలకు ఆహారము కొరతయైయుండును. ప్రజలు ఆహారములను, అవ్యాధాభివ్యయలను కలిగి పోరాక్షయ్యిస్తే కలిగి కొత్తను, పరస్పర వైరము లుండును.

10 యూరపుటంకరాజ్యాంగములు తరుచు మామమ వాతావరణము తారుమారు లగుచుండును.

వేమురి సోమేశ్వరరావు,

80-4-24 శ్రీ రాంకూడ జ్యోతిషమందిరము,
మదరూ-కృష్ణా జిల్లా.

ఆతిమూత్రవ్యాధికి అమోఘమైన నివారణ

మనదేశమునంటి ఉష్ణ దేశములలో ఆయుర్వేద ఓషధుల జౌషధముల చికిత్స అన్ని వ్యాధులకు అద్భుతమైన గణములను నను గొప్ప అభిప్రాయమునకు ఎప్పుడును గలదు తిరుగులేనిది. కృష్ణాపుర నివాసమునకు, ప్రస్తుతము వద్రాను, జాబ్బిలెన, అర్మియన్ పీథిలో నెం 59 రు భవనమునందున్న శ్రీమాకా పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయుర్గారువారు తన అమృత జౌషధములచే వ్యాధులకు చేయుచికిత్సలను ఆయుర్వేద జౌషధముల వ్యాధిని హెచ్చుచేసిరి. వారివద్ద చికిత్సనొందుభాగ్యము నాకు కటస్థించినది. వారు ఆతిమూత్రవ్యాధిని మిక్కిలి అద్భుతముగా మార్చిరిని నాస్వానభవములననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము లేకను, శరీరము నీరసము కాకుండను 10 దినములలో మూత్రమునందుండిన తీసిని పూర్తిగా మర్చిరి. మరియు మామూలుగానుండు తీపికంపెను తగ్గినది. ఆతిమూత్రవ్యాధి విషయములో ముఖ్యముగా గమనించదగిన విషయమొకటి గలదు. వ్యాధిగ్రస్తుడు ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు వారి వద్దకు ఖడ్గున పోవలెను, వారు జౌషధమును స్వయముగానే శేషతామంటపులోను లేక అందుకు సమీపమున యిచ్చెనరు. అట్టిచికిత్సాపద్ధతిచే రోగియొక్క వ్యాధులను చక్కగా గ్రహించుటకు మరియు అప్పటిప్పటికి రోగికి గలుగు గుణాభివృద్ధిని గ్రహించుటకు వారికి అవకాశము గలదు.

వారు చికిత్సకై ఎక్కువదబ్బు పుచ్చుకొనెదరను ప్రభాగి వారికిగలను. అయితే యితరవృత్తుల నవలంబించుగొప్పవారనే కలు కూడ యిదేమో న్నరుగానే దబ్బును పుచ్చుకొనుచున్నారు. వారు స్వాభావికముగానే మిక్కిలి ఉదారవంతులు, ధర్మాత్ములు. వారు అర్జించెడి ద్రవ్యములో చాలామొత్తమును ధర్మకార్యములకు, మతసంబంధమైన పనులకు వినియోగించుచున్నారు.

మనదేశమునందు దేశీయవైద్య మభివృద్ధివిషయములో వారు ఎక్కువ ఆదరణ యుండుటచే వారికిగల పాండిత్యము అనుభవముయొక్క లాభమును ప్రజలు పొందనట్లు చేయవలెనని నేను వారిని ప్రోత్సహింపచుచున్నాను. దేశీయవైద్యము నభివృద్ధిచేయుటకు గగన్న మెంటువారు దేశీయవైద్యవిధానమున గల అత్యుత్తమముగా ఉపన్యాసములనిచ్చి సహాయము చేయుదురన నన్యుకమ నాకు గలదు.

వి. ఎస్. కృష్ణారావు

బి. ఏ. బి ఎల్. చెన్నపురి శాసనసభాసభ్యుడు
జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు నెల్లూరు 27-4-1924

ప్రకటన

నేనున్నా యెలూరుగ్రామ కాపురములు రాజశ్రీ, నున్నా నాగేశ్వరరావు 2 నున్నా మల్లికార్జునుడు, 3 నున్నా గంగరాజు, 4 నున్నా చెండ్రశేఖరం, 5 నున్నా భీమరాజు, 6 కొండురి నారాయణరావుగార్లున్నా కలిసి మోతే సరసింహారావు పవరుపేటకొట్టు అనేపేటలోనా పెట్టుబడితో కిర్యానాయులు వగయిరా అయిల్లు వ్యాపారమున్నా అవరదిననులు సహింప వ్యాపారమున్నా దీసిసాము నగరు వ్యాపారం ది 31-3-24 నంబి తేదీనుండి నిలిపివేయడమైనది గనుక సదరు ధర్మములకు యివ్వవలసినబాకీలు నాకుమాత్రమే ఇల్లించవలెను యీ సంగతి సదరు ధర్మం తో వ్యాపారంచేసిన వారందరు గమనించ కొరకుచున్నారు.

మోతే సరసింహారావు

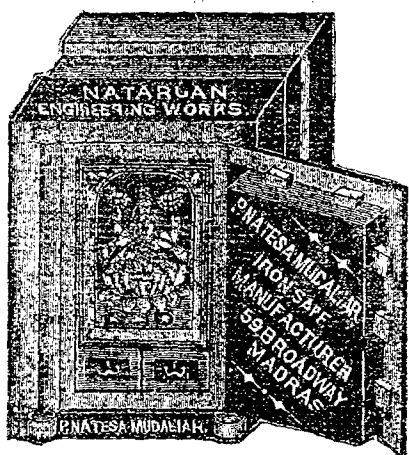
జమిందారు. విచ్చెన్నపేట అండ్ గుండెల్ల యెమ్మేట.

ఆంధ్రపత్రిక

నర నము

వృధ మైనది

నమ్మక మైనది

యిప్పటిమో ప్రకృతకామ బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇరవయ్యేటైలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద ఆమకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సుఫరా చేయబడినది.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

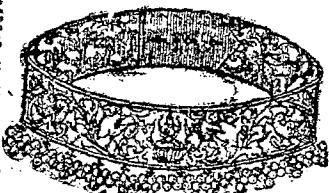
ఇరవయ్యేటైలు చేయవారు
(ప్రాప్తి) 68, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్కుసు.

విరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్లు

సుబ్బరాయప్పిప్పి, వెదునాయన్ శేట, మద్రాసు.
మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్డరు యిచ్చిన తయారు చేసి యివ్వబడును. ఈ తరములు వ్రాసిన బడులు వ్రాయబడును.

నమ్మక మునకు ప్రసిద్ధి చెందినది

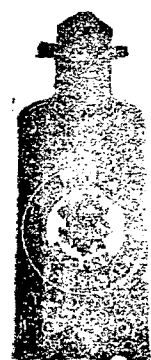
చేతి పట్టెడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వరకు వెడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్తరు రులో కావలసినను చేయవచ్చును. చేదారం సహా మజూరి ర్పు. 25-35 వాకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని అనుసరించి సవరములు, మజూరి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. 172 పుటల మా అందమైన కుటలాగు ధర ర్పు. 1-0 0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలకర్త, 25 చైన్ నాబాబురోడ్డు మద్రాసు.

వాడితిరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడితక్షణమే సంతోషింపుడు!!

ఈ అద్భుతమైన తోకామయ్యసార కస్తూరిమూత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, దంకశుభ్రపుష్ప, కచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన విషమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు కస్తూరులందుచేయబడలేదు. పిన్నలు పెద్దలు, ముగలివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరు అనాపానభేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పొద్దుబుడ్డు చేత.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన విషయము తప్పక కుంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, అలివ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (84 పొట్టుములు గల) ప్యాకెటు 1-కి ర్పు 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి కడుపును సునంపించి కొన్ని బొట్టుల తీసుకొనిన సుఖముగా నిలచనవచ్చును. కష్టము లేదు. సంకటము, అసహ్యము వలన ఉడు, బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయాలు చేహారోగ్యమును మెరుగుచేయు గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక చేహానానందుడు వ్యాధులను పోగొట్టి కుటుంబమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక ఆటంకపరచును. అనేక వేల డబ్బాలు ఖర్చుగున్నది.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాధాగ్య శింఠి:—(బాలింతల పొలిటికి వర్షకసాదము కంటిది. కనినప్పుడు, తడవాత వారికి నరిమైన

కోవధములు యివ్వనందున వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పుక కుదుర్చును. 20 కుల బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 1-0-0 (కి) సాశ్వపు మెకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

దిలక్ మహాశయిని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మూ ప్రత్యేకా	...	2	4	0
రాయణశాస్త్ర విరచితము)				
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు	...	0	6	0
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)				
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	...	0	6	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు,		0	4	0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.				
బోధామృతము ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, శంకుశెట్టిపేట, మద్రాసు.				

అందరు నాదర గిన

మామదనమంజరి టానిక్ మాత్రలు

వీటినివాడటచే ఆయుస్సు, అందము, ఆరోగ్యము మొదలగువి స్ఫురియగును, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలోనైనా మంచిఫలము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర ర్పు 1-0-0 ర్పు 1-కి 2 అణాను. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0.
డా. జె. వై. ద్వై నారాయణశాస్త్రి కేకనడ
27 నెహ్రూరోడ్డు, మద్రాసు.

నక్సన్ దంతచూర్ణము

ఈ చూర్ణము శుభ్రమువలననే తయారు చేయబడినది. కళ్ళ సంబంధమైన వ్యాధులన్నిటి పోగొట్టును. బుడ్డి 1-కి 2 అణాను. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. అంబాలా పేట, తిరువల్లి కట్ట, మద్రాసు.

“ఎంటా” పేలకలు

బడిబిల్లులకు చాల ఉపయోగకరము.
గ్రేంద పడిక వలననే కలుగు దరి పూచీ నిచ్చెదము.
ఇత ములకు ఈ దిగువ వివరములు వ్రాయబడినవి.
2

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

జాతక ఫలములు

ఇదిదరలో తానునేక వైవిధ్య శిరోమణులకు వ్రాసినాని ముఖ్యమైన చాలిగాని మీ శాతకములు వ్రాయుచియుండును. స్వల్పసాహిత్యము లేక చేతకాదు మన ఒకవారి వ్రాసిన మానవ్యము మీకే తెలియదు. తమకారకరకము యొక్క కలుగని పుట్టికేది, అనకాల ఘడితలు (తే) గంటలుగాని యిదిలేవారు మాకు ఈ తరము వ్రాయుకాలము కలుగు పండించిన శాతకనిరూపము, కృత్యము, సవరము, సంకానము, కళత్రము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు 25 అంశములు శాస్త్రమత్యుక్తముగా వ్రాయబడినవి రూ 1-4-0 మున్నెలవాడిగా రూ 11 ర ఫలములు రూ 1-0-0 మున్నెలవాడైనా ఒకకలములు రూ 6-0-0 అగును. ముందు రూ 2-0-0 అధ్యయన, బంధులకు, కావలసినవారికి వీ. పి. గా బంధనము.

శ్రీరంగరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,

గొర్రపేట పోస్టు, గోవాటి జిల్లా.

వెండికి బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అదృష్టమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 82 అతంకనిగ్రహ మాత్రములకు కొనుడు. బలహీనము, అశుభము, మానవ శక్తిని బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాశంచలై పోవును. దానిని ఉపయోగించనవలె “దానియొక్క” విలువ బంగారును సమ” కమానమని తెలుపుచున్నది.
పూర్తి కాటలాగునకు వ్రాయుడు.
ఆతంక నిగ్రహ బోధకశాల,
26 బ్రాడ్వే నగరము.